

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 november 2017

WETSONTWERP
houdende diverse fiscale bepalingen II

	Blz.
INHOUD	
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp	31
Impactanalyse	40
Advies van de Raad van State	48
Wetsontwerp	59
Coördinatie van de artikelen	70

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 novembre 2017

PROJET DE LOI
portant des dispositions fiscales diverses II

	Pages
SOMMAIRE	
Résumé	3
Exposé des motifs	4
Avant-projet	31
Analyse d'impact	44
Avis du Conseil d'État	48
Projet de loi	59
Coordination des articles	86

De regering heeft dit wetsontwerp op 9 november 2017 ingediend.

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 9 novembre 2017.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 13 november 2017 door de Kamer ontvangen.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 13 novembre 2017.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Beknopt Verslag	CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Plenum	PLEN:	Séance plénière
COM:	Commissievergadering	COM:	Réunion de commission
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be	Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel : publications@lachambre.be
<i>De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier</i>	<i>Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC</i>

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp bevat de volgende diverse fiscale maatregelen:

1° tekstuele aanpassingen in artikel 145²⁶, WIB 92, worden aangebracht, teneinde in voorkomend geval de hypothese van een belastingplichtige die via een crowdfundingplatform investeert in aanmerking te nemen en zodat ook de investeringen in een microvennootschap in de zin van artikel 15/1 van het Wetboek van vennootschappen die gedaan zijn via een financieringsvehikel aanspraak kunnen maken op de verhoogde belastingvermindering van 45 pct.;

2° afschaffing van het overwinstregime, door middel van de aanpassing van artikel 185, § 2, b, WIB 92;

3° aanpassing van sommige bepalingen van de wet van 9 februari 2017 tot invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten, teneinde de interpretatie ervan te verduidelijken;

4° aanvulling van artikel 210, WIB 92, teneinde de toepassingsvoorraarden van dit artikel te verduidelijken in het geval van erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten van een vennootschap met sociaal oogmerk als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in onroerende goederen of als gereglementeerde vastgoedvennootschap, of in het geval van inschrijving van dergelijke vennootschap als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds bij de FOD Financiën;

5° technische wijzigingen aan de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden;

6° technische wijzigingen aan de bepalingen van titel IV, hoofdstuk 5, van de programmawet van 25 december 2016, betreffende het stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, WIB 92 bedoelde overwinst.

RÉSUMÉ

Le présent projet de loi comporte les mesures fiscales diverses suivantes:

1° des adaptations textuelles sont faites à l'article 145²⁶, CIR 92, afin de prendre en compte, le cas échéant, l'hypothèse du contribuable investissant par le biais d'une plateforme de crowdfunding et afin que les investissements dans une microsociété au sens de l'article 15/1 du Code des sociétés, faits par un véhicule de financement puissent prétendre à la réduction d'impôt majorée de 45 p.c.;

2° abrogation du régime des bénéfices excédentaires, par la modification de l'article 185, § 2, b, CIR 92;

3° modification de certaines dispositions de la loi du 9 février 2017 portant introduction d'une déduction pour revenus d'innovation afin de clarifier l'interprétation de celles-ci;

4° l'article 210, CIR 92, est complété afin de préciser les conditions d'application de cet article en cas d'agrément d'une société à finalité sociale en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription d'une telle société en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé auprès du SPF Finances;

5° modifications techniques à la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales;

6° modifications techniques aux dispositions du titre IV, chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, concernant le régime de récupération des aides d'État relatives à l'imposition des bénéfices excédentaires visés à l'article 185, § 2, b, CIR 92.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

TITEL 1*Algemene bepaling***Artikel 1**

Overeenkomstig artikel 83 van de Grondwet, bepaalt dit artikel dat deze wet een door artikel 74 van de Grondwet beoogde aangelegenheid regelt.

TITEL 2*Fiscale bepalingen***HOOFDSTUK 1****Wijzigingen inzake inkomstenbelastingen****Section 1***Crowdfunding***Art. 2**

In artikel 145²⁶, WIB 92, worden tekstuele aanpassingen aangebracht teneinde in voorkomend geval de hypothese van een belastingplichtige die via een crowdfundingplatform investeert in aanmerking te nemen. Deze hypothese werd immers aan artikel 145²⁶, eerste lid, a, WIB 92, toegevoegd bij de wet van 18 december 2016, maar niet systematisch in aanmerking genomen doorheen de rest van het artikel. Er wordt dus op meerdere plaatsen in de tekst de uitdrukking "rechtstreeks" vervangen door de uitdrukking "rechtstreeks of via een crowdfundingplatform", teneinde de hypotheses waarbij de belastingplichtige zelf rechtstreeks handelt, maar eveneens deze waarbij hij investeert via een crowdfundingplatform te omvatten en tegelijkertijd het onderscheid te maken tussen de situaties waarbij een belastingplichtige zelf aandelen van een startende vennootschap verkrijgt (artikel 145²⁶, eerste lid, a, WIB 92) en deze waarbij hij investeert via een financieringsvehikel, openbaar startersfonds of private startersprivé (artikel 145²⁶, eerste lid, b en c, WIB 92) en rechten van deelneming verkrijgt van deze tussenpersonen.

Artikel 145²⁶, § 3, zesde lid, WIB 92, wordt gewijzigd zodat ook de investeringen in een microvennootschap

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

TITRE 1ER*Disposition générale***Article 1er**

Conformément à l'article 83 de la Constitution, cet article précise que cette loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

TITRE 2*Dispositions fiscales***CHAPITRE 1ER****Modifications en matière d'impôts sur les revenus****Section 1re***Crowdfunding***Art. 2**

Dans l'article 145²⁶, CIR 92, les adaptations textuelles sont faites afin de prendre en compte, le cas échéant, l'hypothèse du contribuable investissant par le biais d'une plateforme de crowdfunding. En effet cette hypothèse a été ajoutée à l'article 145²⁶, alinéa 1er, a, CIR 92, par la loi du 18 décembre 2016, mais n'avait pas systématiquement été prise en compte dans le reste de l'article. L'on remplace donc à plusieurs endroits du texte l'expression "directement" par l'expression "directement ou par le biais d'une plateforme de crowdfunding", afin de couvrir les hypothèses où le contribuable agit lui-même directement, mais également celles où il investit par le biais d'une plateforme de crowdfunding et en même temps faire la distinction entre la situation dans laquelle le contribuable obtient lui-même des actions ou parts d'une société starter (l'article 145²⁶, alinéa 1er, a, CIR 92) et la situation dans laquelle il investit par le biais d'un véhicule de financement, d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter (l'article 145²⁶, alinéa 1er, b et c, CIR 92) et obtient des parts nominatives des intermédiaires..

L'article 145²⁶, § 3, alinéa 6, CIR 92, est modifié afin que les investissements dans une microsociété au

in de zin van artikel 15/1 van het Wetboek van vennootschappen die gedaan zijn via een financieringsvehikel overeenkomstig artikel 145²⁶, § 1, eerste lid, b, WIB 92, aanspraak kunnen maken op de verhoogde belastingvermindering van 45 pct., zoals reeds was bedoeld bij de invoering van de mogelijkheid tot investeren via een financieringsvehikel bij de wet van 18 december 2016 tot regeling van de erkenning en de afbakening van crowdfunding en houdende diverse bepalingen inzake financiën. Het betreft dus geen nieuw toegekend recht aan de belastingplichtigen, maar een tekstcorrectie van artikel 145²⁶, § 5, tweede lid, WIB 92.

De investeerder verkrijgt in dat geval geen aandelen van de microvennootschap waarin is geïnvesteerd, maar rechten van deelname aan het financieringsvehikel dat de investering heeft uitgevoerd. Aangezien het financieringsvehikel louter optreedt als niet-discretionaire tussenpersoon is er geen reden om in dat geval niet de verhoogde belastingvermindering van 45 pct. voor investeringen in micro-vennootschappen toe te kennen.

Een financieringsvehikel vormt louter de schakel tussen de belastingplichtige en de vennootschap ten einde te vermijden dat ondernemers-emittenten die een beroep doen op alternatieve-financieringsdiensten naderhand geconfronteerd zouden worden met een te versnipperde aandeelhoudersstructuur of met talrijke schuldeisers. De beleggers kiezen zelf de ondernemer-emittent waarin zij via het vehikel willen investeren: het financieringsvehikel heeft dus niet de vrije beschikking over de ingezamelde gelden.

Op basis van deze elementen wordt in paragraaf 5, tweede lid, een wijziging aangebracht teneinde te bevestigen dat de overdracht van aandelen van de vennootschap waarin via een financieringsvehikel werd geïnvesteerd en dit binnen de 48 maanden na de aanschaffing van de aandelen door het financieringsvehikel, eveneens leidt tot de gedeeltelijke terugname van de belastingvermindering. De voorgestelde aanpassing verduidelijkt de situatie op dit punt. Ook deze aanpassing zat reeds vervat in de intenties van de wetgever bij de voormalige wet van 18 december 2016, maar werd niet correct weergegeven in de wettekst.

In samenlezing met paragraaf 5, vierde lid, wordt zo ook verduidelijkt dat de sluiting van de vereffening van de vennootschap waar via een financieringsvehikel in werd geïnvesteerd binnen de 48 maanden na de aanschaffing van de aandelen door het financieringsvehikel, een gedeeltelijke terugname van de belastingvermindering tot gevolg heeft.

Tot slot worden nog louter technische correcties aan de tekst van artikel 145²⁶, WIB 92 aangebracht, teneinde

sens de l'article 15/1 du Code des sociétés, faits par un véhicule de financement conformément à l'article 145²⁶, § 1er, alinéa 1er, b, CIR 92, puissent aussi prétendre à la réduction d'impôt majorée de 45 p.c., comme c'était déjà visé au moment de l'introduction de la possibilité d'investir par un véhicule de financement par la loi du 18 décembre 2016 organisant la reconnaissance et l'encadrement du crowdfunding et portant des dispositions diverses en matière de finances. Il ne s'agit donc pas d'un nouveau droit octroyé aux contribuables, mais d'une rectification du texte de l'article 145²⁶, § 5, alinéa 2, CIR 92.

Dans ce cas, l'investisseur n'obtient pas des actions de la microsociété dans laquelle il est investi, mais des parts du véhicule de financement qui a exécuté l'investissement. Vu que le véhicule de financement n'a qu'un rôle d'intermédiaire non-discretionnaire, il n'y a dans ce cas aucune raison pour ne pas attribuer la réduction d'impôt majorée de 45 p.c. pour des investissements dans des microsociétés.

Un véhicule de financement n'est qu'un intermédiaire entre le contribuable et la société, permettant d'éviter que les émetteurs-entrepreneurs qui font appel aux services de financement alternatif ne doivent ensuite gérer un actionnariat éclaté ou des créanciers très nombreux. Les investisseurs choisissent eux-mêmes l'émetteur-entrepreneur dans lequel ils souhaitent investir via le véhicule: le véhicule de financement n'a donc pas la libre disposition des fonds reçus.

Sur base de ces éléments, dans le paragraphe 5, alinéa 2, une modification est apportée afin de confirmer que la cession des actions ou parts de la société dans laquelle il est investi par le biais d'un véhicule de financement et cela dans les 48 mois après l'acquisition des actions par le véhicule de financement, conduit également à la reprise de la réduction d'impôt. L'adaptation proposée clarifie la situation sur ce point: en effet, il s'agissait déjà de l'intention du législateur dans la loi précitée du 18 décembre 2016, qui n'avait pas été correctement exprimée dans le texte légal.

Lu conjointement avec le paragraphe 5, alinéa 4, il est aussi ainsi précisé que la clôture de la liquidation de la société dans laquelle il a été investi via un véhicule de financement dans les 48 mois après l'acquisition des actions par le véhicule de financement, a l'effet d'une reprise partielle de la réduction d'impôt.

Enfin, des corrections purement techniques sont apportées au texte de l'article 145²⁶, CIR 92, afin de

onjuiste of onvolledige verwijzingen, alsook een taalkundige fout in de Nederlandstalige tekst te verbeteren.

Art. 3

De inwerkingtreding van dit artikel wordt gekoppeld aan aanslagjaar 2017, aangezien het vooral technische correcties of verduidelijkingen van de door de wet van 18 december 2016 ingevoerde bepalingen betreft, die van toepassing zijn vanaf aanslagjaar 2017.

Afdeling 2

Afschaffing van het overwinstregime

Art. 4

Dit artikel wordt in het wetsontwerp ingevoegd ingevolge het advies van de Raad van State nr. 61.750/3 met betrekking tot hoofdstuk 3 van dit ontwerp betreffende de technische wijzigingen aan de bepalingen van titel IV, hoofdstuk 5, van de programmawet van 25 december 2016, betreffende de regeling die voorziet in de terugvordering van staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, WIB 92 bedoelde overwinst.

In zijn laatste opmerking stelt de Raad van State immers het volgende: “*Gelet op de voorrang van het recht van de Europese Unie heeft het besluit van de Europese Commissie van 11 januari 2016 tot gevolg dat de internationale bepalingen met betrekking tot het recht op de betrokken staatssteun onwettig zijn en derhalve niet meer kunnen worden toegepast. Het is dan ook niet duidelijk waarom er niet zonder meer vanuit is gegaan dat die staatsteun onwettig is en dat de “regeling inzake vrijstelling van overwinst die is gebaseerd op artikel 185, paragraaf (...) 2, onder b), van het Belgische Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, waarbij België fiscale rulings heeft afgegeven aan Belgische entiteiten van multinationale vennootschapsgroepen waardoor die entiteiten toestemming kregen om een deel van hun winst vrij te stellen van vennootschapsbelasting” dus ongedaan moet worden gemaakt.*”

Derhalve wordt er voorgesteld om de regeling voorzien in artikel 185, § 2, WIB 92 meteen aan te passen, teneinde tegemoet te komen aan het advies van de Raad van State.

De invoeging met betrekking tot de internationale overeenkomsten tot voorkoming van dubbele belasting en het belast worden van de winst in artikel 185, § 2,

corriger des renvois erronés ou incomplets ainsi que de corriger une erreur linguistique en néerlandais.

Art. 3

L'entrée en vigueur de cet article est fixée à l'exercice d'imposition 2017, étant donné qu'il s'agit principalement de corrections techniques ou précisions par rapport aux dispositions introduites par la loi du 18 décembre 2016, qui sont applicables à partir de l'exercice d'imposition 2017.

Section 2

Abrogation du régime des bénéfices excédentaires

Art 4

Le présent article est inséré dans le projet de loi suite à l'avis n° 61.750/3 du Conseil d'État concernant le chapitre 3 du présent projet, relatif aux modifications techniques aux dispositions du titre IV, chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, concernant le régime de récupération des aides d'État relatives à l'imposition des bénéfices excédentaires visés à l'article 185, § 2, b, CIR 92.

En effet, dans sa remarque finale, le Conseil d'État énonce que “*Compte tenu de la primauté du droit de l'Union européenne, la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016 emporte que les dispositions de droit interne relatives au droit aux aides d'État concernées sont illégales et ne peuvent par conséquent plus être appliquées. On n'aperçoit dès lors pas pourquoi on n'a pas simplement considéré que cette aide d'État est illégale et qu'il y a donc lieu de supprimer le “régime d'exonération des bénéfices excédentaires, qui se fonde sur l'article 185, paragraphe 2, point b), du Code des impôts sur les revenus de 1992, en vertu duquel la Belgique a émis des décisions anticipées en faveur d'entités belges de groupes d'entreprises multinationaux, par lesquelles elle accorde auxdites entités le bénéfice d'une exonération de l'impôt sur les sociétés pour une partie du bénéfice qu'elles réalisent.”*

Il est donc proposé d'adapter sans attendre le régime prévu à l'article 185, § 2, CIR 92, afin de répondre à l'avis du Conseil d'État.

L'insertion relative aux conventions internationales préventives de la double imposition et à la taxation dans l'article 185, § 2, alinéa 1er, b, CIR 92, a pour but de

eerste lid, b, WIB 92, heeft tot doel de gevallen te beperken waarvoor de winst van de vennootschap wordt herzien indien die winst eveneens in de winst van een andere vennootschap is opgenomen.

In samenhang met het voorgaande, wordt het artikel 185, § 2, tweede lid, WIB 92 opgeheven, dat voorziet dat artikel 185, § 2, eerste lid, WIB 92 toepassing vindt bij voorafgaande beslissing onvermindert de toepassing van het Verdrag ter afschaffing van dubbele belasting in geval van winstcorrecties tussen verbonden ondernemingen (90/436) van 23 juli 1990 en de internationale overeenkomsten ter voorkoming van dubbele belasting.

Na deze aanpassing zal de toepassing van het artikel 185, § 2, b, WIB 92 dus beperkt worden tot de vennootschappen die gevestigd zijn in Staten waarmee België een overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting heeft gesloten. Deze vennootschappen kunnen nu rééds de bepalingen van de overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting rechtstreeks in hun aangifte toepassen. Hierdoor wordt de bepaling onder artikel 185, § 2, tweede lid zonder betekenis. Als de belastingadministratie niet kan instemmen met de aangegeven inkomsten zal ze vervolgens overgaan tot een rechting ervan. In geval deze rechting een dubbele belasting tot gevolg heeft zal de belastingplichtige in elk geval beroep kunnen doen op de procedures die zijn voorzien in het Verdrag ter afschaffing van dubbele belasting in geval van winstcorrecties tussen verbonden ondernemingen (90/436) van 23 juli 1990 of in de internationale overeenkomsten ter voorkoming van dubbele belasting.

Hierdoor wordt de bepaling met betrekking tot de winstcorrecties voor verrekenprijzen tussen vennootschappen die deel uitmaken van een multinationale groep van verbonden vennootschappen en met betrekking tot hun grensoverschrijdende onderlinge relaties, in overeenstemming gebracht met de beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016 betreffende de staatssteunregeling inzake de vrijstelling van overwinst ("excess profit rulings").

In alle gevallen zullen de hierboven beschreven wijzigingen aan de wet in overeenstemming zijn met het Europees recht. Voor de aanslagjaren die volgen op de datum van de beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016 kunnen de ondernemingen dus aan de geldende regels voldoen ongeacht de beslissing die zal worden genomen door het Hof van Justitie van de Europese Unie.

De bepalingen in ontwerp zullen in werking treden op de 10de dag na de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

limiter les cas pour lesquels les bénéfices de la société sont ajustés lorsqu'ils sont également repris dans les bénéfices d'une autre société.

Corrélativement à ce qui précède, l'article 185, § 2, alinéa 2, CIR 92, qui prévoit que l'article 185, § 2, alinéa 1er, CIR 92, s'applique par décision anticipée, sans préjudice de l'application de la Convention relative à l'élimination des doubles impositions en cas de corrections des bénéfices des entreprises associées (90/436) du 23 juillet 1990 et des conventions internationales préventives de la double imposition, est abrogé.

Après cette modification, l'application de l'article 185, § 2, b, CIR 92, sera donc limitée aux sociétés établies dans des États avec lesquels la Belgique a conclu une convention préventive de la double imposition. Ces sociétés peuvent déjà actuellement appliquer les dispositions de la convention directement dans leur déclaration. Dès lors, la disposition de l'article 185, § 2, alinéa 2, CIR 92, devient vide de sens. Si l'administration fiscale ne peut pas marquer son accord sur les revenus déclarés, elle procèdera à une rectification de ceux-ci. Si cette rectification entraîne une double imposition, le contribuable pourra de toute façon faire appel aux procédures prévues par la Convention relative à l'élimination des doubles impositions en cas de corrections des bénéfices des entreprises associées (90/436) du 23 juillet 1990 ou dans la convention de double préventive de la double imposition.

Ainsi, la disposition relative aux corrections de bénéfices liées aux prix de transfert entre sociétés faisant partie d'un groupe multinational de sociétés liées et en ce qui concerne leurs relations transfrontalières réciproques est mise en conformité avec la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016 relative au régime d'aides d'État concernant l'exonération des bénéfices excédentaires ("excess profit rulings").

Dans tous les cas, les modifications légales susvisées respecteront le droit européen. Pour les exercices d'imposition qui suivent la date de la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016, les entreprises peuvent donc se conformer aux règles applicables, quelle que soit la décision qui sera rendue par la Cour de Justice de l'Union européenne.

Les dispositions en projet entreront en vigueur le 10ème jour qui suit la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Afdeling 3*Aftrek voor innovatie-inkomsten*

Art. 5

Artikel 5 brengt de volgende wijzigingen aan in artikel 205/1, § 2, WIB 92:

1° Het nieuwe regime van de aftrek voor innovatie-inkomsten werd in vergelijking met dat van de aftrek voor octrooi-inkomsten o.a. uitgebreid op het vlak van in aanmerking komende intellectuele eigendom. Aangezien de uitbreiding werd voorzien met als doel nieuwe of bijkomende O&O-activiteiten te ondersteunen, is intellectuele eigendom die vóór 1 juli 2016, zijnde de datum van inwerkingtreding van de aftrek voor innovatie-inkomsten, is aangevraagd, verworven, toegekend of inkomsten heeft voortgebracht, uitgesloten van de aftrek. Voor octrooien werd een dergelijke beperking niet voorzien, omdat zij reeds voordien konden genieten van de aftrek voor octrooi-inkomsten.

Bij de aftrek voor octrooi-inkomsten, van toepassing vanaf aanslagjaar 2008, werd echter eveneens in een beperking voorzien om enkel nieuwe octrooien in aanmerking te laten komen. Octrooi-inkomsten die betrekking hebben op octrooien die door de vennootschap, een licentienemer of verbonden onderneming zijn gebruikt voor de verkoop van goederen of diensten aan onafhankelijke derden vóór 1 januari 2007 zijn uitgesloten van de aftrek voor octrooi-inkomsten. In de memorie van toelichting bij de wet van 9 februari 2017 tot invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten werd reeds verduidelijkt dat octrooien slechts in aanmerking komen wanneer hun inkomsten reeds recht gaven op de aftrek voor octrooi-inkomsten. Dit artikel wijzigt de categorie van “octrooien en aanvullende beschermingscertificaten” in de bepaling onder 1°, a, zodat explicet wordt bevestigd dat de beperking van toepassing bij de aftrek voor octrooi-inkomsten doorwerkt in de aftrek voor innovatie-inkomsten.

2° en 3° De beperking tot de eerste 10 jaar is verkeerdelijk meegenomen in het laatste streepje van de bepaling onder 1°, d, waardoor de indruk ontstaat dat deze niet van toepassing is op de bepalingen vermeld in de overige streepjes. Dit artikel verhuist de beperking tot de eerste 10 jaar naar de inleidende zin van de bepaling onder 1°, d, om duidelijk te maken dat ze wel degelijk geldt voor alle onder 1°, d, vermelde bepalingen, en past deze aan de courante termijn die door de vermelde regelgeving voorzien wordt.

Section 3*Déduction pour revenus d'innovation*

Art. 5

L'article 5 apporte les modifications suivantes à l'article 205/1, § 2, CIR 92:

1° Le nouveau régime de la déduction pour revenus d'innovation a été comparé à celui de la déduction pour revenus de brevets, entre autres élargi en termes de qualification de la propriété intellectuelle éligible. Etant donné que l'élargissement de la propriété intellectuelle éligible était prévu pour stimuler des nouvelles activités de R&D, la propriété intellectuelle pour laquelle la demande a été introduite avant le 1er juillet 2016, qui est la date de l'entrée en vigueur de la déduction pour revenus d'innovation, a acquis, a attribué ou a produit des revenus exclus de la déduction. Pour les brevets, une telle restriction n'a pas été prévue parce qu'ils étaient déjà en mesure avant de profiter de la déduction pour revenus de brevets.

Par la déduction pour revenus de brevets, applicable à partir de l'exercice d'imposition 2008, il a été également prévu une exception pour que seuls les nouveaux brevets puissent être éligibles. Les revenus des brevets concernant les brevets utilisés avant le 1er janvier 2007 pour la vente de biens ou de services à des tiers indépendants par la société, un titulaire de licence ou une société liée, sont exclus de la déduction pour revenus de brevets. Dans l'exposé des motifs de la loi du 9 février 2017 portant introduction d'une déduction pour revenus d'innovation, il a déjà été précisé que les brevets sont seulement éligibles lorsque leurs revenus ont déjà donné droit à la déduction pour revenus de brevets. Le présent article modifie la catégorie des “brevets et certificats complémentaires de protection” dans la disposition en vertu de 1°, a, de sorte qu'il est confirmé explicitement que la restriction d'application à la déduction pour revenus de brevets est transférée dans la déduction pour revenus d'innovation.

2° et 3° La limite aux 10 premières années a été incluse par erreur dans le dernier tiret de la disposition 1°, d, donnant l'impression que celle-ci n'est pas applicable, compte tenu des dispositions des autres tirets. Le présent article déplace la limite aux 10 premières années dans la phrase liminaire de la disposition 1°, d pour clairement préciser qu'elle s'applique en effet à toutes les dispositions visées sous 1°, d, et l'adapte au délai courant prévu par la réglementation citée.

Verder, aangezien in de praktijk, de tienjarige termijn van data- of marktexclusiviteit in vele gevallen nog met 1 jaar verlengd kan worden, wordt de huidige beperking tot de eerste 10 jaar voor de toepassing van de aftrek voor innovatie-inkomsten eveneens met 1 jaar opgetrokken tot een totaal van 11 jaar.

4° Tot slot wordt in de bepaling onder 2°, vijfde streepje, het woord “bedragen” vervangen door “vergoedingen”, zodat ook de vergoedingen in natura in aanmerking komen, en wordt de formulering van de minimale houdtermijn van een verworven intellectueel eigendomsrecht verbeterd.

Art. 6

Dit artikel voegt een zin toe in artikel 205/2, § 1, eerste lid en § 2, eerste lid, WIB 92, teneinde te verduidelijken dat de gelijktijdige toepassing van de aftrek voor octrooi-inkomsten en de aftrek voor innovatie-inkomsten met betrekking tot eenzelfde octrooi uitgesloten is. Doordat de toepassing van de aftrek voor octrooi-inkomsten slechts toegestaan is tot en met 30 juni 2016, eventueel verlengd tot en met 30 juni 2021 bij toepassing van artikel 543, WIB 92, kan het voorvallen dat in de belastbare tijdperken waarin deze data vallen, met betrekking tot hetzelfde octrooi zowel de aftrek voor octrooi-inkomsten als deze voor innovatie-inkomsten wordt toegepast. Indien dit gebeurt, zullen enkel de innovatie-inkomsten met betrekking tot het deel van het belastbaar tijdperk waarin voor dat octrooi de aftrek voor octrooi-inkomsten niet werd toegepast, voor de aftrek voor innovatie-inkomsten in aanmerking worden genomen. Bij de recuperatie van de historische kosten overeenkomstig artikel 205/2, § 2, eerste lid, WIB 92, zullen enkel de kosten gedaan of gedragen in verhouding tot het deel van het belastbaar tijdperk dat voor dat octrooi de aftrek voor octrooi-inkomsten werd toegepast, niet in mindering moeten worden gebracht.

Art. 7

Dit artikel heeft tot doel een ontbrekende passage in de Franstalige tekst van artikel 205/4, § 1, tweede lid, WIB 92, te herstellen.

Art. 8

Een vennootschap kan zolang zij voor een octrooi geen gebruik gemaakt heeft van het overgangsregime voorzien in artikel 543 WIB 92, de aftrek voor innovatie-inkomsten toepassen voor dat octrooi en in een latere

En outre, étant donné que, dans la pratique, le délai de 10 ans pour l'exclusivité des données ou l'exclusivité commerciale peut dans de nombreux cas encore être prolongé d'une année, l'actuelle limitation aux 10 premières années de l'application de la déduction pour revenus d'innovation est également relevée d'un an, portant le total à 11 ans.

4° Enfin, dans le 2°, cinquième tiret, le mot “sommes” est remplacé par “rémunérations”, de sorte que les rémunérations en nature seront aussi prises en considération. La formulation de la période minimale de détention des droits de propriété intellectuelle acquis est améliorée.

Art. 6

Le présent article insère une phrase dans l'article 205/2, § 1er, alinéa 1er, et § 2, alinéa 1er, CIR 92, afin de clarifier que l'application simultanée de la déduction pour revenus de brevets et de la déduction pour revenus d'innovation relative à un même brevet est exclue. Parce que l'application de la déduction pour revenus de brevets n'est permise que jusqu'au 30 juin 2016, délai prolongé éventuellement jusqu'au 30 juin 2021 par l'application de l'article 543, CIR 92, il est possible que dans les périodes imposables où ces dates tombent, aussi bien la déduction pour revenus de brevets que celle pour revenus d'innovation soient appliquées pour le même brevet. Dans ce cas, seuls les revenus d'innovation relative à la partie de la période imposable au cours de laquelle la déduction pour revenus de brevets n'était pas appliquée pour ce brevet, seront pris en considération pour la déduction pour revenus d'innovation. Pour la récupération des frais historiques conformément à l'article 205/2, § 2, alinéa 1er, CIR 92, seuls les frais faits ou supportés en proportion de la partie de la période imposable pour laquelle la déduction pour revenus de brevets était appliquée pour ce brevet, ne doivent pas être déduits.

Art. 7

Le présent article a pour objet de réparer un passage manquant dans la version francophone du texte de l'article 205/4, § 1er, alinéa 2, CIR 92.

Art. 8

Une société peut toujours, aussi longtemps qu'elle n'a pas fait usage du régime transitoire prévu à l'article 543 CIR 92 pour un brevet, appliquer la déduction pour revenus d'innovation pour ce brevet et dans une période

periode vóór 30 juni 2021 terug de overstap maken naar het regime van de aftrek voor octrooi-inkomsten. Om ervoor te zorgen dat de voorziene onherroepelijke keuze in beide richtingen werkt, wordt artikel 543, eerste lid, WIB 92, in die mate gewijzigd dat vanaf het moment een vennootschap voor een octrooi de aftrek voor innovatie-inkomsten toepast, zij voor dat octrooi niet langer het overgangsregime zal kunnen toepassen.

Art. 9

De artikelen 5, 1° en 4°, en 6 hebben uitwerking vanaf 1 juli 2016, de datum waarop de artikelen ingevoerd bij de wet van 9 februari 2017 tot invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten hun uitwerking hadden.

Aangezien de wijzigingen die via voornoemde artikelen worden aangebracht enkel de interpretatie zoals ze blijkt uit de betrokken wet en het door de wetgever nagestreefde doel, zoals geformuleerd in de bijhorende memorie van toelichting, verduidelijken, worden deze artikelen geacht uitwerking te hebben vanaf dezelfde datum als dat het geval is voor de artikelen ingevoerd bij de voormelde wet.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 61.750/3 kan met betrekking tot de inwerkingtreding het volgende verduidelijkt worden:

In de memorie van toelichting bij de wet van 9 februari 2017 houdende de invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten, wordt meermalen verduidelijkt dat in vergelijking met de vorige regeling van de aftrek voor octrooi-inkomsten de nieuwe aftrek onder meer wordt uitgebreid naar andere intellectuele eigendomsrechten. De octrooien en aanvullende beschermingscertificaten blijven niettemin behouden, op een paar kleine wijzigingen na, en rekening houdend met de vorige regeling van de aftrek voor octrooi-inkomsten. Dit is ook hetgeen blijkt uit de vergelijking tussen de artikelen 205¹ tot 205⁴, WIB 92 die werden opgeheven door de wet van 3 augustus 2016 en de artikelen met betrekking tot de aftrek voor innovatie-inkomsten: er wordt nagenoeg op dezelfde wijze naar de octrooien en aanvullende beschermingscertificaten verwezen, de beperkte wijzigingen (het schrappen van de voorwaarde ontwikkeling in een onderzoekscentrum, de uitbreiding naar andere vormen van eigendomsrechten) worden uitvoerig becommentarieerd in de memorie van toelichting. Hieruit kan men dus besluiten dat de wetgever wel degelijk de bedoeling had om, zoals hierboven beschreven, op een aantal wijzigingen na, enkel de octrooien en aanvullende beschermingscertificaten die ook aanspraak zouden kunnen maken op de aftrek

ultérieure avant le 30 juin 2021, refaire la transition au régime de la déduction pour revenus de brevets. Afin de garantir que le choix irrévocable prévu fonctionnera dans les deux sens, l'article 543, alinéa 1er, CIR 92, est modifié dans la mesure qu'une société ne pourra plus appliquer le régime transitoire pour un brevet à partir du moment qu'elle a appliqué la déduction pour revenus d'innovation pour ce brevet.

Art. 9

Les articles 5, 1° et 4°, et 6 produisent leurs effets le 1er juillet 2016, la date où les articles insérés par la loi du 9 février 2017 portant introduction d'une déduction pour revenus d'innovation ont produit leurs effets.

Vu que les modifications apportées par les articles précités ne clarifient que l'interprétation découlant de l'énoncé de la loi concernée et du but poursuivi par le législateur, tel qu'énoncé dans l'exposé des motifs y afférent, ces articles sont censés produire leurs effets à la même date que celle prévue pour les articles introduits par la loi précédente.

Suite à l'avis du Conseil d'État n° 61.750/3, les précisions suivantes peuvent être apportées concernant l'entrée en vigueur:

Dans l'exposé des motifs de la loi du 9 février 2017 portant introduction d'une déduction pour revenus d'innovation, il est précisé à plusieurs reprises qu'en comparaison avec le régime précédent de déduction pour revenus de brevets, la nouvelle déduction est élargie, entre autres, à d'autres droits de propriété intellectuelle. Il n'en reste pas moins que les brevets et certificats complémentaires de protection sont maintenus, à quelques petites modifications près, et qu'ils sont pris en compte comme ils l'étaient auparavant pour la déduction pour revenus de brevets. C'est également ce qui transparaît de la comparaison entre les articles 205¹ et 205⁴, CIR 92, abrogés par la loi du 3 août 2016, avec les articles relatifs à la déduction pour revenus d'innovation: il est fait référence quasiment de la même manière aux brevets et certificats complémentaires de protection, les modifications limitées (la suppression de la condition de développement dans un centre de recherche, l'élargissement à d'autres droits de propriété) étant largement commentées dans l'exposé des motifs. On peut conclure de ce qui précède que, à quelques modifications près, le législateur avait bien pour objectif, comme décrit plus haut, que seuls les brevets et certificats complémentaires de protection qui pourraient aussi bénéficier de la déduction pour revenus

voor octrooi-inkomsten, voor de aftrek voor innovatie-inkomsten in aanmerking te nemen.

Aangezien er onduidelijkheid was gerekend over de manier waarop dit doel van de wetgever diende geïnterpreteerd te worden in samenlezing met de inwerkingtreding van de artikelen met betrekking tot de aftrek voor octrooi-inkomsten, ingevoegd bij de programmawet van 27 april 2007, en meer bepaald met het deel dat verwijst naar octrooien “*die niet door de vennootschap, een licentienemer of verbonden ondernemingen zijn gebruikt voor de verkoop van goederen of diensten aan onafhankelijke derden vóór 1 januari 2007*”, werd ervoor gekozen om in artikel 205/1, § 2, 1°, a, WIB 92, dat bewuste deel expliciet op te nemen, zodat er geen enkele twijfel meer rest over het feit dat, op de door de wetgever in de memorie uitvoerig becommentarieerde wijzigingen na, enkel de octrooien en aanvullende beschermingscertificaten die ook aanspraak zouden kunnen maken op de aftrek voor de octrooi-inkomsten, ook voor de aftrek voor innovatie-inkomsten in aanmerking komen.

Aangezien deze wijziging dus enkel de interpretatie en het door de wetgever nagestreefde doel wenst te verduidelijken, wordt, zoals reeds vermeld, het betreffende artikel 5, 1°, van dit ontwerp, geacht uitwerking te hebben vanaf dezelfde datum als deze voor de artikelen ingevoerd bij de voormalde wet van 9 februari 2017.

Wat de in artikel 5, 4°, van dit ontwerp, voorziene wijziging betreft, kan gesteld worden dat het hier louter een correctie van een foutieve formulering betreft. De draagwijdte van het gewijzigde artikel wordt niet uitgebreid, de wijziging heeft enkel als doel de tekst duidelijker en vlotter leesbaar te maken. Bijgevolg wordt ook hier de inwerkingtreding geacht dezelfde te zijn als deze voor de artikelen ingevoerd bij de voormalde wet van 9 februari 2017.

Zowel uit de memorie van toelichting bij de wet van 9 februari 2017 houdende de invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten als uit deze bij de wet van 3 augustus 2016 houdende dringende fiscale bepalingen, die de artikelen met betrekking tot de aftrek voor octrooi-inkomsten opheft en de overgangsbepaling in artikel 543 WIB 92 toevoegt, blijkt duidelijk dat het nieuwe regime voor de aftrek voor innovatie-inkomsten in de plaats treedt van het oude regime voor de aftrek voor octrooi-inkomsten. Aangezien de wetsaanpassing, voorzien in artikel 6 van dit ontwerp, enkel ter verduidelijking weergeeft dat de overgang van het oude naar het nieuwe regime zich ook binnen een belastbaar tijdsperk kan voordoen en dat, rekening houdend met het feit dat het nieuwe regime in de plaats treedt van het oude regime, bijgevolg vermeden moet worden dat binnen

de brevets, soient pris en compte pour la déduction pour revenus d’innovation.

Du fait qu'il existait une incertitude sur la manière dont cet objectif du législateur devait être interprétée à la lecture conjointe de l'entrée en vigueur des articles concernant la déduction pour revenus de brevets, insérés par la loi-programme du 27 avril 2007, et plus particulièrement la partie qui se réfère aux brevets “*qui n'ont pas été utilisés par la société, un preneur de licence ou des entreprises liées pour la vente de biens ou de services à des tiers indépendants avant le 1er janvier 2007*”, le choix a été fait de mentionner explicitement cette partie dans l'article 205/1, § 2, 1°, a, CIR 92, de sorte qu'il n'y ait plus le moindre doute sur le fait que, en dehors des modifications largement commentées par le législateur dans l'exposé des motifs, seuls les brevets et certificats complémentaires de propriété qui pourraient aussi bénéficier de la déduction pour revenus de brevets, puissent également être pris en compte pour la déduction pour revenus d’innovation.

Puisque ces modifications ne visaient qu'à clarifier l'objectif poursuivi par le législateur et son interprétation, l'entrée en vigueur de l'article 5, 1°, du présent projet, concorde, comme cela a déjà été précisé, avec la date d'entrée en vigueur des articles insérés par la loi-programme du 9 février 2017 précitée.

En ce qui concerne la modification prévue à l'article 5, 4°, en projet, on peut constater qu'elle ne concerne que la correction d'une formulation erronée. La portée de l'article modifié n'est pas élargie, la modification n'ayant pour but que de rendre le texte plus clair et plus aisément lisible. Par conséquent l'entrée en vigueur concorde ici également avec la date d'entrée en vigueur des articles insérés par la loi précitée du 9 février 2017.

Tant l'exposé des motifs de la loi du 9 février 2017 portant introduction d'une déduction pour revenus d’innovation que celui de la loi du 3 août 2016 portant des dispositions fiscales urgentes, qui abroge les articles concernant la déduction pour revenus de brevets et insère la mesure transitoire de l'article 543, CIR 92, reflètent clairement que le nouveau régime pour la déduction pour revenus d’innovation remplace l'ancien régime de déduction pour revenus de brevets. Vu que l'adaptation de la loi prévue à l'article 6, du présent projet, est uniquement prévue pour clarifier le fait que la transition de l'ancien régime vers le nouveau régime peut également se produire au cours d'une période imposable, et que, compte tenu du fait que le nouveau régime remplace l'ancien régime, il s'ensuit qu'il faut éviter que ces régimes soient appliqués simultanément

eenzelfde belastbaar tijdperk deze regimes gelijktijdig worden toegepast, wordt ook voor deze wijziging de inwerkingtreding geacht uitwerking te hebben vanaf dezelfde datum als deze voor de artikelen ingevoerd bij de voormelde wet van 9 februari 2017.

Afdeling 4

VASTGOEDBEVAKS, GVV en GVBF

Art. 10 en 11

Dit artikel vult artikel 210 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92) aan met een vijfde paragraaf teneinde de toepassingsvoorraarden van dit artikel te verduidelijken in het geval van erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten van een vennootschap met sociaal oogmerk als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in onroerende goederen (hierna vastgoedbevak) of als gereglementeerde vastgoedvennootschap (hierna GVV), of in het geval van inschrijving van dergelijke vennootschap als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds (hierna GVBF) bij de FOD Financiën.

Bovendien wijzigt hoofdstuk 2 van de wet van 22 oktober 2017 tot wijziging van de wet van 12 mei 2014 betreffende de gereglementeerde vastgoedvennootschappen, de wet van 12 mei 2014 betreffende de gereglementeerde vastgoedvennootschappen met het oog op de creatie van een nieuwe categorie van GVV, de sociale GVV genoemd. Krachtens artikel 76/7, § 2, van de voormelde wet van 12 mei 2014, moeten de sociale GVV's de vorm hebben van een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA) met sociaal oogmerk.

Rekening houdend met de inzake inkomstenbelasting van toepassing zijnde regels, is het mogelijk dat een bestaande vennootschap met sociaal oogmerk onder bepaalde voorwaarden, waaronder een statutair verbod tot dividenduitkering aan vennoten of aandeelhouders, vrijgesteld is van de vennootschapsbelasting en onderworpen wordt aan de rechtspersonenbelasting.

Deze voorwaarden staan vermeld in een Advies van de fiscale administratie gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 13 juli 1996.

Het is eveneens mogelijk dat een VZW die de voorwaarden tot onderwerping aan de rechtspersonenbelasting vervult, wordt omgevormd tot een vennootschap met sociaal oogmerk bij toepassing van de artikelen 26bis en 26septies van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen

au cours d'une même période imposable, l'entrée en vigueur de cette modification est également censée se produire à la même date que celle qui est prévue pour les articles insérés par la loi du 9 février 2017 précitée.

Section 4

SICAFI, SIR et FIIS

Art. 10 et 11

Le présent article complète l'article 210 du Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92) par un paragraphe 5 afin de préciser les conditions d'application de cet article en cas d'agrément d'une société à finalité sociale en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers (ci-après SICAFI) ou en tant que société immobilière réglementée (ci-après SIR), par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription d'une telle société en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé (ci-après FIIS) auprès du SPF Finances.

Par ailleurs, le chapitre 2 de la loi du 22 octobre 2017 modifiant la loi du 12 mai 2014 relative aux sociétés immobilières réglementées, modifie la loi du 12 mai 2014 relative aux sociétés immobilières réglementées en vue de créer une nouvelle catégorie de SIR, dénommée la SIR à but social. En vertu de l'article 76/7, § 2, de la loi susvisée du 12 mai 2014, les SIR à but social doivent avoir la forme d'une société coopérative à responsabilité limitée (SCRL) à finalité sociale.

Compte tenu des règles applicables en matière d'impôts sur les revenus, il est possible qu'une société à finalité sociale existante soit exemptée de l'impôt des sociétés et assujettie à l'impôt des personnes morales sous certaines conditions, dont le fait que les statuts prévoient l'interdiction de distribuer des dividendes aux associés ou actionnaires.

Ces conditions sont énoncées dans un Avis de l'administration fiscale publié au *Moniteur belge* du 13 juillet 1996.

Il est également possible qu'une ASBL réunissant les conditions d'assujettissement à l'impôt des personnes morales soit transformée en société à finalité sociale en application des articles 26bis à 26septies de la loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif, les fondations, les partis politiques européens et les fondations

en de Europese politieke partijen en stichtingen, voordat zij haar aanvraag tot erkenning als GVV of als sociale GVV, op basis van de bepalingen van de wet van 12 mei 2014, zoals gewijzigd door de voormelde wet van 22 oktober 2017, of zijn inschrijving als GVBF heeft aangevraagd.

Het wettelijk kader van een vennootschap met sociaal oogmerk sluit dus de hypothese niet uit dat een VZW die is omgevormd tot een vennootschap met sociaal oogmerk of een reeds onder deze vorm en statuut opgerichte vennootschap met sociaal oogmerk haar erkenning als vastgoedbevak of als GVV, of haar inschrijving als GVBF aanvraagt terwijl zij tot dan onderworpen is aan de rechtspersonenbelasting, onder de hierboven herinnerde voorwaarden.

De statuten van de vennootschap met sociaal oogmerk moeten vóór de erkenning als vastgoedbevak of als GVV, of vóór haar inschrijving als GVBF worden gewijzigd, meer bepaald om de mogelijkheid tot winstuitkering aan de vennoten en aandeelhouders te voorzien in toepassing van de wet van 12 mei 2014, zoals gewijzigd door de voormelde wet van 22 oktober 2017, en haar uitvoeringsbesluit dat dientengevolge zal worden aangepast, of in toepassing van het koninklijk besluit van 9 november 2016 met betrekking tot gespecialiseerde vastgoedbeleggingsfondsen.

Hetgeen voorafgaat, impliceert dus dat de erkenning van een vennootschap met sociaal oogmerk tot vastgoedbevak of tot GVV, evenals de inschrijving van deze vennootschap als GVBF de onderwerping aan de vennootschapsbelasting met zich meebrengt voor het belastbaar tijdperk waarin zij als vastgoedbevak of als GVV erkend zal worden, of waarin zij als GVBF wordt ingeschreven, hoewel zij nog steeds aan de rechtspersonenbelasting kon onderworpen zijn voor de periode die aan de erkenning voorafgaat.

Deze bijzondere situatie kan als gevolg hebben dat de bepalingen van de artikelen 210, § 1, 5° en 6° en 217, eerste lid, 1°, WIB 92, die voorzien in de belastingheffing ten belope van 16,5 pct. (exit taks) van de liquidatieboni die grotendeels bestaan uit de latente meerwaarden op de onroerende goederen op het ogenblik van de erkenning als vastgoedbevak of als GVV of op het ogenblik van de inschrijving als GVBF (gebeurtenissen die krachtens artikel 210, § 1, 5° en 6°, WIB 92 worden gelijk gesteld met een fiscale vereffening, niet op effectieve wijze kunnen worden toegepast in hoofde van een vennootschap met sociaal oogmerk die onderworpen was aan de RPB voorafgaand aan haar erkenning tot vastgoedbevak of GVV of aan haar inschrijving als GVBF.

politiques européennes, avant que celle-ci demande son agrément comme SIR ou comme SIR à but social sur la base des dispositions de la loi du 12 mai 2014, telles que modifiées par la loi du 22 octobre 2017 susvisée, ou son inscription comme FIIS.

Les statuts d'une société à finalité sociale n'excluent donc pas l'hypothèse qu'une ASBL transformée en SCRL à finalité sociale ou qu'une société à finalité sociale constituée à l'origine sous cette forme et ce statut demande son agrément comme SICAFI ou comme SIR , ou son inscription comme FIIS, en étant jusqu'alors assujettie à l'impôt des personnes morales, moyennant le respect des conditions pré-rappelées, au moment de cet agrément.

Les statuts de la société à finalité sociale devront être modifiés avant l'agrément en tant que SICAFI ou SIR ou avant l'inscription en tant que FIIS, notamment afin de prévoir la possibilité de distribuer un bénéfice aux associés et actionnaires en application de la loi du 12 mai 2014, telle que modifiée par la loi du 22 octobre 2017 susvisée et par son arrêté d'exécution tel qu'il sera adapté en conséquence, ou en application de l'arrêté royal du 9 novembre 2016 relatif aux fonds d'investissement immobilier spécialisés.

Ce qui précède implique que l'agrément d'une société à finalité sociale comme SICAFI ou comme SIR, de même que son inscription comme FIIS, entraînera nécessairement son assujettissement à l'impôt des sociétés pour la période imposable au cours de laquelle elle sera agréée comme SICAFI ou comme SIR, ou inscrite comme FIIS, alors qu'elle pouvait toujours être assujettie à l'impôt des personnes morales pour la période précédant l'agrément.

Cette situation particulière peut avoir pour conséquence que les dispositions des articles 210, § 1er, 5° et 6°, et 217, alinéa 1er, 1°, CIR 92, prévoyant l'imposition à 16,5 p.c. (exit tax) du boni de liquidation, correspondant pour l'essentiel aux plus-values latentes sur les immeubles au moment de l'agrément en tant que SICAFI ou en tant que SIR ou au moment de l'inscription comme FIIS (événements assimilés à une liquidation sur le plan fiscal en vertu de l'article 210, § 1er, 5° et 6°, CIR 92), ne puissent pas s'appliquer effectivement dans le chef des sociétés à finalité sociale qui étaient assujetties à l'IPM préalablement à leur agrément comme SICAFI ou comme SIR ou à leur inscription comme FIIS.

Meerdere te onderscheiden situaties dienen in aanmerking genomen te worden.

Artikel 210, § 5, eerste lid, WIB 92, in ontwerp, beoogt de erkenning van een vennootschap met sociaal oogmerk als vastgoedbevak of als GVV, evenals de inschrijving van dergelijke vennootschap als GVBF, voor de toepassing van artikel 210, § 1, 5° en 6°, WIB 92.

In hoofde van deze vennootschappen worden de naar aanleiding van deze verrichting belastbare bedragen bepaald door rekening te houden met de waardering van de activabestanddelen, zoals ze vastgesteld waren in hoofde van de vennootschap met sociaal oogmerk, zonder evenwel rekening te houden met de herwaarderingen van deze bestanddelen gedaan voorafgaand aan de erkenning of de inschrijving van deze vennootschappen als vastgoedbevak, als GVV of als GVBF.

De administratieve instructies (Circulaire nr. Ci.D.19/292 822 dd. 19.09 1977, Bull. nr. 556, pag. 2089) voorzien dat, in hoofde van VZW's en andere rechtspersonen die voor de eerste maal aan de vennootschapsbelasting onderworpen worden, de activa en de passiva van de rechtspersoon onderworpen aan de rechtspersonenbelasting geacht moeten worden te zijn ingebracht op de eerste dag van het tijdperk waarvoor deze rechtspersoon aan de vennootschapsbelasting is onderworpen, in navolging van het gemeen recht, en dit tegen een waarde die in overleg met de betrokken belastingplichtige moet worden bepaald.

Wanneer de vennootschap met sociaal oogmerk aan de rechtspersonenbelasting is onderworpen, impliceren deze regels dat deze waarden, in voorkomend geval geherwaardeerd onder het stelsel van de rechtspersonenbelasting, reeds definitief bepaald zouden zijn op het ogenblik van de erkenning van de vennootschap met sociaal oogmerk als vastgoedbevak of als GVV of op het ogenblik van haar inschrijving als GVBF onder het regime van de vennootschapsbelasting en dat bijgevolg de bepalingen van de artikelen 210, § 1, 5° en 6°, en 217, eerste lid, 1°, WIB 92, geen impact zouden hebben.

Om deze redenen wordt er voorgesteld opnieuw uit te gaan van de waarde van de netto activabestanddelen vóór iedere herwaardering onder het stelsel van de rechtspersonenbelasting.

De meest adequate manier om dit resultaat te bereiken voor de toepassing van artikel 209, WIB 92, in het geval van erkenning van een vennootschap met sociaal oogmerk als vastgoedbevak of als GVV, of in het geval van inschrijving als GVBF, is achtereenvolgens het bedrag van het gestorte kapitaal en het bedrag van de voorheen gereserveerde winst te verminderen met het

Plusieurs situations distinctes doivent être envisagées.

L'article 210, § 5, alinéa 1er, CIR 92, en projet, vise l'agrément d'une société à finalité sociale en tant que SICAFI ou en tant que SIR, ainsi que l'inscription d'une telle société comme FIIS, pour l'application de l'article 210, § 1er, 5° et 6°, CIR 92.

Dans le chef de ces sociétés, les sommes imposables à l'occasion de cette opération, sont déterminées en tenant compte de l'évaluation des éléments de l'actif, tels qu'ils étaient déterminés dans le chef de la société à finalité sociale, sans tenir compte toutefois des réévaluations de ces éléments effectuées préalablement à l'agrément ou à l'inscription de cette société en tant que SICAFI, SIR ou FIIS.

En effet, les instructions administratives (Circulaire n° Ci.D.19/292 822 du 19.09 1977, Bull.n° 556, p. 2089) prévoient que, dans le chef des ASBL et autres personnes morales qui doivent être soumises pour la première fois à l'impôt des sociétés, les actifs et passifs de la personne morale assujettie à l'impôt des personnes morales doivent être considérés comme apportés au premier jour de la période pour laquelle cette personne morale est soumise à l'impôt des sociétés suivant le droit commun et ce pour une valeur à fixer avec le contribuable intéressé.

Lorsque la société à finalité sociale est assujettie à l'impôt des personnes morales, ces règles, impliquent que ces valeurs, le cas échéant préalablement réévaluées sous le régime de l'impôt des personnes morales, seraient déjà définitivement déterminées au moment de l'agrément de la société à finalité sociale en tant que SICAFI ou SIR ou au moment de son inscription comme FIIS sous le régime de l'impôt des sociétés et que, partant, les dispositions des articles 210, § 1er, 5° et 6°, et 217, alinéa 1er, 1°, CIR 92, seraient sans effet.

Pour ces motifs, il est proposé de repartir de la valeur des éléments de l'actif net avant toute réévaluation sous le régime de l'impôt des personnes morales.

La manière la plus adéquate d'obtenir ce résultat pour l'application de l'article 209, CIR 92, en cas d'agrément d'une société à finalité sociale en tant que SICAFI ou SIR, ou en cas d'inscription comme FIIS, est de réduire successivement le montant du capital libéré et des bénéfices antérieurement réservés à concurrence du montant de la différence positive entre le montant des plus-values

positieve verschil tussen het bedrag van herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden voorafgaand aan de erkenning van deze vennootschap als vastgoedbevak of als GVV of voorafgaand aan de inschrijving van deze vennootschap als GVBF.

In het geval waarin de voorheen gereserveerde winst reeds haar normale belastingregime in de vennootschapsbelasting heeft ondergaan omdat de vennootschap met sociaal oogmerk reeds aan de vennootschapsbelasting onderworpen was op het ogenblik van de herwaardering van haar eigen vermogen, zal het bijzondere dispositief van artikel 210, § 5, eerste lid, WIB 92, in ontwerp, geen uitwerking hebben.

Artikel 210, § 5, tweede lid, WIB 92, in ontwerp, beoogt de gevallen waarin een VZW wordt omgevormd tot vennootschap met sociaal oogmerk voorafgaand aan de erkenning van deze vennootschap als vastgoedbevak of als GVV of aan de inschrijving van deze vennootschap als GVBF.

In dat geval worden eveneens de belastbare bedragen naar aanleiding van de erkenning of inschrijving bij toepassing van artikel 210, § 1, 6°, WIB 92, vastgesteld rekening houdend met de waardering van de activabestanddelen, zoals ze vastgesteld werden in hoofde van de vereniging zonder winstoogmerk, vóór iedere herwaardering van deze bestanddelen die werd uitgevoerd voorafgaand aan de erkenning of inschrijving van deze vennootschap.

Er dient eveneens rekening te worden gehouden met de bepalingen in artikel 184ter, § 1, eerste lid, WIB 92, volgens dewelke echter niet als gestort kapitaal aangemerkt wordt, het netto-actief vermeld in artikel 26sexies van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen, dat het maatschappelijk kapitaal uitmaakt van een vennootschap met sociaal oogmerk of dat op een onbeschikbare reserverekening van die vennootschap wordt geboekt. Dat maatschappelijk kapitaal en die reserverekening worden slechts vrijgesteld voor zover is voldaan aan de voorwaarden bedoeld in artikel 190, WIB 92.

Artikel 184ter, eerste lid, WIB 92, regelt het bijzondere geval van een VZW die wordt omgevormd tot een vennootschap met sociaal oogmerk voor de toepassing van de vennootschapsbelasting in zijn hoofde.

Artikel 210, § 5, eerste en tweede lid, WIB 92, in ontwerp, heeft betrekking op al de gevallen waarin een vennootschap die wordt erkend als vastgoedbevak,

de réévaluation et le montant des amortissements qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation préalablement à l'agrément de cette société en tant que SICAFI ou en tant que SIR, ou préalablement à son inscription en tant que FIIS.

Dans le cas où les bénéfices antérieurement réservés ont déjà subi leur régime normal d'imposition à l'impôt des sociétés parce que la société à finalité sociale était déjà assujettie à l'impôt des sociétés au moment de la réévaluation de son avoir social, le dispositif particulier de l'article 210, § 5, alinéa 1er, CIR 92, en projet, ne trouvera pas à s'appliquer.

L'article 210, § 5, alinéa 2, CIR 92, en projet, vise les cas de transformation d'une ASBL en société à finalité sociale préalablement à l'agrément de cette société en tant que SICAFI, SIR ou à l'inscription en tant que FIIS.

Dans ce cas également, les sommes imposables à l'occasion de l'agrément comme ou l'inscription en application de l'article 210, § 1er, 6°, CIR 92, sont déterminées en tenant compte de l'évaluation des éléments de l'actif, tels qu'ils étaient déterminés dans le chef de l'association sans but lucratif, avant toute réévaluation de ces éléments effectuée préalablement à l'agrément ou l'inscription de cette société.

Il convient cependant d'avoir égard aux dispositions de l'article 184ter, § 1er, alinéa 1er, CIR 92, selon lequel n'est toutefois pas considéré comme du capital libéré, l'actif net visé à l'article 26sexies de la loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif, les fondations, les partis politiques européens et les fondations politiques européennes, qui compose le capital social d'une société à finalité sociale ou qui a été comptabilisé sur un compte de réserve indisponible de cette société. Ce capital social et ce compte de réserve ne sont exonérés que si les conditions visées à l'article 190, CIR 92, sont remplies.

L'article 184ter, alinéa 1er, CIR 92, règle cependant le cas particulier d'une ASBL qui est transformée en société à finalité sociale pour l'application de l'impôt des sociétés dans le chef de celle-ci.

L'article 210, § 5, alinéas 1er et 2, CIR 92, en projet, vise toutes les situations dans lesquelles une société qui est agréée comme SICAFI ou comme SIR (SIR

wordt erkend als GVV (gewone GVV of sociale GVV) of is ingeschreven als GVBF, sinds haar oprichting niet aan de vennootschapsbelasting werd onderworpen, ofwel gedurende de vorige belastbare tijdperken, ofwel tot het ogenblik van haar erkenning of inschrijving.

Dit gezegd zijnde, als het bedrag dat overeenstemt met het positieve verschil tussen het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden niet teruggevonden wordt in het bedrag van het gestorte kapitaal of van de voorheen gereserveerde winst, is het niet nodig om het voormelde verschil af te trekken van het gestorte kapitaal of van de voorheen gereserveerde winst.

Voorbeeld:

VZW onderworpen aan RPB

N.b.: in het voorbeeld werd geen rekening gehouden met de afschrijvingen.

Balans van de VZW A voor het jaar N:

Fonds social / Eigen vermogen	400
Dettes / Schulden	300
Total du passif / Totaal van de passiva	700

Herwaardering van de activa in N+1:

Balans van de VZW A voor het jaar N+1:

Fonds social / Eigen vermogen	400
Plus-values de réévaluation / Herwaarderingsmeerwaarden	400
Fonds affectés / Bestemde fondsen	50
Dettes / Schulden	300
Total du passif / Totaal van de passiva	1 150

Omvorming van de VZW A tot een CVBA met sociaal oogmerk in N+2:

De CVBA met sociaal oogmerk voldoet aan de voorwaarden om aan de RPB onderworpen te blijven.

ordinaire ou SIR sociale) ou qui est inscrite comme FIIS, n'avait pas été soumise au régime de l'impôt des sociétés depuis sa constitution, que ce soit au cours des périodes imposables antérieures ou jusqu'au moment de son agrément ou inscription.

Cela étant, si le montant correspondant à la différence positive entre le montant des plus-values de réévaluation et le montant des amortissements qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation ne se retrouve pas dans le montant du capital libéré ou des bénéfices antérieurement réservés, il n'y pas lieu de procéder à déduction de ladite différence du montant du capital libéré et des bénéfices antérieurement réservés.

Exemple:

ASBL A assujettie à l'IPM

N.b.: il n'est pas tenu compte des amortissements dans l'exemple.

Bilan de l'ASBL A pour l'exercice N:

Terrains et constructions / Terreinen en gebouwen	500
Placements de trésorerie / Geldbeleggingen	200
Total de l'actif / Totaal van de activa	700

Réévaluation des actifs au cours de l'exercice N+1:

Bilan de l'ASBL A pour l'exercice N+1:

Terrains et constructions / Terreinen en gebouwen	900
Placements de trésorerie / Geldbeleggingen	250
Total de l'actif / Totaal van de activa	1 150

Transformation de l'ASBL A en SCRL à finalité sociale A' au cours de l'exercice N+2:

La SCRL à finalité sociale réunit les conditions pour rester assujettie à l'IPM.

Balans van CVBA A' voor het jaar N+2 (na vaststelling van de staat van activa en passiva in overeenstemming met artikel 26ter van de wet van 27 juni 1921 en opneming van het netto-actief van de VZW in het maatschappelijk kapitaal van de CVBA). Een verhoging van het kapitaal is bovendien onderschreven en gestort in geld ten belope van 350:

Capital / Kapitaal 1 200

Dettes / Schulden 300

Total du passif / Totaal van de passiva 1 500

Erkenning van de CVBA met sociaal oogmerk A' als GVV in N+3:

Capital / Kapitaal 1 200

Dettes / Schulden 300

Total du passif / Totaal van de passiva 1 500

De waardering van de vaste activa is 1100 (aan marktwaarde).

Berekening van de exit tax:

Het maatschappelijk kapitaal bestaat niet alleen uit gestort kapitaal als bedoeld in artikel 184, WIB 92, maar de vennootschap A' werd nooit aan de vennootschapsbelasting onderworpen en het artikel 184ter, § 1, WIB 92, werd in haar hoofde nooit toegepast vóór haar erkenning als GVV.

Exit tax:

N.b.: In het voorbeeld werd er geen rekening gehouden met de waarde zonder kosten.

Uitkeringen (artikel 209, WIB 92) = Marktwaarde (1 100 + 600 – 300): 1 400

Niet gecorrigeerde grondslag van de exit tax: Positieve verschil ten opzichte van de gerevalueerde waarde van het gestorte kapitaal en de voorheen gereserveerde winst:

1 400 – 1 200 = 200

Bilan de la SCRL A' pour l'exercice N+2 (après état des actifs et passifs conforme à l'article 26ter de la loi du 27 juin 1921 et incorporation de l'actif net de l'ASBL dans le capital social de la SCRL). Une augmentation de capital est par ailleurs souscrite et libérée en espèces pour 350:

Terrains et constructions / Terreinen en gebouwen 900

Placements de trésorerie / Geldbeleggingen 600

Total de l'actif / Totaal van de activa 1 500

Agrément de la SCRL à finalité sociale A' comme SIR au cours de l'exercice N+3:

Terrains et constructions / Terreinen en gebouwen 900

Placements de trésorerie / Geldbeleggingen 600

Total de l'actif / Totaal van de activa 1 500

L'évaluation des actifs immobilisés est de 1100 (valeur de marché).

Calcul de l'exit tax:

Le capital social n'est pas uniquement composé de capital libéré au sens de l'article 184, CIR 92, mais la société A' n'a jamais été assujettie à l'impôt des sociétés et l'article 184ter, § 1er, CIR 92, n'a pas trouvé à s'appliquer dans son chef avant son agrément comme SIR.

Exit tax:

N.b.: Il n'est pas tenu compte de la valeur hors frais dans l'exemple.

Sommes réparties (article 209, CIR 92) = Valeur de marché (1 100 + 600 – 300): 1 400

Base non corrigée de l'exit tax: excédent par rapport à la valeur réévaluée du capital libéré et des bénéfices antérieurement réservés:

1 400 – 1 200 = 200

Gecorrigeerde grondslag van de exit tax indien het bedrag dat overeenstemt met het positieve verschil tussen het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden kan worden teruggevonden in het bedrag van het gestorte kapitaal of van de voorheen gereserveerde winst:

Het is nodig om het voormelde verschil af te trekken van het gestorte kapitaal of van de voorheen gereserveerde winst:

$$1\,400 - (1\,200 - 400) = 600$$

$$\text{Exit tax: } 600 \times 16,955 \% = 101,97$$

Balans na erkenning en exit tax:

Capital / Kapitaal	1200
Plus-value de réévaluation / Herwaarderingsmeerwaarden (200 – 101,97)	98,03
Dette fiscale:	101,97
Dettes / Schulden	300
Total du passif / Totaal van de passiva	1 700

Indien de rechtspersoon werd onderworpen aan de vennootschapsbelasting sinds haar oprichting werden de herwaarderingsmeerwaarden geboekt als vrijgestelde reserve mits naleving van de onaantastbaarheidsvoorwaarde, zodat de wijzigingen die zijn voorzien in artikel 210, § 5, eerste en tweede lid, WIB 92 in ontwerp niet van toepassing zijn (artikel 210, § 5, derde lid, WIB 92 in ontwerp).

Ten slotte, in het geval van de omvorming van een VZW in een vennootschap met sociaal oogmerk, zijn de bepalingen van artikel 210, § 5, eerste en tweede lid, WIB 92 van toepassing, in afwijking van artikel 184ter, § 1, WIB 92, voor het gedeelte van het maatschappelijk kapitaal en de onbeschikbare reserverekening van de vennootschap met sociaal oogmerk die is samengesteld uit het netto actief dat is voortgevloeid uit de VZW. Deze afwijking heeft tot doel een dubbele belasting te vermijden.

Het artikel 210, § 5, derde lid, WIB 92, in ontwerp voorziet dat deze bepalingen niet van toepassing zijn op de vennootschappen die worden erkend als vastgoedbevak of als gereglementeerde vastgoedvennootschap (gewone GVV of sociale GVV), of die worden

Base corrigée de l'exit tax si le montant correspondant à la différence positive entre le montant des plus-values de réévaluation et le montant des amortissements qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation se retrouve dans le montant du capital libéré ou des bénéfices antérieurement réservés:

Il a lieu de procéder à la déduction de ladite différence du montant du capital libéré et des bénéfices antérieurement réservés:

$$1\,400 - (1\,200 - 400) = 600$$

$$\text{Exit tax: } 600 \times 16,995 \% = 101,97$$

Bilan après agrément et exit tax:

Terrains et constructions / Terreinen en gebouwen	1 100
Placements de trésorerie / Geldbeleggingen	600
Total de l'actif / Totaal van de activa	1 700

Si la personne morale était assujettie à l'impôt des sociétés depuis sa constitution, les plus-values de réévaluation étaient comptabilisées en réserve exonérée sous condition d'intangibilité, de sorte que les corrections prévues aux articles 210, § 5, alinéas 1er et 2, CIR 92, en projet ne sont pas applicables (article 210, § 5, alinéa 3, CIR 92, en projet).

Enfin, en cas de transformation d'une ASBL en société à finalité sociale assujettie à l'impôt des sociétés, les dispositions de l'article 210, § 5, alinéas 1er et 2, CIR 92, en projet s'appliquent par dérogation à l'article 184ter, § 1er, CIR 92, pour la partie du capital social et de la réserve indisponible de la société à finalité sociale qui est composée par l'actif net issu de l'ASBL. Cette dérogation a pour but d'éviter une double imposition.

L'article 210, § 5, alinéa 3, CIR 92, en projet, prévoit que ces dispositions ne sont pas applicables aux sociétés qui sont agréées en tant que SICAFI ou en tant que société immobilière réglementée (SIR ordinaire ou SIR sociale), ou qui sont inscrites en tant que FIIS, et

ingeschreven als GVBF, en die sinds hun oprichting aan de vennootschapsbelasting worden onderworpen.

Immers, in het geval waarin de bedragen in kwestie reeds hun normale belastingregime in de vennootschapsbelasting hebben ondergaan omdat de VZW of de CVBA met sociaal oogmerk die haar na de omvorming heeft opgevolgd, reeds sinds haar oprichting, en dus op het ogenblik van de herwaardering van haar maatschappelijk kapitaal aan de vennootschapsbelasting onderworpen was, zal de bijzondere bepaling van artikel 210, § 5, WIB 92, in ontwerp, geen uitwerking vinden.

Samenvattend, teneinde een eenvormige toepassing van de wetgeving te verzekeren, zullen de bepalingen in ontwerp eveneens toepasbaar zijn in het geval van omvorming van een VZW tot iedere andere vorm van handelsgeselschap met sociaal oogmerk en ingeval van erkenning ervan als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als GVV, andere dan een sociale GVV (artikel 210, § 1, 5°, WIB 92), of bij inschrijving van een dergelijke vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds (artikel 210, § 1, 6°, WIB 92).

Dit betekent dat het evenwicht kan worden bewaard, wat ook de omstandigheden moge zijn, tussen de correcte inning van de vennootschapsbelasting en het in aanmerking nemen van de verschillen tussen de juridische situaties en de fiscale regimes die hierop van toepassing zijn.

In hoofde van de vennoten en aandeelhouders zal de toepassing van de bepalingen in ontwerp zonder invloed blijven op de vaststelling van het bedrag van de dividenden.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 61.750/3 met betrekking tot de inwerkingtreding werd het ontwerp aangepast.

De desbetreffende bepalingen zijn in ieder geval van toepassing op de verrichtingen gedaan vanaf de datum van de publicatie van de wet in het *Belgisch Staatsblad*, dat wil zeggen op de erkenningen gegeven door de FSMA vanaf die datum, de erkenning zijnde het aanleiding gevend feit van de toepassing van de bepalingen van artikel 210, § 10, 1°, 5° en 6° WIB 92.

De autoriteiten waken er op dit vlak over dat de bepalingen niet zonder uitwerking blijven in het geval dat de aanvragen tot erkenning bedoeld in deze bepalingen ingesteld zouden worden op basis van de wet van 22 oktober 2017 die de wet van 12 mei 2014 betreffende de geregelteerde vastgoedvennootschappen wijzigt, voor de publicatie van huidige wet.

qui sont assujetties à l'impôt des sociétés depuis leur constitution.

En effet, dans le cas où les sommes en question ont déjà subi leur régime normal d'imposition à l'impôt des sociétés parce que l'ASBL ou la SCRL à finalité sociale qui lui a succédé après la transformation était déjà assujettie à l'impôt des sociétés depuis sa constitution et donc au moment de la réévaluation de son avoir social, le dispositif particulier de l'article 210, § 5, CIR 92, en projet, ne trouvera pas à s'appliquer.

En résumé, afin d'assurer une application uniforme de la législation, les dispositions en projet s'appliqueront également en cas de transformation d'une ASBL en toute forme de société commerciale à finalité sociale et en cas d'agrément de celles-ci en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers (article 210, § 1er, 5°, CIR 92), en cas d'agrément d'une telle société en tant que SIR, autre qu'une SIR à but social, ou en cas d'inscription d'une telle société en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé auprès du SPF Finances (article 210, § 1er, 6°, CIR 92).

De la sorte, l'équilibre peut être établi, quelles que soient les circonstances, entre la juste perception de l'impôt des sociétés et la prise en compte des différences entre les situations juridiques et les régimes fiscaux qui leur sont applicables.

L'application des dispositions en projet restera sans incidence sur la détermination du montant des dividendes dans le chef des associés et actionnaires.

Le projet a été adapté suite à l'avis n° 61.750/3 du Conseil d'État concernant l'entrée en vigueur.

Les dispositions en question s'appliqueront dans tous les cas aux opérations effectuées à partir de la date de publication de la loi au *Moniteur belge*, c'est-à-dire aux agréments accordés à partir de cette date par la FSMA, l'agrément étant le fait générateur de l'application des dispositions de l'article 210, § 1er, 5° et 6°, CIR 92.

Les autorités veilleront à cet égard à ce que les dispositions ne restent pas sans effet dans le cas où des demandes d'agrément visées par les présentes dispositions seraient introduites sur la base de la loi du 22 octobre 2017 modifiant la loi du 12 mai 2014 relative aux sociétés immobilières réglementées avant la publication de la présente loi.

HOOFDSTUK 2

Technische wijzigingen aan de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

Art. 12

Dit artikel betreft een technische aanpassing van de wet van 16 december 2015, de zogenaamde FATCA/CRS wet, op het vlak van de archiveringstermijn.

Deze wijziging is nodig om de coherentie te verzekeren tussen de bepalingen van artikel 12, § 2, van de Belgische wet van 16 december 2015 die de akkoorden FATCA/CRS omzet en de antiwitwasbepalingen.

Het gaat erom een onderscheid te maken tussen de verplichting tot bewaring van de identificatiegegevens en de bewaring van de documenten van de transacties uitgevoerd op een te rapporteren rekening. Deze laatste moeten in het licht van de antiwitwasbepalingen gedurende 7 jaar bewaard worden te rekenen vanaf de uitvoering van de transactie.

Art. 13

Deze verbetering heeft tot doel de definitie van de in de wet opgenomen uitdrukking “vrijgestelde instelling voor collectieve belegging” te verduidelijken, door toevoeging van de woorden “met uitzondering van een passieve NFE waarvan een of meer uiteindelijk belanghebbenden te rapporteren personen zijn”.

Er wordt voorgesteld om het bedoelde tekstgedeelte toe te voegen aan de bestaande definitie om deze te doen overeenstemmen met de definitie hernoemd in Richtlijn 2014/107/EU van de Raad van 9 december 2014 (deel VIII, punt B, 9). Er moet inderdaad worden verzekerd dat de uitzondering/vrijstelling niet toegepast wordt op de te rapporteren personen die de controle hebben over een passieve NFE die aandelen aanhoudt in organismes voor collectieve beleggingen beoogd door de definitie en waarvoor de Norm een “look-through” voorziet doorheen voormalde passieve niet-financiële entiteiten (NFE).

Art. 14

De voorgestelde wijziging heeft enerzijds tot doel de tekst uit te klaren teneinde toe te laten het begrip

CHAPITRE 2

Modifications techniques à la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

Art. 12

Le présent article concerne une proposition de modification technique de la loi du 16 décembre 2015, dite loi FATCA/CRS, sur le point du délai d'archivage.

Cette modification est nécessaire afin d'assurer la cohérence entre la loi belge du 16 décembre 2015, en son article 12, § 2, transposant les accords FATCA/CRS et les dispositions AML.

Il s'agit de faire la distinction entre l'obligation de conservation des données d'identification et celle des documents des opérations effectuées sur un compte déclarable. Ces derniers, dans le respect des dispositions AML, devraient être conservés pendant 7 ans à compter de l'exécution de l'opération.

Art. 13

Cette correction vise à clarifier la définition de l'expression “organisme de placement collectif dispensé” reprise dans la loi, en ajoutant les mots “à l'exception d'une ENF passive dont les personnes qui en détiennent le contrôle sont des personnes devant faire l'objet d'un déclaration”.

Il est proposé d'ajouter ledit bout de phrase à la définition en question pour la faire correspondre à la définition reprise dans la directive 2014/107/UE du Conseil du 9 décembre 2014 (section VIII, point B, 9). Il convient en effet de s'assurer que l'exception/la dispense y visée ne s'applique pas aux personnes reportables qui ont le contrôle d'une ENF passive détenant des participations dans les organismes de placement collectifs visés par la définition, et pour lesquelles la Norme prévoit de faire un “look-through” au travers desdites Entités Non Financières (ENF) passives.

Art. 14

La modification proposée vise d'une part à clarifier le texte afin que l'expression “juridiction partenaire” soit

“deelnemend rechtsgebied” te begrijpen in de zin van een rechtsgebied dat ons de gewilde inlichtingen zal toesturen en anderzijds de verwijzing aan artikel 4, § 2 van de wet te verbeteren zodat deze moet begrepen worden als een verwijzing naar artikel 5, § 2 van de wet, dat de inlichtingen die moeten worden meegeleid herneemt.

HOOFDSTUK 3

Technische wijzigingen aan de bepalingen van titel IV, hoofdstuk 5, van de programmawet van 25 december 2016, betreffende het stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 bedoelde overwinst

Algemeen

Bij dit hoofdstuk in ontwerp worden verschillende technische wijzigingen aangebracht aan de bepalingen van titel IV, hoofdstuk 5, van de programmawet van 25 december 2016, betreffende het stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 bedoelde overwinst.

Ten eerste hebben de voorgestelde wijzigingen tot doel om de toepassing uit te breiden van de bepalingen van de programmawet van 25 december 2016 die voorzien in de terugvordering van staatssteun naar de aanslagjaren 2016 en volgende voor de gevallen waarin de staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 bedoelde overwinst, opnieuw door de belastingplichtige wordt ingeroepen en voor de gevallen waarin aftrekbare elementen van de belastbare winsten moeten aangepast worden in toepassing van artikel 103, tweede lid, van de programmawet van 25 december 2016.

Vervolgens hebben de voorgestelde wijzigingen betrekking op de toepassingsmodaliteiten in geval van gehele of gedeeltelijke ontheffing van de ingekohierde terug te vorderen steun, in uitvoering van een administratieve beslissing of een uitspraak van een Belgische rechtsmacht ten gevolge van een in toepassing van artikel 106 van de voormelde programmawet ingediend verhaal.

Als antwoord op het advies nr. 61.750/3 van de Raad van State, werd dit ontwerp aangepast door een nieuw artikel 4 in te voegen, dat artikel 185, § 2, WIB 92 wijzigt.

comprise dans le sens d'une juridiction qui va nous envoyer les renseignements voulus et d'autre part à corriger le renvoi à l'article 4, paragraphe 2 de la loi dès lors que ce dernier doit être compris comme un renvoi à l'article 5, paragraphe 2 de la loi, qui reprend les informations à communiquer.

CHAPITRE 3

Modifications techniques aux dispositions du titre IV, chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, concernant le régime de récupération des aides d'État relatives à l'imposition des bénéfices excédentaires visés à l'article 185, § 2, b, du Code des impôts sur les revenus 1992

Généralités

Le présent chapitre en projet apporte diverses modifications aux dispositions du titre IV, chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, concernant le régime de récupération des aides d'État relatives à l'imposition des bénéfices excédentaires visés à l'article 185, § 2, b, du Code des impôts sur les revenus 1992.

Tout d'abord, les modifications proposées visent à étendre l'application des dispositions de la loi-programme du 25 décembre 2016 en matière de récupération des aides d'État aux exercices d'imposition 2016 et suivants pour lesquels des aides d'État relatives à l'imposition des bénéfices excédentaires visés à l'article 185, § 2, b, du Code des impôts sur les revenus 1992, continuent à être revendiquées par les bénéficiaires concernés ou pour lesquels des éléments déductibles des bénéfices imposables doivent être adaptés en application de l'article 103, alinéa 2, de la loi-programme du 25 décembre 2016.

Ensuite, les modifications proposées concernent les modalités applicables en cas de dégrèvement total ou partiel des aides à récupérer enrôlées, en exécution d'une décision administrative ou d'une décision d'une juridiction belge suite à un recours introduit en application de l'article 106 de la loi-programme susvisée.

En réponse à l'avis n° 61.750/3 du Conseil d'État, le présent projet a été adapté en vue d'y insérer un nouvel article 4 modifiant l'article 185, § 2, CIR 92.

Anderzijds zijn de bepalingen van hoofdstuk 3 van het ontwerp essentieel teneinde in het intern recht de bepalingen die toelaten om alle situaties waarin de aftrek van overwinst gebaseerd op voorafgaande beslissingen werd gevorderd, te behandelen op de meest geschikte manier.

Dit hoofdstuk omvat de regels inzake de voorafbetaalingen, de interesses en de terugvorderingsmodaliteiten van de steun tijdens het aanslagjaar 2016 en volgende en die zijn *mutatis mutandis* analoog aan de regels van toepassing op de terugvordering van steun voor het aanslagjaar 2015 en vorige.

Er blijkt daadwerkelijk dat de bepalingen uit het gemeen fiscaal recht, in dit geval de bepalingen van het WIB 92, niet toelaten het herstel van het geheel van de steun op een coherente manier te behandelen, vandaar dat men een onderscheid maakt tussen de regels van toepassing op aanslagjaar 2015 en vorige en de regels van toepassing op aanslagjaar 2016 en volgende.

Om deze redenen omvat het ontwerp eveneens specifieke bepalingen met betrekking tot het beheer van de administratieve vorderingen, teneinde voor alle betrokken aanslagjaren rekening te houden met de bijzonderheden van de buitengewone procedure gevormd door de terugvordering van de betrokken staatssteun.

Bovendien laat de uitbreiding van de procedure voorzien in de programmawet van 25 december 2016 toe om de onmiddellijke betaling te eisen van de terugvorderbare bedragen aangezien de begunstigden van de steun geen beroep kunnen doen op de vaststelling van het onbetwist verschuldigde bedrag om zich te verzetten tegen de betaling van de bedragen die werden ingekohierd wegens een gebrek aan een definitieve gerechtelijke beslissing, in tegenstelling tot de gewone procedure.

De aanpassing van de regeling in de programmawet van 25 december 2016 is dus volledig gerechtvaardigd. Als zodanig maakten deze aanpassingen het voorwerp uit van een overleg met de bevoegde diensten van de Europese Commissie, zoals dit werd vermeld door de gedelegeerd ambtenaar als antwoord op de verduidelijkingen gevraagd door de Raad van State.

Par ailleurs, les dispositions du chapitre 3 en projet sont indispensables afin de prévoir en droit interne des dispositions permettant de traiter de la façon la plus adéquate toutes les situations dans lesquelles la déduction de bénéfices excédentaires basée sur des décisions anticipées a été revendiquée.

Le présent chapitre contient en effet des règles en matière de versements anticipés, d'intérêts et de modalités de récupération des aides qui sont étendues aux exercices d'imposition 2016 et suivants et qui sont analogues *mutatis mutandis* avec les règles applicables aux aides récupérables pour les exercices d'imposition 2015 et antérieurs.

Il est en effet apparu que les dispositions du droit fiscal commun, en l'occurrence les dispositions du CIR 92, ne permettent pas de traiter la récupération de l'ensemble des aides de manière cohérente, dès lors qu'on opère une distinction entre les règles applicables aux exercices d'imposition 2015 et antérieurs, d'une part, et les règles applicables aux exercices d'imposition 2016 et suivants.

Pour ces motifs, le projet contient également des dispositions particulières en matière de gestion des réclamations administratives, afin de tenir compte, pour tous les exercices d'imposition concernés, des particularités du contentieux extraordinaire formé par la récupération des aides d'État concernées.

De plus, l'extension de la procédure prévue par la loi-programme du 25 décembre 2016 permet d'exiger le paiement immédiat des sommes récupérables car les bénéficiaires des aides ne peuvent pas invoquer la fixation du montant incontestablement dû pour s'opposer au paiement des montants enrôlés en l'absence de décision judiciaire définitive, à l'inverse de la procédure contentieuse ordinaire.

L'adaptation du régime organisé par la loi-programme du 25 décembre 2016 se justifie donc pleinement. A ce titre, ces adaptations ont fait l'objet d'une concertation avec les services compétents de la Commission européenne, comme cela a été mentionné par le fonctionnaire délégué en réponse aux précisions demandées par le Conseil d'État.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Art. 15

Artikel 15, 1° en 2° in ontwerp, wijzigt artikel 101, eerste en tweede lid, van de programmawet van 25 december 2016 met het oog op de uitbreiding van het stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun, dat op dit ogenblik is voorzien voor de belastbare tijdperken die verbonden zijn aan de aanslagjaren 2015 en vorige, naar alle belastbare tijdperken waarvoor steun door de verkrijgers van de steun werd of wordt ingeroepen, met andere woorden eveneens voor de aanslagjaren 2016 en volgende.

Het bleek immers dat een groot aantal verkrijgers van de steun zijn doorgegaan met het inroepen van de vrijstelling van een gedeelte van hun winst op basis van een voorafgaande beslissing die aan hen voordien was gegeven en die eveneens van toepassing was op het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2016, niettegenstaande de beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016, die deze steun onwettelijk verklaart. Hetzelfde zal dus wellicht van toepassing zijn voor het aanslagjaar 2017 en de daaropvolgende aanslagjaren, net zolang deze tijdperken worden begrenzen door een voorafgaande beslissing en de lopende procedures voor het Hof van Justitie van de Europese Unie niet definitief zijn afgesloten.

De fiscale bepalingen die toepasbaar zijn om het bedrag van de terug te vorderen steun te bepalen, zijn deze die bestonden voor de aanslagjaren 2015 en vorige en, door uitbreiding van de wet, deze die toepasbaar zijn voor elk van de betrokken volgende aanslagjaren, met inbegrip van toepassing van het artikel 103, tweede lid, van de programmawet van 25 december 2016.

Artikel 15, 3° in ontwerp verbetert artikel 101, vierde en vijfde lid, van de programmawet van 25 december 2016, zodat wordt verwezen naar de berekening in het tweede en het derde lid in plaats van naar de berekening in het derde lid van hetzelfde artikel.

Artikel 15, 3° en 4°, vult vervolgens artikel 101, vierde lid aan, teneinde te voorzien dat de vrijstelling van de vermeerdering ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen zijn gedaan, die op heden is voorzien voor de toeslagen die het gevolg zijn van de terugvordering van de steun voor de aanslagjaren 2015 en vorige, ook van toepassing kan zijn voor het aanslagjaar 2016, maar enkel voor de belastbare tijdperken die verbonden zijn met dit aanslagjaar en die ten laatste op 11 januari 2016 werden afgesloten.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 15

L'article 15, 1° et 2° en projet modifie l'article 101, alinéas 1er et 2 de la loi-programme du 25 décembre 2016 afin d'étendre le régime de récupération des aides d'État, qui est actuellement prévu pour les périodes imposables qui se rattachent aux exercices d'imposition 2015 et antérieurs, à toutes les périodes imposables pour lesquelles une aide a été ou est revendiquée par les bénéficiaires de l'aide concernés, c'est-à-dire également pour les exercices d'imposition 2016 et suivants.

Il est en effet apparu que de nombreux bénéficiaires de l'aide ont continué à revendiquer l'exonération d'une partie de leurs bénéfices sur la base d'une décision anticipée qui leur a été accordée précédemment et qui portait également sur la période imposable se rattachant à l'exercice d'imposition 2016, et ce nonobstant la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016 déclarant ces aides illégales. Il en sera encore vraisemblablement de même pour l'exercice d'imposition 2017 et les exercices d'imposition suivants aussi longtemps que ces périodes seront couvertes par une décision anticipée et que les procédures contentieuses pendantes devant la Cour de Justice de l'Union européenne ne seront pas définitivement clôturées.

Les dispositions fiscales applicables pour déterminer le montant de l'aide à récupérer sont celles qui existaient pour les exercices d'imposition 2015 et antérieurs et, par extension de la loi, celles qui sont applicables pour chacun des exercices suivants qui sont concernés, y compris en cas d'application de l'article 103, alinéa 2, de la loi-programme du 25 décembre 2016.

L'article 15, 3°, en projet corrige l'article 101, alinéas 4 et 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, afin de renvoyer au calcul visé aux alinéas 2 et 3, au lieu du calcul visé à l'alinéa 3, du même article.

L'article 15, 3° et 4°, complète en outre l'article 101, alinéa 4, afin de prévoir que la dispense de majoration pour absence ou insuffisance de versements anticipés, qui est actuellement prévue pour les suppléments résultant de la récupération des aides pour les exercices d'imposition 2015 et antérieurs, puisse également s'appliquer pour l'exercice d'imposition 2016, mais uniquement pour les périodes imposables qui se rattachent à cet exercice et qui sont clôturées au plus tard le 11 janvier 2016.

Iimmers tot aan deze datum waren de betrokken begunstigden niet op de hoogte van de beslissing van de Europese Commissie met betrekking tot de onwettigheid van de desbetreffende steun. Daarna hebben de betrokken begunstigden de keuze kunnen maken om al dan niet voorafbetalingen te verrichten en kan de vrijstelling van de vermeerdering ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen niet worden verantwoord.

Artikel 15, 5°, in ontwerp vult artikel 101 van de programmawet van 25 december 2016 aan met een zevende lid, waarin wordt voorzien dat voor de aanslagjaren 2016 en volgende die verbonden zijn met belastbare tijdperken die vanaf 12 januari 2016 werden afgesloten, de steun wordt geacht te zijn toegekend en de interessen worden berekend vanaf de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum van verzending van het eerste aanslagbiljet voor het betreffende aanslagjaar.

Overeenkomstig de definitie die is opgenomen in artikel 100 van de voormelde programmawet, worden de interessen berekend overeenkomstig hoofdstuk V van de verordening (EG) nr. 794/2004 van de Commissie van 21 april 2004 tot uitvoering van verordening (EU) 2015/1589 van de Raad tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Artikel 101, zesde lid, van de voormelde wet voorziet dat voor het bepalen van het gedeelte van de terug te vorderen steun dat overeenstemt met het bedrag van de interessen in toepassing van de artikelen 104 en 111, het deel van de terug te vorderen steun dat overeenstemt met het bedrag aan niet-gestorte belasting wordt verondersteld te zijn toegekend vanaf 20 december van het jaar voorafgaand aan het aanslagjaar waarmee het betreffende belastbare tijdperk verbonden is (of vanaf de door de Koning bepaalde datum die wordt geacht overeen te stemmen met 20 december in de gevallen bedoeld in artikel 167, tweede lid van hetzelfde Wetboek).

Deze regel wijkt af van het gemeen recht, waarin is voorzien dat de interessen verschuldigd zijn vanaf de vervaldag van de betaling of vanaf de terugbetaling van de vennootschapsbelasting of de belasting van niet-inwoners vennootschappen, meer bepaald binnen de twee maanden na de toezending van het aanslagbiljet (artikel 413, eerste lid, WIB 92). Deze afwijking van het gemeen recht werd voorzien in functie van de vrijstelling van de vermeerdering ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen zijn gedaan, zoals voorzien in artikel 101, vierde lid van de programmawet van

En effet, jusqu'à cette date, les bénéficiaires concernés n'avaient pas connaissance de la décision de la Commission européenne quant à l'ilégalité des aides concernées. Par la suite, les bénéficiaires concernés ont pu faire le choix d'effectuer ou non des versements anticipés en toute connaissance de cause et la dispense de majoration pour absence ou insuffisance de versements anticipés ne se justifie pas.

L'article 15, 5°, en projet complète l'article 101 de la loi-programme du 25 décembre 2016 par un alinéa 7 prévoyant que pour les exercices d'imposition 2016 et suivants, qui se rattachent à des périodes imposables clôturées à partir du 12 janvier 2016, l'aide est considérée comme ayant été octroyée et les intérêts sont calculés à partir du premier jour du deuxième mois qui suit la date d'envoi du premier avertissement extrait de rôle afférent à l'exercice d'imposition concerné.

Conformément à la définition figurant à l'article 100 de la loi-programme susvisée, les intérêts sont calculés conformément au chapitre V du règlement (CE) n° 794/2004 de la Commission du 21 avril 2004 concernant la mise en œuvre du règlement (UE) 2015/1589 du Conseil portant modalités d'application de l'article 108 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

L'article 101, alinéa 6, de ladite loi prévoit que pour déterminer la partie de l'aide à récupérer qui correspond au montant des intérêts en application des articles 104 et 111 de ladite loi, la partie de l'aide à récupérer qui correspond au montant d'impôt non-versé est considérée comme ayant été octroyée à partir du 20 décembre de l'année précédant celle dont le millésime désigne l'exercice d'imposition qui se rapporte à la période imposable concernée (ou à partir de la date, déterminée par l'arrêté royal d'exécution du Code des impôts sur les revenus 1992 qui est censée correspondre au 20 décembre dans les cas visés à l'article 167, alinéa 2, du même Code).

Cette règle déroge au droit commun qui prévoit que les intérêts sont dus à partir de l'échéance de paiement ou du remboursement de l'impôt des sociétés ou de l'impôt des non-résidents sociétés, c'est-à-dire dans les deux mois de l'envoi de l'avertissement extrait de rôle (article 413; alinéa 1er, CIR 92). Cette dérogation au droit commun a été prévue en raison de la dispense de majoration pour absence ou insuffisance de versements anticipés organisée à l'article 101, alinéa 4, de la loi-programme du 25 décembre 2016. Le point de départ du calcul des intérêts fixé au 20 décembre de la période

25 december 2016. Het startpunt van de berekening van de interessen dat is vastgelegd op 20 december van het betrokken belastbare tijdperk (zie *supra*), stemt dan ook overeen met de laatste datum waarop voorafbetalingen kunnen worden betaald.

Aangezien de vrijstelling van de vermeerdering ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen zijn gedaan niet van toepassing is voor de aanslagjaren die verbonnen zijn met belastbare tijdperken die worden afgesloten vanaf 12 januari 2016, is het ten aanzien van dit ontwerp logisch om de berekening van de interessen niet meer te laten aanvangen vanaf 20 december van het belastbaar tijdperk (of van een soortgelijke datum in het geval het boekjaar wordt afgesloten op een andere datum dan 31 december), maar vanaf de vervaldag van de betaling van de belasting of vanaf de terugbetaling van de belasting. Het is voorzien dat deze referentiedatum voor de berekening van de interessen zal worden vastgesteld door het eerste aanslagbiljet voor het betreffende aanslagjaar. Inderdaad, in geval van inkohiering op basis van de aangegeven inkomsten, met de vrijstelling van een gedeelte van de winst op basis van een “excess profit ruling”, zorgt de verschuldigde belasting voor een geldelijk voordeel dat niet gerechtvaardigd is vanaf het verstrijken van de datum van betaling of de terugbetaling van de belasting waarin de illegale steun is opgenomen.

Dit vormt geen obstakel voor de toepassing van artikel 110 van de programmawet van 25 december 2016 waarin is voorzien dat in afwijking van artikel 413 WIB 92, de ingekohierde terug te vorderen steun onmiddellijk voor zijn totaliteit moet worden voldaan.

Het spreekt voor zich dat de interessen altijd worden berekend tot aan de volledige terugbetaling van de steun. Ook de regels die betrekking hebben op het kantonnement die zijn voorzien in artikel 104 van de voormalde programmawet zullen eveneens van toepassing zijn op de aanslagjaren die betrekking hebben op de belastbare tijdperken die worden afgesloten vanaf 12 januari 2016.

Tot slot heeft de uitbreiding van het toepassingsgebied van de programmawet van 25 december 2016 ten aanzien van aanslagjaren 2016 en volgende tot gevolg dat de terugvordering van de steun eveneens zal plaatsvinden overeenkomstig de regels die betrekking hebben op de vestiging, het beroep en de invordering die zijn voorzien in de artikelen 104 en volgende van de voormalde wet.

imposable concernée (cf. *supra*) correspond en effet à la date ultime de paiement des versements anticipés.

Dès lors que la dispense de la majoration pour absence ou insuffisance de versements anticipés ne s'applique plus pour les exercices d'imposition se rattachant aux périodes imposables clôturées à partir du 12 janvier 2016, en vertu du présent projet, il est également logique de ne plus faire débuter le calcul des intérêts à partir du 20 décembre de la période imposable (ou la date équivalente en cas de comptes annuels clôturés à une autre date que le 31 décembre) mais à partir de l'échéance de paiement ou du remboursement de l'impôt. Il est prévu que cette date de référence pour le calcul des intérêts sera déterminée par le premier avertissement extrait de rôle afférent à un exercice d'imposition déterminé. En effet, en cas d'enrôlement sur la base des revenus déclarés, avec exonération d'une partie des bénéfices sur la base d'un “excess profit ruling”, l'impôt dû procure un avantage de trésorerie non justifié dès l'échéance de la date de paiement ou de remboursement de l'impôt comprenant l'aide illégale.

Ceci ne fait pas obstacle à l'application de l'article 110 de la loi-programme du 25 décembre 2016 qui prévoit que par dérogation à l'article 413, CIR 92, l'aide à récupérer enrôlée doit être acquittée sans délai pour sa totalité.

Il va de soi que les intérêts seront toujours calculés jusqu'à la récupération complète de l'aide. De même, les règles de cantonnement prévues à l'article 104 de la loi-programme susvisée trouveront également à s'appliquer aux exercices d'imposition se rapportant à des périodes imposables clôturées à partir du 12 janvier 2016.

Enfin, l'extension du champ d'application de la loi-programme du 25 décembre 2016 aux exercices 2016 et suivants impliquera notamment que la récupération des aides se fera également selon les règles d'établissement, de recours et de recouvrement prévues par les articles 104 et suivants de ladite loi.

Art. 16

Deze bepaling past artikel 103, tweede lid, van de programmawet van 25 december 2016 aan teneinde te voorzien dat alle aanpassingen die worden uitgevoerd voor de belastbare tijdperken die verbonden zijn met voorgaande aanslagjaren omwille van de terugvordering van de steun, aanpassingen van de overgedragen elementen die door deze aanpassingen worden beïnvloed tot gevolg hebben voor alle belastbare tijdperken die verbonden zijn met de daaropvolgende aanslagjaren, met inbegrip van de belastbare tijdperken waarvoor geen enkele steun werd ingeroepen. De wijziging verwijdt de verwijzing naar aanslagjaren 2015 en vorige en naar aanslagjaren 2016 en volgende, ten gevolge van de wijzigingen die in dit ontwerp werden aangebracht.

Art. 17

Dit artikel wijzigt artikel 104, eerste lid, van dezelfde wet, teneinde onderscheid te kunnen maken tussen verschillende situaties die worden gecreëerd door de uitbreiding van de wet naar aanslagjaren 2016 en volgende. In het geval van een terugvordering van de toegekende steun voor de belastbare tijdperken die verbonden zijn met aanslagjaren 2015 en vorige en met aanslagjaar 2016, voor de belastbare tijdperken die verbonden zijn met dit aanslagjaar en die ten laatste op 11 januari 2016 werden afgesloten, bevat het bedrag aan terug te vorderen steun dat wordt ingekohierd op basis van de vigerende wettelijke bepalingen de interessen die worden berekend vanaf 20 december van het betrokken aanslagjaar (voor de belastbare tijdperken die worden afgesloten op 31 december) tot op de dag van de inkohiering van de terug te vorderen steun. Ten gevolge hiervan zullen in het geval dat de aanslag niet onmiddellijk wordt betaald, de interessen blijven lopen tot de integrale betaling van de verschuldigde te recupereren steunbedragen.

Voor de aanslagjaren 2016 en volgende, die verbonden zijn met de belastbare tijdperken die ten vroegste vanaf 12 januari 2016 werden afgesloten, wordt de steun slechts geacht te zijn toegekend vanaf de eerste dag van de tweede maand die volgt op de inkohieringsdatum van de "initiële aanslag" die gevestigd wordt op basis van de aangegeven bedragen en dit in de mate dat de op basis van artikel 185, § 2 b, WIB 92 vrijgestelde winst niet in de belastbare grondslag werd opgenomen. Het is slechts op het gewone tijdstip van betaling van de ingekohierde aanslag dat de begünstigde geniet van het financiële voordeel dat verbonden is met het verkrijgen van de steun. Wanneer vervolgens de administratie de bijkomende aanslag, die overeenstemt met een belasting van de ten onrechte vrijgestelde winst,

Art. 16

Cette disposition adapte l'article 103, alinéa 2, de la loi-programme du 25 décembre 2016 afin de prévoir que toutes les corrections effectuées pour des périodes imposables se rattachant à des exercices d'imposition antérieurs en raison de la récupération des aides entraînent des corrections des éléments reportés influencés par ces corrections pour toutes les périodes imposables se rattachant aux exercices d'imposition suivants, y compris pour des périodes imposables pour lesquelles aucune aide n'était revendiquée. La modification ne fait plus référence aux exercices d'imposition 2015 et antérieurs et aux exercices d'imposition 2016 et suivants, suite aux modifications apportées par le présent projet.

Art. 17

Le présent article modifie l'article 104, alinéa 1er, de la même loi, afin de distinguer les différentes situations générées par l'extension de la loi aux exercices d'imposition 2016 et suivants. Dans le cas d'une récupération de l'aide octroyée pour les périodes imposables qui se rattachent aux exercices d'imposition 2015 et antérieurs et à l'exercice d'imposition 2016, pour les périodes imposables qui se rattachent à cet exercice et qui sont clôturées au plus tard le 11 janvier 2016, le montant de l'aide à récupérer qui est enrôlé comprend, sur la base du dispositif légal actuel les intérêts calculés à partir du 20 décembre de la période imposable concernée (pour les périodes imposables clôturées le 31 décembre) jusqu'à la date d'enrôlement de l'aide à récupérer. Par la suite, en cas de non-paiement immédiat de la cotisation les intérêts continuent à courir jusqu'au paiement intégral des sommes dues à titre d'aide à récupérer.

Pour les exercices d'imposition 2016 et suivants, qui se rattachent à des périodes imposables clôturées à partir du 12 janvier 2016, et suivants, l'aide n'est considérée comme étant octroyée qu'à partir du premier jour du deuxième mois qui suit la date d'enrôlement de la cotisation "primitive" établie sur la base des montants déclarés et ce dans la mesure où les bénéfices exonérés sur la base de l'article 185, § 2, b, CIR 92, ont été déduits de la base imposable. Ce n'est qu'à la date normale de paiement de la cotisation enrôlée dans ces conditions que le bénéficiaire bénéficie de l'avantage de trésorerie lié à la revendication de l'aide. Par la suite, lorsque l'administration enrôlera la cotisation supplémentaire correspondant à la taxation des bénéfices exonérés à tort, elle enrôlera également les intérêts courus entre

inkohiert, zal ze eveneens de lopende interessen tussen de vervaldag van de betaling of de terugbetaling van de eerste aanslag en de datum van inkohierung van de bijkomende aanslag inkohieren. Vervolgens, in het geval dat de aanslag niet onmiddellijk wordt betaald, blijven de interessen lopen tot de integrale betaling van de verschuldigde te recupereren steunbedragen.

Tenslotte wordt op vraag van de diensten van de Europese Commissie het artikel 104 van dezelfde wet aangevuld met een lid waarin wordt voorzien dat artikel 444, WIB 92, en de bepalingen die zijn genomen in uitvoering van dat artikel, van toepassing zijn op de bedragen die overeenkomstig het eerste lid worden ingekohiert voor aanslagjaren 2017 en volgende.

Art. 18

In het kader van een bezwaar ingediend tegen een aanslag ter terugvordering van staatssteun maar die eveneens andere grieven bevat, is de bevoegde adviseur-generaal van de administratie die belast is met de vestiging van de inkomstenbelasting, meer bepaald degene die belast is met het bezwaar gericht tegen de aanslag die wordt ingekohiert ter recuperatie van de staatssteun, in de huidige stand van zaken, gehouden over het geheel van grieven te beslissen en heeft hij niet de mogelijkheid om een gedeeltelijke beslissing te nemen die enkel betrekking heeft op de grieven die niet verbonden zijn met de staatssteun.

Voor zover de vraag over de staatssteun over de grond voor het Gerecht of voor het Hof van Justitie van de Europese Unie hangende is, heeft de adviseur-generaal op dit moment dus geen andere keuze dan een beslissing tot verwerping, die noodzakelijk een verplaatsing van het geschil naar de rechter met zich meebrengt.

Het huidig artikel heeft derhalve als eerste doel artikel 106 van de programmawet van 25 december 2016 aan te vullen met een tweede lid dat de adviseur-generaal belast met de beslissing over het bezwaar toelaat om een gedeeltelijke beslissing te treffen over de grieven die geen betrekking hebben op de staatssteun en om de beslissing over de vraag over de staatssteun zelf te schorsen.

Er wordt eveneens een derde lid toegevoegd aan het voormeld artikel 106 om er expliciet in te voorzien dat deze beslissing gegeven door de adviseur-generaal belast met het bezwaar reeds het voorwerp kan uitmaken van een verhaal voor de rechter overeenkomstig het artikel 1385e van het Gerechtelijk Wetboek, ook al is ze slechts gedeeltelijk. De fiscale administratie

l'échéance de la date de paiement ou de remboursement de la première cotisation et la date de l'enrôlement de la cotisation supplémentaire. Par la suite, en cas de non-paiement immédiat de la cotisation les intérêts continuent également à courir jusqu'au paiement intégral des sommes dues à titre d'aide à récupérer.

Enfin, à la demande des services de la Commission européenne, l'article 104 de la même loi est complété par un alinéa prévoyant que l'article 444, CIR 92, et les mesures prises par le Roi en exécution de cet article s'appliquent aux montants enrôlés conformément à l'article 104, alinéa 1er, pour les exercices d'imposition 2017 et suivants.

Art. 18

Dans le cadre d'une réclamation dirigée contre une cotisation en récupération d'une aide d'État mais qui comporte également d'autres griefs, le conseiller général compétent de l'administration en charge de l'établissement des impôts sur les revenus, à savoir celui en charge de la réclamation est tenu en l'état actuel de statuer sur l'ensemble des griefs et n'a pas la possibilité de rendre une décision partielle relative uniquement aux griefs non liés à l'aide d'État.

Dès lors, tant que la question de l'aide d'État reste pendante au fond devant le Tribunal ou la Cour de justice de l'Union européenne, le conseiller général n'a actuellement pas d'autre choix que de prendre une décision de rejet, entraînant nécessairement un déplacement du litige vers le juge judiciaire.

Le présent article a donc pour premier objectif de compléter l'article 106 de la loi-programme du 25 décembre 2016 par un alinéa 2 permettant au conseiller général chargé de statuer sur la réclamation de rendre une décision partielle sur les griefs qui ne sont pas relatifs à l'aide d'État et de surseoir à statuer sur la question même de l'aide d'État.

Un alinéa 3 est également ajouté à l'article 106 précité afin de prévoir explicitement que cette décision rendue par le conseiller général en charge de la réclamation peut déjà faire l'objet d'un recours devant le juge, conformément à l'article 1385e du Code judiciaire, bien qu'elle ne soit que partielle. L'administration fiscale conserve néanmoins le droit d'appliquer une

behoudt niettemin het recht om een bijkomende aanslag toe te passen op basis van artikel 356 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen in geval van een latere vernietiging door de rechter van de oorspronkelijke aanslag, indien een beslissing tot schorsing werd genomen door de adviseur-generaal, die het verstrijken van de termijn van zes maanden, bedoeld in artikel 1385*undecies*, Gerechtelijk Wetboek, met zich meebrengt.

Art. 19

Artikel 111 van de programmawet van 25 december 2016 voorziet de betaling van interesten op het ingekohierde bedrag. Artikel 111, tweede lid, van de voormelde wet wordt aangevuld teneinde de verschillende hypotheses te viseren waarbinnen de interesten verschuldigd zijn naar gelang ze betrekking hebben op de aanslagjaren 2015 en vorige en op aanslagjaar 2016 voor de belastbare tijdperken die verbonden zijn met dit aanslagjaar en die ten laatste op 11 januari 2016 werden afgesloten, enerzijds, of op het aanslagjaar 2016, voor de belastbare tijdperken die verbonden zijn met dit aanslagjaar en die vanaf 12 januari 2016 werden afgesloten, en op volgende, anderzijds. Er wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 17 van dit ontwerp indien meer verduidelijking wordt gezocht.

Art. 20

Dit artikel vult artikel 112 van dezelfde wet aan dat voorziet in de toekenning van een moratoriuminterest door de Staat in het geval van teruggave van de terugbetaalde steun.

Rekening houdend met de artikelen 107 tot 110 van de voormelde wet moet de ingekohierde terug te vorderen steun onmiddellijk voor zijn totaliteit worden voldaan, zelfs wanneer de terugvordering wordt betwist.

Artikel 106 van de voormelde wet voorziet nadrukkelijk in de mogelijkheid tot het instellen van een verhaal tegen het bedrag van terug te vorderen steun dat wordt betwist en dit overeenkomstig de bepalingen van titel VII, hoofdstuk VII, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

In afwijking van artikel 410, derde lid, WIB 92, wordt de vaststelling van het onbetwistbaar verschuldigd bedrag, in geval van een verhaal, niet toegestaan aangezien de terug te vorderen steun onmiddellijk in zijn geheel moet worden betaald in uitvoering van de beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016 en overeenkomstig de artikelen 109 en 110 van de programmawet van 25 december 2016.

cotisation subsidiaire sur la base de l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 en cas d'annulation postérieure par le juge de la cotisation de base, si une décision de sursis avait été prise par le conseiller général, entraînant un dépassement du délai de 6 mois prévu à l'article 1385*undecies* du Code judiciaire.

Art. 19

L'article 111 de la loi-programme du 25 décembre 2016 prévoit le paiement des intérêts sur le montant enrôlé. L'article 111, alinéa 2, de ladite loi est complété afin de viser les différentes hypothèses dans lesquelles les intérêts sont dus selon qu'ils portent sur les exercices d'imposition 2015 et antérieurs et sur l'exercice d'imposition 2016, pour les périodes imposables qui se rattachent à cet exercice et qui sont clôturées au plus tard le 11 janvier 2016, d'une part, ou sur l'exercice d'imposition 2016, pour les périodes imposables qui se rattachent à cet exercice et qui sont clôturées à partir du 12 janvier 2016, et suivants, d'autre part. Il est renvoyé au commentaire de l'article 17 du présent projet pour plus de précisions.

Art. 20

Le présent article complète l'article 112 de la même loi qui prévoit l'octroi d'un intérêt moratoire par l'État en cas de restitution de l'aide remboursée.

Compte tenu des articles 107 à 110 de ladite loi, l'aide à récupérer enrôlée doit être acquittée sans délai pour sa totalité, même lorsqu'elle est contestée.

L'article 106 de ladite loi prévoit expressément la possibilité d'introduire un recours contre le montant des aides à récupérer qui est contesté, et ce conformément aux dispositions du titre VII, chapitre VII, du Code des impôts sur les revenus 1992.

Par dérogation à l'article 410, alinéa 3, CIR 92, la détermination du montant incontestablement dû n'est pas permise en cas de recours, l'aide à récupérer devant être payée pour sa totalité immédiatement en exécution de la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016 et conformément aux articles 109 et 110 de la loi-programme du 25 décembre 2016.

In geval van een verhaal, dat met name is gegrond op een materiële fout bij de invordering, of op een dubbele belasting bedoeld in 101, derde lid, van de voormalde wet, of op de toepassing van een aftrek bedoeld in artikel 102 van de voormalde wet, kan de beslissing van de bevoegde administratieve of gerechtelijke overheid, naar gelang het geval, leiden tot een gehele of gedeeltelijke ontheffing van de ingekohierde terug te vorderen steun.

Aangezien het voormalde artikel 112 enkel voorziet in de mogelijkheid om een moratoriuminterest toe te kennen in het geval van teruggave van de teruggevorderde steun die zou worden gerealiseerd in uitvoering van een beslissing van het Gerecht of van het Hof van Justitie van de Europese Unie die kracht van gewijsde heeft verkregen, is het ook nodig de toekenning van een moratoriuminterest te voorzien, berekend op dezelfde wijze en aan hetzelfde tarief, in het geval de teruggevorderde steun door de Staat volledig of gedeeltelijk wordt teruggegeven ten gevolge van een administratieve of gerechtelijke beslissing die wordt uitgesproken ten gevolge van een in artikel 106 van de voormalde wet bedoeld verhaal.

Artikel 112 van de voormalde wet wordt in die zin aangepast.

Art. 21

Dit artikel wijzigt en vult *mutatis mutandis* artikel 118 van de programmawet van 25 december 2016 aan, in navolging van de wijziging van artikel 112 van de voormalde wet, waarnaar in dit artikel wordt verwezen.

Artikel 118 van de voormalde wet wordt aangevuld, zodat de ingekohierde bedragen van de terug te vorderen steun, die worden ontheven ten gevolge van een beslissing van een Belgische administratieve of gerechtelijke overheid, gegrond op een verhaal dat werd ingeleid op basis van artikel 106 van de voormalde wet, eveneens worden beoogd, net zoals dit reeds is voorzien in artikel 118 van de voormalde wet in het geval van een definitieve beslissing van het Gerecht of het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Artikel 118, eerste en tweede lid van de voormalde wet wordt aangevuld teneinde de wijze van ontheffing en de teruggave van de terug te betalen steun te verduidelijken in het geval van een administratieve of gerechtelijke beslissing, en eveneens in het geval van een administratieve beslissing of een uitspraak van een Belgische rechtsmacht, net zoals dit reeds is bepaald voor de ontheffingen en teruggaven ten gevolge van een beslissing van het Gerecht of het Hof van Justitie van de Europese Unie.

En cas de recours, basé notamment, soit sur une erreur matérielle lors de l'enrôlement, soit sur la correction d'une double imposition, visée à l'article 101, alinéa 3, de ladite loi, ou encore sur l'application de déductions visées à l'article 102 de ladite loi, la décision de l'autorité administrative ou judiciaire compétente pourra entraîner, selon le cas, un dégrèvement de tout ou partie de l'aide à récupérer enrôlée.

Vu que l'article 112 susvisé prévoit uniquement la possibilité d'allouer un intérêt moratoire en cas de restitution de l'aide récupérée qui serait effectuée en exécution d'une décision du Tribunal ou de la Cour de Justice de l'Union européenne coulée en force de chose jugée, il y a également lieu de prévoir l'octroi d'un intérêt moratoire calculé de la même manière, selon le même taux, lorsque l'aide récupérée est restituée en tout ou en partie par l'État à la suite d'une décision administrative ou judiciaire prononcée suite à un recours visé à l'article 106 de ladite loi.

L'article 112 de ladite loi est complété en ce sens.

Art. 21

Le présent article complète et modifie *mutatis mutandis* l'article 118 de la loi-programme du 25 décembre 2016 suite à la modification de l'article 112 de ladite loi auquel il renvoie.

L'article 118 de ladite loi est complété afin de viser également les montants de l'aide à récupérer enrôlée qui seraient dégrévés suite à une décision d'une autorité administrative ou judiciaire belge statuant sur un recours introduit sur la base de l'article 106 de ladite loi, comme cela est déjà prévu par l'article 118 de ladite loi en cas de décision définitive du Tribunal ou de la Cour de Justice de l'Union européenne.

L'article 118, alinéas 1er et 2 de ladite loi est complété afin de préciser les modalités de dégrèvement et de restitution des aides à récupérer en cas de décision administrative ou judiciaire, également en cas de décision d'une autorité administrative ou d'une juridiction belge comme cela est déjà prévu pour les dégrèvements et restitutions suite à une décision du Tribunal ou de la Cour de Justice de l'Union européenne.

Ten gevolge van de aanpassing van artikel 118, eerste en tweede lid, van de voormelde wet, voorziet artikel 118, derde lid, van de voormelde wet, in de toekenning van de in artikel 112 van de voormelde wet bedoelde moratoriuminteresten die eveneens *ipso facto* van toepassing zijn in alle in artikel 118, eerste lid, van de voormelde wet bedoelde gevallen. De bepalingen van het vierde en vijfde lid van hetzelfde artikel kunnen dus toepassing vinden in de in het eerste lid van hetzelfde artikel bedoelde gevallen van ontheffing zonder dat enige betwisting mogelijk is.

Art. 22

Inwerkingtreding

Rekening houdend met het feit dat de artikelen 15 tot 21 van deze wet technische correcties bevatten die noodzakelijk zijn voor de toepassing van het Stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun, hebben de voorgestelde wijzigingen uitwerking vanaf de datum waarop de gewijzigde bepalingen in werking zijn getreden, meer bepaald 29 december 2016, de datum waarop de programlawet van 25 december 2016 in het *Belgisch Staatsblad* werd gepubliceerd.

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

Grâce à l'adaptation de l'article 118, alinéas 1er et 2, de ladite loi, l'article 118, alinéa 3, de ladite loi prévoyant l'octroi des intérêts moratoires, visés à l'article 112 de ladite loi, s'appliquera également *ipso facto* dans tous les cas visés à l'article 118, alinéa 1er, de ladite loi. Les dispositions des alinéas 4 et 5 du même article pourront s'appliquer de même sans contestation possible dans tous les cas de dégrèvements éventuels visés à l'alinéa 1er du même article.

Art. 22

Entrée en vigueur

Compte tenu du fait que les articles 15 à 21 de la présente loi contiennent des corrections techniques indispensables à l'application du régime de récupération des aides d'État, les modifications proposées produisent leurs effets à la date d'entrée en vigueur des dispositions modifiées, soit le 29 décembre 2016, date de la publication de la loi-programme du 25 décembre 2016 au *Moniteur belge*.

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende diverse fiscale bepalingen II

TITEL 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

TITEL 2

Fiscale bepalingen

HOOFDSTUK 1

Wijzigingen inzake inkomstenbelastingen

Afdeling 1

Crowdfunding

Art. 2

In artikel 145²⁶ van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, ingevoegd bij de wet van 10 augustus 2015 en gewijzigd bij de wetten van 18 december 2015 en 18 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in paragraaf 2, zevende lid, worden de woorden “in het zevende lid” vervangen door de woorden “in het zesde lid” en wordt, in de Nederlandstalige tekst, het woord “afsluiting” vervangen door het woord “sluiting”;

b) in paragraaf 2, achtste lid, worden de woorden “in het zevende lid” vervangen door de woorden “in het zesde lid”;

c) paragraaf 3, derde lid, 2°, wordt vervangen als volgt:

“2° betalingen voor het verwerven van aandelen, rechtstreeks of via een crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c, in een vennootschap:”;

d) in paragraaf 3, derde lid, 3°, worden de woorden “een financieringsvehikel, een openbaar startersfonds of een private startersprivak,” vervangen door de woorden “een crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c”;

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi portant des dispositions fiscales diverses II

TITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

TITRE 2

Dispositions fiscales

CHAPITRE 1ER

Modifications en matière d'impôts sur les revenus

Section 1re

Crowdfunding

Art. 2

Dans l'article 145²⁶ du Code des impôts sur les revenus 1992, inséré par la loi du 10 août 2015 et modifié par les lois des 18 décembre 2015 et 18 décembre 2016, les modifications suivantes sont apportées:

a) au paragraphe 2, alinéa 7, les mots “à l'alinéa 7” sont remplacés par les mots “à l'alinéa 6” et dans le texte néerlandais, le mot “afsluiting” est remplacé par le mot “sluiting”;

b) au paragraphe 2, alinéa 8, les mots “à l'alinéa 7” sont remplacés par les mots “à l'alinéa 6”;

c) le paragraphe 3, alinéa 3, 2°, est remplacé par ce qui suit:

“aux sommes affectées à l'acquisition, directement ou par le biais d'une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d'un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c, d'actions ou parts d'une société.”;

d) au paragraphe 3, alinéa 3, 3°, les mots “d'un véhicule de financement, d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter” sont remplacés par les mots “d'une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d'un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c”;

e) in paragraaf 3, derde lid, 4°, worden de woorden “een financieringsvehikel, een openbaar startersfonds of een private startersprivak” vervangen door de woorden “een crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c”;

f) in paragraaf 3, zesde lid, worden de woorden “de in § 1, eerste lid, a, vermelde betalingen voor het verwerven van aandelen van een vennootschap die” vervangen door de woorden “de in § 1, eerste lid, a en b, vermelde betalingen wanneer de vennootschap waarin de belastingplichtige zelf of het financieringsvehikel heeft geïnvesteerd”;

g) in de Nederlandstalige tekst van paragraaf 4, eerste lid, worden de woorden “b, bedoelde” ingevoegd tussen de woorden “eerste lid,” en het woord “beleggingsinstrumenten”;

h) in paragraaf 5, tweede lid, worden de woorden “de betrokken aandelen bedoeld in § 1, eerste lid, a,” vervangen door de woorden “de betrokken aandelen bedoeld in § 1, eerste lid, a en b,” en de woorden “die aandelen of beleggingsinstrumenten” worden vervangen door de woorden “die aandelen of de beleggingsinstrumenten van die aandelen of die beleggingsinstrumenten”.

Art. 3

De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing vanaf aanslagjaar 2017.

Afdeling 2

Aftrek voor innovatie-inkomsten

Art. 4

In artikel 205/1, § 2, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 9 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de bepaling onder 1°, a, wordt vervangen als volgt:

“a) een octrooi of aanvullend beschermingscertificaat dat niet door de vennootschap, een licentienemer of verbonden onderneming is gebruikt voor de verkoop van goederen of diensten aan onafhankelijke derden vóór 1 januari 2007; of”;

2° in de inleidende zin van de bepaling onder 1°, d, worden de woorden „, beperkt tot de eerste 11 jaar,” ingevoegd tussen de woorden “data- of marktexclusiviteit” en de woorden “op grond van”;

3° in de bepaling onder 1°, d, zesde streepje, worden de woorden „, beperkt tot de eerste 10 jaar van data- of marktexclusiviteit” opgeheven;

4° in de bepaling onder 2°, vijfde streepje, wordt het woord “bedragen” vervangen door het woord “vergoedingen” en de

e) au paragraphe 3, alinéa 3, 4°, les mots “d’un véhicule de financement, d’un fonds starter public ou d’une pricaf privée starter” sont remplacés par les mots “d’une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d’un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d’un fonds starter public ou d’une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c”;

f) au paragraphe 3, alinéa 6, les mots “les sommes visées au § 1er, alinéa 1er, a, affectées à la libération d’actions ou parts d’une société qui,” sont remplacés par les mots “les sommes visées au § 1er, alinéa 1er, a et b, lorsque la société dans laquelle le contribuable lui-même ou le véhicule de financement a investi”;

g) dans le texte néerlandais du paragraphe 4, alinéa 1er, les mots “b, *bedoelde*” sont insérés entre les mots “*eerste lid*,” et le mot “*beleggingsinstrumenten*”;

h) au paragraphe 5, alinéa 2, les mots “les actions ou parts concernées visées au § 1er, alinéa 1er, a,” sont remplacés par les mots “les actions ou parts concernées visées au § 1er, alinéa 1er, a et b,” et les mots “ces actions ou parts ou instruments de placement,” sont remplacés par les mots “ces actions ou parts, ou les instruments de placement de ces actions ou parts, ou ces instruments de placement.”

Art. 3

Les dispositions de la présente section sont applicables à partir de l’exercice d’imposition 2017.

Section 2

Déduction pour revenus d’innovation

Art. 4

A l’article 205/1, § 2, du même Code, inséré par la loi du 9 février 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le 1°, le a est remplacé par ce qui suit:

“a) un brevet ou certificat complémentaire de protection qui n’a pas été utilisé par la société, un preneur de licence ou une entreprise liée pour la vente de biens ou de services à des tiers indépendants avant le 1er janvier 2007; ou”;

2° dans la phrase liminaire du 1°, d, les mots „, limitées aux 11 premières années,” sont insérés entre les mots “l’exclusivité commerciale” et les mots “attribuées par”;

3° dans le 1°, d, sixième tiret, les mots „, limitées aux 10 premières années de l’exclusivité des données ou de l’exclusivité commerciale” sont abrogés;

4° dans le 2°, cinquième tiret, le mot “sommes” est remplacés par le mot “rémunérations” et les mots „, ou est acquis

woorden „, of dat ten laatste in de afgelopen 24 maanden” worden vervangen door de woorden “of, indien het een verworven intellectueel eigendomsrecht betreft, dat minstens 24 maanden voorafgaand aan de vervreemding”.

Art. 5

In artikel 205/2 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 9 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1, eerste lid, wordt aangevuld met de volgende zin: “Wanneer voor een deel van dit belastbaar tijdperk met betrekking tot hetzelfde intellectueel eigendomsrecht ook de aftrek voor octrooi-inkomsten overeenkomstig de artikelen 205/1 tot 205/4, zoals ze bestonden voor ze werden opgeheven door de artikelen 4 tot 7 van de wet van 3 augustus 2016 houdende dringende fiscale bepalingen, is toegepast, worden de innovatie-inkomsten met betrekking tot dat deel van het belastbaar tijdperk niet in aanmerking genomen.”;

2° paragraaf 2, eerste lid, wordt aangevuld met de volgende zin: “Wanneer slechts met betrekking tot een deel van het belastbaar tijdperk de bovenvermelde aftrek voor octrooi-inkomsten is toegepast, worden enkel de kosten gedaan of gedragen in verhouding tot het deel van het belastbaar tijdperk dat de bovenvermelde aftrek voor octrooi-inkomsten is toegepast, niet in mindering gebracht.”.

Art. 6

In artikel 205/4, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 9 februari 2017, in de Franstalige tekst van paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden “n'est pas” ingevoegd tussen de woorden “par droit de propriété intellectuelle” en de woorden “réalisable d'un point de vue pratique”.

Art. 7

Artikel 543, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 augustus 2016, wordt aangevuld met de woorden “en waarvoor de aftrek voor innovatie-inkomsten vermeld in de artikelen 205/1 tot 205/4 nog niet werd toegepast.”.

Art. 8

De artikelen 4, 1°, 4°, en 5 hebben uitwerking met ingang van 1 juli 2016.

au cours des 24 mois écoulés” sont remplacés par les mots “ou, s'il concerne un droit de propriété intellectuelle acquis, est acquis au moins 24 mois avant l'aliénation”.

Art. 5

A l'article 205/2 du même Code, inséré par la loi du 9 février 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 1er, alinéa 1er, est complété par la phrase suivante: “Lorsque pour une partie de cette période imposable relative à ce droit de propriété intellectuelle, la déduction pour revenus de brevets est aussi appliquée conformément aux articles 205/1 à 205/4, tels qu'ils existaient avant d'être abrogés par les articles 4 à 7 de la loi du 3 août 2016 portant des dispositions fiscales urgentes, les revenus d'innovation relative à cette partie de la période imposable ne sont pas pris en considération.”;

2° le paragraphe 2, alinéa 1er, est complété par la phrase suivante: “Lorsque la déduction pour revenus de brevets visée ci-dessus n'est appliquée qu'à une partie de la période imposable, seuls les frais faits ou supportés relatifs en proportion de la partie de la période imposable pour laquelle la déduction pour revenus de brevets est appliquée, ne sont pas déduits.”.

Art. 6

A l'article 205/4, du même Code, inséré par la loi du 9 février 2017, dans le texte en français du paragraphe 1er, alinéa 2, les mots “n'est pas” sont insérés entre les mots “par droit de propriété intellectuelle” et les mots “réalisable d'un point de vue pratique”.

Art. 7

L'article 543, alinéa 1er, du même Code, inséré par la loi du 3 août 2016, est complété par les mots “et pour lesquels la déduction pour revenus d'innovation n'a pas encore été appliquée.”.

Art. 8

Les articles 4, 1°, 4°, et 5 produisent leurs effets le 1er juillet 2016.

Afdeling 3**VASTGOEDBEVAKS, GVV en GVBF****Art. 9**

In artikel 210 van hetzelfde Wetboek, laatst gewijzigd bij de programmawet van 3 augustus 2016, wordt een paragraaf 5 ingevoegd, luidende:

“§ 5. Voor de toepassing van artikel 209, bij de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap, of bij de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, wordt, overeenkomstig § 1, 5° en 6°, het bedrag van het gestorte kapitaal, in afwijking van de artikelen 184, 184bis en 184ter, § 1, eerste lid, evenals het bedrag van de voorheen gereserveerde winst, verminderd ten belope van het positieve verschil tussen het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden voorafgaand aan de erkenning van deze vennootschap als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap of voorafgaand aan de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, en dit in de mate dat de sommen die overeenstemmen met dit verschil teruggevonden worden in het bedrag aan gestort kapitaal en van de voorheen gereserveerde winst.

Voor de toepassing van het eerste lid, in het geval een vereniging zonder winstoogmerk werd omgevormd tot een vennootschap met sociaal oogmerk, voorafgaand aan de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten van deze vennootschap, die al dan niet haar statuten de hoedanigheid als vennootschap met sociaal oogmerk behoudt als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap, of aan de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, wordt het bedrag van het gestorte kapitaal van deze vennootschap, in afwijking van de artikelen 184, 184bis en 184ter, § 1, eerste lid, evenals het bedrag van de voorheen gereserveerde winst, verminderd ten belope van het positieve verschil tussen het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden voorafgaand aan de omvorming van deze vereniging zonder winstoogmerk tot vennootschap met sociaal oogmerk, en dit in de mate dat de sommen die overeenstemmen met dit verschil teruggevonden worden in het bedrag aan gestort kapitaal en van de voorheen gereserveerde winst.

Deze paragraaf is niet van toepassing op de vennootschappen die worden erkend als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap, of die worden ingeschreven als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, en die sinds hun oprichting aan de vennootschapsbelasting worden onderworpen.

Section 3**SICAFI, SIR et FIIS****Art. 9**

Dans l'article 210, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 3 août 2016, il est inséré un paragraphe 5 rédigé comme suit:

“§ 5. Pour l'application de l'article 209, en cas d'agrément en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé auprès du SPF Finances, conformément au § 1er, 5° et 6°, le montant du capital libéré est, par dérogation aux articles 184, 184bis et 184ter, § 1er, alinéa 1er, réduit, de même que le montant des bénéfices antérieurement réservés, à concurrence de la différence positive entre le montant des plus-values de réévaluation et le montant des amortissements qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation préalablement à l'agrément de cette société en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée ou préalablement à l'inscription de cette société en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé, et ce dans la mesure où les sommes correspondant à cette différence se retrouvent dans le montant du capital libéré ou des bénéfices antérieurement réservés.

Pour l'application de l'alinéa 1er, dans le cas où une association sans but lucratif a été transformée en société à finalité sociale, préalablement à l'agrément de cette société, qu'elle conserve ou non dans ses statuts le caractère de société à finalité sociale, en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé auprès du SPF Finances, le montant du capital libéré de cette société est, par dérogation aux articles 184, 184bis et 184ter, § 1er, alinéa 1er, également réduit, de même que le montant des bénéfices antérieurement réservés, à concurrence de la différence positive entre le montant des plus-values de réévaluation et le montant des amortissements qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation préalablement à la transformation de cette association sans but lucratif en société à finalité sociale, et ce dans la mesure où les sommes correspondant à cette différence se retrouvent dans le montant du capital libéré ou des bénéfices antérieurement réservés.

Le présent paragraphe n'est pas applicable aux sociétés qui sont agréées en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, ou qui sont inscrites en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé, et qui sont assujetties à l'impôt des sociétés depuis leur constitution.

De toepassing van deze paragraaf heeft geen invloed op de vaststelling van het bedrag aan dividenden dat in hoofde van de vennoten en aandeelhouders wordt vastgesteld.”.

Art. 10

Artikel 9 treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt en is van toepassing:

— bij de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten als sociale geregelteerde vastgoed-vennootschap op de verrichtingen gedaan vanaf de datum van inwerkingtreding van artikel [41] van de wet van .... houdende diverse financiële bepalingen;

— op de verrichtingen gedaan vanaf de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt in de gevallen die niet vermeld zijn in het eerste streepje.

HOOFDSTUK 2

Technische wijzigingen aan de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

Art. 11

In artikel 12, § 2, van de wet van 16 december 2015, tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden, wordt de tweede zin vervangen als volgt:

“De kopieën van de identificatiegegevens moeten minstens zeven jaar bewaard worden, te rekenen vanaf 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin de rekening wordt afgesloten. De registraties, borderellen en documenten van de transacties die op de te rapporteren rekening zijn verricht, moeten minstens zeven jaar bewaard worden, te rekenen vanaf 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het jaar van het uitvoeren van de transactie.”.

Art. 12

In bijlage I.B.10 van dezelfde wet, wordt de eerste zin aangevuld met de woorden “met uitzondering van een passieve NFE waarvan een of meer uiteindelijk belanghebbenden te rapporteren personen zijn”.

L’application du présent paragraphe reste sans incidence sur la détermination du montant des dividendes dans le chef des associés et actionnaires.”.

Art. 10

L’article 9 entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge* et est applicable:

— en cas d’agrément de sociétés immobilières réglementées à but social, par l’Autorité des services et marchés financiers, aux opérations effectuées à partir de la date d’entrée en vigueur de l’article [41] de la loi du .... portant des dispositions financières diverses;

— aux opérations effectuées à partir de la date de publication de la présente loi au *Moniteur belge* dans les cas non visés au premier tiret.

CHAPITRE 2

Modifications techniques à la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d’un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

Art. 11

Dans l’article 12, § 2, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d’un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales, la deuxième phrase est remplacée comme suit:

“Les copies des données d’identification doivent être conservées pendant sept ans au moins à compter du 1er janvier de l’année civile qui suit l’année au cours de laquelle le compte est clôturé. Les enregistrements, bordereaux et documents des opérations effectuées sur le compte déclarable doivent être conservés pendant sept ans au moins à compter du 1er janvier de l’année civile qui suit l’année de l’exécution de l’opération.”.

Art. 12

Dans l’annexe I.B.10 de la même loi, la première phrase est complétée par les mots “à l’exception d’une ENF passive dont les personnes qui en détiennent le contrôle sont des personnes devant faire l’objet d’une déclaration”.

Art. 13

In bijlage I.D.6 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de inleidende zin wordt vervangen als volgt:

“6. Onder “deelnemend rechtsgebied” wordt verstaan:”;

2° de bepalingen onder i en ii worden vervangen als volgt:

“i. waarmee een akkoord werd gesloten dat aan een ander rechtsgebied de verplichting oplegt om de in artikel 5, § 2, van deze wet vermelde informatie te verstrekken aan de bevoegde Belgische autoriteit, en

ii. dat voorkomt in een lijst die gepubliceerd werd en genoemd werd aan de Europese Commissie.”.

HOOFDSTUK 3

Technische wijzigingen aan de bepalingen van titel IV, hoofdstuk 5, van de programmawet van 25 december 2016, betreffende het stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 bedoelde overwinst

Art. 14

In artikel 101, van de programmawet van 25 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “tot en met het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2015” vervangen door de woorden “tot en met het laatste belastbaar tijdperk waarvoor aanspraak wordt gemaakt op de toepassing van artikel 185, § 2, b, van hetzelfde Wetboek en, in voorkomend geval, tot en met het laatste belastbaar tijdperk waarvoor elementen die aftrekbaar zijn van de belastbare winsten overeenkomstig artikel 103, tweede lid, aangepast worden”;

2° in het tweede lid worden de woorden “en toepasbaar zijn” ingevoegd tussen de woorden “zoals deze bepalingen bestonden” en de woorden “voor het aanslagjaar dat verbonden is met het desbetreffende belastbare tijdperk” en worden de woorden “krachtens dit artikel” vervangen door de woorden “krachtens dit artikel en artikel 103, tweede lid”;

3° in het vierde lid worden de woorden “in het derde lid bedoelde berekening” vervangen door de woorden “in het tweede en het derde lid bedoelde berekening voor de aanslagjaren die verbonden zijn met belastbare tijdperken die uiterlijk op 11 januari 2016 werden afgesloten”.

4° het vijfde lid wordt aangevuld met de volgende woorden:

“voor de aanslagjaren die verbonden zijn met belastbare tijdperken die uiterlijk op 11 januari 2016 werden afgesloten”;

Art. 13

Dans l'annexe I.D.6 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° la phrase liminaire est remplacée par ce qui suit:

“6. L'expression “juridiction partenaire”, désigne:”;

2° les i et ii sont remplacés par ce qui suit:

“i. avec laquelle un accord a été conclu qui prévoit l'obligation pour cette autre juridiction de communiquer à l'autorité compétente belge les renseignements mentionnés à l'article 5, § 2, de la présente loi, et

ii. qui figure dans une liste publiée et notifiée à la Commission Européenne;”.

CHAPITRE 3

Modifications techniques aux dispositions du titre IV, chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, concernant le régime de récupération des aides d'État relatives à l'imposition des bénéfices excédentaires visés à l'article 185, § 2, b, du Code des impôts sur les revenus 1992

Art. 14

A l'article 101 de la loi-programme du 25 décembre 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l'alinéa 1er, les mots “jusqu'à la période imposable qui se rattache à l'exercice d'imposition 2015”par les mots “jusqu'à la dernière période imposable pour laquelle l'application de l'article 185, § 2, b, du même Code est revendiquée et, le cas échéant, la dernière période imposable pour laquelle des éléments déductibles des bénéfices imposables sont adaptés en application de l'article 103, alinéa 2“;

2° à l'alinéa 2, les mots “et sont applicables”sont insérés entre les mots “telles que ces dispositions existaient”et les mots “pour l'exercice d'imposition qui se rattache à la période imposable concernée”et les mots “en vertu de présent article”sont remplacés par les mots “en vertu du présent article et de l'article 103, alinéa 2“;

3° à l'alinéa 4, les mots “au calcul visé à l'alinéa 3” sont remplacés par les mots “au calcul visé aux alinéas 2 et 3 pour les exercices d'imposition qui se rattachent aux périodes imposables clôturées au plus tard le 11 janvier 2016”.

4° l'alinéa 5 est complété par les mots suivants:

“pour les exercices d'imposition qui se rattachent aux périodes imposables clôturées au plus tard le 11 janvier 2016“;

5° het artikel wordt aangevuld met een lid, luidende:

“In afwijking van het zesde lid, worden voor de aanslagjaren 2016 en volgende, die verbonden zijn met belastbare tijdperken die vanaf 12 januari 2016 worden afgesloten, de interessen berekend vanaf de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum van verzending van het eerste aanslagbiljet voor het betreffende aanslagjaar.”.

Art. 15

In artikel 103, tweede lid, van dezelfde wet, worden de woorden “van het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2016 en de daaropvolgende belastbare tijdperken, de aftrekbare elementen van de overeenkomstig artikel 101 vastgestelde belastbare winst van het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2015 of met een vorig aanslagjaar” vervangen door de woorden “betreffende de belastbare tijdperken die verbonden zijn met de aanslagjaren die volgen op deze waarvoor de in artikel 100, eerste streepje, bedoelde overwinsten werden uitgesloten uit de belastbare winsten, de elementen die aftrekbaar zijn van de overeenkomstig artikel 101 vastgestelde belastbare winsten van de belastbare tijdperken die verbonden zijn met deze voorgaande aanslagjaren”.

Art. 16

In artikel 104 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “van de in 101, tweede tot vijfde lid, bedoelde bedragen en de interest berekend vanaf de in artikel 101 bedoelde datum waarop de steun werd toegekend tot op de datum van de inkohiering” vervangen door de woorden “van de in 101, eerste tot vijfde lid, bedoelde bedragen en de interest berekend, naargelang het geval, vanaf de in artikel 101, zesde lid, bedoelde datum waarop de steun werd toegekend tot op de datum van de inkohiering, of vanaf de in artikel 101, zevende lid, bedoelde datum waarop de steun werd toegekend, wanneer de terugvordering van de steun het voorwerp uitmaakt van een bijkomende aanslag voor de aanslagjaren 2016 en volgende, tot op de datum van de inkohiering”;

2° het artikel wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Artikel 444 van hetzelfde Wetboek en de bepalingen genomen in uitvoering van dit artikel zijn van toepassing op de bedragen die overeenkomstig het eerste lid worden ingekohierd voor aanslagjaren 2017 en volgende.”.

Art. 17

Artikel 106 van dezelfde wet wordt aangevuld met een derde en een vierde lid, luidende:

“Zolang er geen beslissing van het Gerecht van de Europese Unie in kracht van gewijsde is getreden of zolang door het

5° l’article est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Par dérogation à l’alinéa 6, pour les exercices d’imposition 2016 et suivants, qui se rattachent à des périodes imposables clôturées à partir du 12 janvier 2016, les intérêts sont calculés à partir du premier jour du deuxième mois qui suit la date d’envoi du premier avertissement extrait de rôle afférent à l’exercice d’imposition concerné.”.

Art. 15

Dans l’article 103, alinéa 2, de la même loi, les mots “de la période imposable qui se rattache à l’exercice d’imposition 2016 et des périodes imposables subséquentes, les éléments déductibles des bénéfices imposables de la période imposable qui se rattache à l’exercice d’imposition 2015 ou à un exercice d’imposition antérieur” sont remplacés par les mots “se rapportant aux périodes imposables qui se rattachent aux exercices d’imposition suivant ceux pour lesquels des bénéfices excédentaires visés à l’article 100, premier tiret, ont été exclus des bénéfices imposables, les éléments déductibles des bénéfices imposables des périodes imposables qui se rattachent à ces exercices d’imposition antérieurs”.

Art. 16

A l’article 104 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l’alinéa 1er, les mots “des montants visés à l’article 101, alinéas 2 à 5, et des intérêts calculés à compter de la date d’octroi de l’aide, visée à l’article 101, jusqu’à la date de l’enrôlement” sont remplacés par les mots “des montants visés à l’article 101, alinéas 1er à 5, et des intérêts calculés, selon le cas, à compter de la date d’octroi de l’aide, visée à l’article 101, alinéa 6, jusqu’à la date de l’enrôlement, ou à compter de la date d’octroi de l’aide visée à l’article 101, alinéa 7, lorsque la récupération de l’aide entraîne une cotisation supplémentaire pour les exercices d’imposition 2016 et suivants, jusqu’à la date de l’enrôlement de celle-ci”;

2° l’article est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“L’article 444 du même Code et les mesures prises par le Roi en exécution de cet article s’appliquent aux montants enrôlés conformément à l’alinéa 1er, pour les exercices d’imposition 2017 et suivants.”.

Art. 17

L’article 106 de la même loi est complété par les alinéas 3 et 4, rédigés comme suit:

“Aussi longtemps qu’aucune décision du Tribunal de l’Union européenne n’est coulée en force de chose jugée

Hof van Justitie van de Europese Unie geen beslissing werd genomen over de grond van een vernietigingsberoep over de voormalde beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016, kan de adviseur-generaal bevoegd om te beslissen over het bezwaar ingediend tegen de aanslag ter terugvordering van de staatssteun, de beslissing schorsen voor de grief die het bestaan van de staatssteun betwist en, in voorkomend geval, zijn beslissing voorlopig beperken tot de andere grieven.

Niettegenstaande de in het derde lid bedoelde schorsing kan de bezwaarindiener een gerechtelijk verhaal indienen volgens de voorwaarden van artikel 1385*undecies* van het Gerechtelijk Wetboek. Wanneer een beslissing tot schorsing werd genomen over de grief die het bestaan van de staatssteun betwist, blijft de subsidiaire aanslag bedoeld in het artikel 356 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 mogelijk in geval van een vernietiging van de aanslag.”.

Art. 18

In artikel 111, tweede lid, van dezelfde wet, worden de woorden “verondersteld aan de verkrijger van de steun te zijn toegekend” vervangen door de woorden “verondersteld aan de verkrijger van de steun te zijn toegekend overeenkomstig artikel 101, zesde en zevende lid”.

Art. 19

In artikel 112 van dezelfde wet, worden de woorden “In het geval de terugbetaalde steun wordt teruggegeven door de Staat in uitvoering van een uitspraak van het Gerecht of van het Hof van Justitie van de Europese Unie die volledig kracht van gewijsde heeft gekregen” vervangen door de woorden “In het geval de teruggevorderde steun geheel of gedeeltelijk wordt teruggegeven door de Staat in uitvoering van een administratieve beslissing of een uitspraak van een Belgische rechtsmacht ten gevolge van een in toepassing van artikel 106 ingediend verhaal of van een uitspraak van het Gerecht of van het Hof van Justitie van de Europese Unie die volledig kracht van gewijsde heeft gekregen” en de woorden “en berekend op het bedrag dat werd betaald” vervangen door de woorden “en berekend op het reeds betaalde bedrag dat geheel of gedeeltelijk moet worden terugbetaald”.

Art. 20

In artikel 118 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “wordt teruggegeven in uitvoering van een uitspraak van het Gerecht waartegen geen tijdig beroep is ingesteld en die volledig kracht van gewijsde heeft verkregen, of van het Hof van Justitie van de Europese Unie” vervangen door de woorden “wordt geheel of gedeeltelijk teruggegeven in uitvoering van een administratieve beslissing of een uitspraak van een Belgische rechtsmacht ten gevolge van een in toepassing van artikel 106 ingediend verhaal of van een uitspraak van het Gerecht van de Europese

ou qu’aucune décision n'a été prise par la Cour de Justice de l'Union européenne statuant au fond sur un recours en annulation de la décision susvisée de la Commission européenne du 11 janvier 2016, le conseiller général compétent pour statuer sur la réclamation dirigée contre la cotisation en récupération de l'aide d'État peut surseoir à statuer sur le grief qui conteste l'existence de l'aide d'État] et, le cas échéant, provisoirement limiter sa décision aux autres griefs.

Nonobstant le sursis visé à l'alinéa 3, le réclamant peut introduire un recours judiciaire aux conditions de l'article 1385*undecies* du Code judiciaire. Lorsqu'une décision de sursis a été prise sur le grief contestant l'existence de l'aide d'État, la cotisation subsidiaire visée à l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 reste possible en cas d'annulation de la cotisation.”.

Art. 18

Dans l'article 111, alinéa 2, de la même loi, les mots “considérée comme ayant été octroyée au bénéficiaire de l'aide” sont remplacés par les mots “considérée comme ayant été octroyée au bénéficiaire de l'aide conformément à l'article 101, alinéas 6 et 7”.

Art. 19

Dans l'article 112 de la même loi, les mots “en exécution d'une décision du Tribunal ou de la Cour de Justice de l'Union européenne coulée en force de chose jugée, l'aide remboursée est restituée par l'État” sont remplacés par les mots “en exécution d'une décision administrative ou d'une décision d'une juridiction belge, suite à un recours introduit en application de l'article 106 ou d'une décision du Tribunal ou de la Cour de Justice de l'Union européenne coulée en force de chose jugée, l'aide récupérée est restituée en tout ou en partie par l'État” et les mots “et calculé sur le montant payé” sont remplacés par les mots “et calculé sur le montant déjà payé qui doit être remboursé, en tout ou en partie”.

Art. 20

A l'article 118 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l'alinéa 1er, les mots “est restituée en exécution d'une décision du Tribunal contre laquelle aucun recours n'a été introduit dans les délais prévus à cet effet et coulée en force de chose jugée, ou de la Cour de Justice de l'Union européenne” sont remplacés par les mots “est restituée en tout ou en partie en exécution d'une décision administrative ou d'une décision d'une juridiction belge suite à un recours introduit en application de l'article 106, ou d'une décision du Tribunal de l'Union européenne, contre laquelle aucun

Unie waartegen geen tijdig beroep is ingesteld en die volledig kracht van gewijsde heeft verkregen, of van een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie”;

2° in het tweede lid worden de woorden “binnen 12 maanden na de uitspraak van het vernoemde arrest” vervangen door de woorden “binnen 12 maanden na de uitspraak van de in het eerste lid bedoelde beslissing of uitspraak”;

3° in het vijfde lid worden de woorden “In het geval op basis van dit artikel de ontheffing plaatsvindt” vervangen door de woorden “In het geval op basis van dit artikel de ontheffing geheel of gedeeltelijk plaatsvindt”.

Art. 21

Dit hoofdstuk heeft uitwerking met ingang van 29 december 2016.

recours n'a été introduit dans les délais prévus à cet effet et coulée en force de chose jugée, ou d'une décision de la Cour de Justice de l'Union européenne “;

2° à l'alinéa 2, les mots “dans les 12 mois du prononcé de l'arrêt susvisé” sont remplacés par les mots “dans les 12 mois du prononcé de la décision ou de l'arrêt visé à l'alinéa 1er”;

3° à l'alinéa 5, les mots “En cas de dégrèvement sur la base du présent article” sont remplacés par les mots “En cas de dégrèvement en tout ou en partie sur la base du présent article”.

Art. 21

Le présent chapitre produit ses effets le 29 décembre 2016.

Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen II - Hoofdstuk 1 Inkomstenbelastingen - (v2) - 09/11/2017 01:03

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

Minister van Financiën

Contactpersoon beleidscel

Naam :

E-mail :

Tel. Nr. :

Overheidsdienst

FOD Financiën

Contactpersoon overheidsdienst

Naam :

E-mail :

Tel. Nr. :

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen II - Hoofdstuk 1 Inkomstenbelastingen

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

- Tekstuele aanpassingen in artikel 145(26) WIB 92 en een wijziging van artikel 145(26), § 3, zesde lid, WIB 92, zodat ook de investeringen in een microvennootschap in de zin van artikel 15/1 van het Wetboek van vennootschappen die gedaan zijn via een financieringsvehikel overeenkomstig artikel 145(26), § 1, eerste lid, b, WIB 92, aanspraak kunnen maken op de verhoogde belastingvermindering van 45 pct.

- Wijzigingen aan de wetsartikelen betreffende de aftrek voor innovatie-inkomsten teneinde de interpretatie zoals ze blijkt uit de wet van 9 februari 2017 tot invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten en het door de wetgever nagestreefde doel, zoals geformuleerd in de bijhorende memorie van toelichting, te verduidelijken.

- Aanvulling van artikel 210 WIB 92 teneinde de toepassingsvoorraarden van dit artikel te verduidelijken in het geval van erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten van een vennootschap met sociaal oogmerk als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in onroerende goederen (vastgoedbevak) of als sociale gereglementeerde vastgoedvennootschap (GVV), of in het geval van inschrijving van dergelijke vennootschap als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds (GVBF) en teneinde een eenvormige toepassing van de wetgeving te verzekeren zullen de bepalingen in ontwerp eveneens toepasbaar zijn in het geval een VZW omgevormd tot iedere andere vorm van handelsvennootschap met sociaal oogmerk erkend wordt als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als GVV, andere dan een sociale GVV, of ingeschreven wordt bij de FOD Financiën als GVBF.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

Ja

Nee

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen II - Hoofdstuk 1 Inkomstenbelastingen - (v2) - 09/11/2017 01:03

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

Advies van de Inspectie van Financiën, akkoordbevinding van de Minister van Begroting, advies van de Raad van State

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

Interne gegevens van de FOD Financiën

2/4

Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen II - Hoofdstuk 1 Inkomstenbelastingen - (v2) - 09/11/2017 01:03

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Er zijn personen betrokken. | Personen zijn niet betrokken.

Leg uit waarom:

De bepalingen zijn zonder onderscheid van toepassing op vrouwen en mannen.

4. Gezondheid

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

5. Werkgelegenheid

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

6. Consumptie- en productiepatronen

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

7. Economische ontwikkeling

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

8. Investeringen

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

9. Onderzoek en ontwikkeling

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | Ondernemingen zijn niet betrokken.

Leg uit waarom:

De eerste twee afdelingen betreffen louter technische correcties en verbeteringen.

De derde afdeling heeft enkel impact op Vzw's en vennootschappen met een sociaal oogmerk die aan de rechtspersonenbelasting onderworpen zijn.

11. Administratieve lasten

| Ondernemingen of burgers zijn betrokken.   Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen II - Hoofdstuk 1 Inkomstenbelastingen - (v2) - 09/11/2017 01:03

12. Energie

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

13. Mobiliteit

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

14. Voeding

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

15. Klimaatverandering

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

16. Natuurlijke hulpbronnen

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

17. Buiten- en binnenlucht

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

18. Biodiversiteit

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

19. Hinder

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

20. Overheid

Positieve impact   Negatieve impact | Geen impact

21. Beleidscoherente ten gunste van ontwikkeling

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

Impact op ontwikkelingslanden. | Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

De bepalingen hebben geen weerslag op de hier bedoelde domeinen.

Projet de loi portant des dispositions fiscales diverses II - Chapitre 1er impôts sur les revenus - (v2) - 09/11/2017 01:03

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Ministre des Finances

Contact cellule stratégique

Nom :

E-mail :

Téléphone :

Administration

SPF Finances

Contact administration

Nom :

E-mail :

Téléphone :

B. Projet

Titre de la réglementation

Projet de loi portant des dispositions fiscales diverses II - Chapitre 1er impôts sur les revenus

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

- Des adaptations textuelles à l'article 145(26) CIR 92 et une modification à l'article 145(26) § 3, alinéa 6, CIR 92, afin que les investissements dans une microsociété au sens de l'article 15/1 du Code des sociétés, faits par un véhicule de financement puissent prétendre à la réduction d'impôt majorée de 45 p.c.

- Des modifications aux articles de loi concernant la déduction pour revenus d'innovation afin de clarifier l'interprétation découlant de l'énoncé de la loi du 9 février 2017 portant introduction d'une déduction pour revenus d'innovation et du but poursuivi par le législateur.

- Complément de l'article 210 CIR 92 afin de préciser les conditions d'application de cet article en cas d'agrément d'une société à finalité sociale en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers (SICAFI) ou en tant que société immobilière réglementée (SIR), par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription d'une telle société en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé (FIIS) auprès du SPF Finances et d'assurer ainsi une application uniforme de la législation. , les dispositions en projet s'appliqueront également en cas de transformation d'une ASBL en toute forme de société commerciale à finalité sociale et en cas d'agrément de celles-ci en tant que SICAFI, en cas d'agrément d'une telle société en tant que SIR, autre qu'une SIR à but social, ou en cas d'inscription d'une telle société en tant que FIIS auprès du SPF Finances.

Analyses d'impact déjà réalisées :

Oui Non

C. Consultations sur le projet de réglementation

1/4

Projet de loi portant des dispositions fiscales diverses II - Chapitre 1er impôts sur les revenus - (v2) - 09/11/2017 01:03

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

Avis de l'Inspection des Finances, accord de la Ministre du Budget, avis du Conseil d'Etat

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

Données internes du SPF Finances

2/4

Projet de loi portant des dispositions fiscales diverses II - Chapitre 1er impôts sur les revenus - (v2) - 09/11/2017 01:03

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

2. Égalité des chances et cohésion sociale

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Des personnes sont concernées. | Aucune personne n'est concernée.

Expliquez pourquoi :

Les dispositions sont applicables également aux femmes et hommes.

4. Santé

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

5. Emploi

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

6. Modes de consommation et production

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

7. Développement économique

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

8. Investissements

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

9. Recherche et développement

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | Aucune entreprise n'est concernée.

Expliquez pourquoi :

Les deux premières sections ne concernent que des corrections techniques et des améliorations.

La troisième section n'impacte que des ASBL et des sociétés à finalité sociale qui sont assujetties à l'impôt des personnes morales.

11. Charges administratives

| Des entreprises/citoyens sont concernés.   Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

Projet de loi portant des dispositions fiscales diverses II - Chapitre 1er impôts sur les revenus - (v2) - 09/11/2017 01:03

12. Énergie

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

13. Mobilité

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

14. Alimentation

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

15. Changements climatiques

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

16. Ressources naturelles

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

17. Air intérieur et extérieur

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

18. Biodiversité

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

19. Nuisances

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

20. Autorités publiques

Impact positif   Impact négatif | Pas d'impact

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

Impact sur les pays en développement. | Pas d'imapct sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

Les dispositions n'ont pas de répercussions aux matières visées ici.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 61.750/3 VAN 1 AUGUSTUS 2017**

Op 23 juni 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Financiën verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 9 augustus 2017¹, een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet “houdende diverse fiscale bepalingen II”.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 11 juli 2017. De kamer was samengesteld uit Jo Baert, kamer-voorzitter, Jan Smets en Koen Muylle, staatsraden, Johan Put en Bruno Peeters, assessoren, en Annemie Goossens, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric Vanneste, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Marnix Van Damme, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 1 augustus 2017.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond², alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet bevat in de eerste plaats wijzigingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92). Het gaat om wijzigingen inzake de belastingvermindering voor crowdfunding (artikelen 2 en 3 van het ontwerp), de aftrek voor innovatie-inkomsten (artikelen 4 tot 8) en het bepalen van de te belasten uitgekeerde winst bij verdeling van het maatschappelijk vermogen van vastgoedbevaks, geregellementeerde vastgoedvennootschappen en gespecialiseerde vastgoedbeleggingsfondsen (artikelen 9 en 10).

Daarnaast bevat het ontwerp ook een aantal wijzigingen aan de wet van 16 december 2015 “tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen

¹ Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1er, eerste lid, 2°, in fine, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

² Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 61.750/3 DU 1ER AOÛT 2017**

Le 23 juin 2017, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, prorogé de plein droit jusqu'au 9 août 2017¹, sur un avant-projet de loi “portant des dispositions fiscales diverses II”.

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 11 juillet 2017. La chambre était composée de Jo Baert, président de chambre, Jan Smets et Koen Muylle, conseillers d'État, Johan Put et Bruno Peeters, assesseurs, et Annemie Goossens, greffier.

Le rapport a été présenté par Frédéric Vanneste, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Marnix Van Damme, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 1er août 2017.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique² et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis apporte en premier lieu des modifications au Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après: CIR 92). Il s'agit de modifications concernant la réduction d'impôts pour le crowdfunding (articles 2 et 3 du projet), la déduction pour revenus d'innovation (articles 4 à 8) et la fixation du bénéfice distribué à taxer en cas de partage de l'avoir social de SICAFI, de sociétés immobilières réglementées et de fonds d'investissement immobilier spécialisés (articles 9 et 10).

Par ailleurs, le projet apporte aussi un certain nombre de modifications à la loi du 16 décembre 2015 “régulant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales” et à la loi-programme

¹ Ce délai résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, in fine, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, qui précise que ce délai est prolongé de plein droit de quinze jours lorsqu'il prend cours du 15 juillet au 31 juillet ou lorsqu'il expire entre le 15 juillet et le 15 août.

² S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par “fondement juridique” la conformité avec les normes supérieures.

op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden” en aan de programmawet van 25 december 2016. De wijzigingen aan de wet van 16 december 2015 betreffen de aanpassing van de termijn van bewaring door de rapporterende financiële instellingen van de kopieën van de identificatiegegevens en van de registraties, borderellen en documenten van de transacties die op de te rapporteren rekening zijn verricht (artikelen 11 tot 13). De wijzigingen aan de programmawet van 25 december 2016 hebben betrekking op de regeling tot terugvordering van staatssteun inzake de vrijstelling van overwinst bedoeld in artikel 185, § 2, b), van het WIB 92 (artikelen 14 tot 21).

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. Verschillende onderdelen van de aan te nemen wet krijgen terugwerkende kracht:

- de artikelen 1 en 2 “zijn van toepassing vanaf aanslagjaar 2017” (artikel 3);
- de artikelen 4, 1° en 4°, en 5 “hebben uitwerking met ingang van 1 juli 2016” (artikel 8);
- de artikelen 14 tot 20 “[hebben] uitwerking met ingang van 29 december 2016” (artikel 21).

De niet-retroactiviteit van wetten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.³ Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot doel heeft de afloop van een gerechtelijke procedure in een welbepaalde zin te beïnvloeden of de rechtscolleges te verhinderen zich uit te spreken over een welbepaalde rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de wetgever, dat ten nadele van een categorie van burgers afbreuk doet aan de juriditionele waarborgen die aan allen worden geboden.⁴

De terugwerkende kracht zal derhalve voor elk van die gevallen verantwoord moeten kunnen worden.

³ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie o.m.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 19 december 2013, nr. 172/2013, B.22; GwH 29 januari 2014, nr. 18/2014, B.10; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 22 januari 2015, nr. 1/2015, B.4; GwH 7 mei 2015, nr. 54/2015, B.12; GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2.

⁴ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie bv.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 28 mei 2015, nr. 77/2015, B.4.1; GwH 24 maart 2016, nr. 48/2016, B.6; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3.

du 25 décembre 2016. Les modifications apportées à la loi du 16 décembre 2015 concernent l’adaptation du délai de conservation par les institutions financières déclarantes des copies des données d’identification et des enregistrements, bordereaux et documents des opérations effectuées sur le compte déclarable (articles 11 à 13). Les modifications apportées à la loi-programme du 25 décembre 2016 ont trait au régime de récupération des aides d’État en matière d’exonération des bénéfices excédentaires visés à l’article 185, § 2, b), du CIR 92 (articles 14 à 21).

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

3. Un effet rétroactif est conféré à différents éléments de la loi à adopter:

- les articles 1er et 2 “sont applicables à partir de l’exercice d’imposition 2017” (article 3);
- les articles 4, 1° et 4°, et 5 “produisent leurs effets le 1er juillet 2016” (article 8);
- les articles 14 à 20 “[produisent leurs] effets le 29 décembre 2016” (article 21).

La non-rétroactivité des lois est une garantie ayant pour but de prévenir l’insécurité juridique. Cette garantie exige que le contenu du droit soit prévisible et accessible, de sorte que le justiciable puisse prévoir, à un degré raisonnable, les conséquences d’un acte déterminé au moment où cet acte est accompli. La rétroactivité peut uniquement être justifiée lorsqu’elle est indispensable à la réalisation d’un objectif d’intérêt général³. S’il s’avère en outre que la rétroactivité a pour but d’influencer dans un sens déterminé l’issue d’une procédure judiciaire ou d’empêcher les juridictions de se prononcer sur une question de droit bien déterminée, la nature du principe en cause exige que des circonstances exceptionnelles ou des motifs impérieux d’intérêt général justifient l’intervention du législateur, laquelle porte atteinte, au préjudice d’une catégorie de citoyens, aux garanties juridictionnelles offertes à tous⁴.

La rétroactivité devra dès lors pouvoir être justifiée pour chacun de ces cas.

³ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle, voir entre autres: C.C., 21 novembre 2013, n° 158/2013, B.24.2; C.C., 19 décembre 2013, n° 172/2013, B.22; C.C., 29 janvier 2014, n° 18/2014, B.10; C.C., 9 octobre 2014, n° 146/2014, B.10.1; C.C., 22 janvier 2015, n° 1/2015, B.4; C.C., 7 mai 2015, n° 54/2015, B.12; C.C., 14 janvier 2016, n° 3/2016, B.22; C.C., 3 février 2016, n° 16/2016, B.12.1; C.C., 28 avril 2016, n° 58/2016, B.9.2.

⁴ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle, voir par exemple: C.C., 21 novembre 2013, n° 158/2013, B.24.2; C.C., 9 octobre 2014, n° 146/2014, B.10.1; C.C., 28 mai 2015, n° 77/2015, B.4.1; C.C., 24 mars 2016, n° 48/2016, B.6; C.C., 6 octobre 2016, n° 126/2016, B.7.3.

Meer specifieke opmerkingen omtrent de retroactiviteit van de voormelde onderdelen van het ontwerp zijn in voorkomend geval opgenomen bij de artikelsgewijze besprekking.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

VOORAFGAANDE OPMERKING

4. Gelet op het geringe aantal artikelen van het ontwerp, biedt een indeling ervan in titels geen enkele meerwaarde. Die indeling wordt het best achterwege gelaten. Titel 1 moet dan ook worden omgevormd tot een hoofdstuk 1 en de erop volgende hoofdstukken moeten worden vernummerd.

HOOFDSTUK 1

Wijzigingen inzake inkomstenbelastingen

Afdeling 1

Crowdfunding

5. Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 2

Aftrek voor innovatie-inkomsten

Artikel 4

6. De wijziging die met artikel 4, 2°, van de ontworpen wet aan artikel 205/1, § 2, 1°, d, van het WIB 92 wordt aangebracht, bevat een beperking “tot de eerste 11 jaar”, terwijl in de memorie van toelichting melding wordt gemaakt van een beperking “tot de eerste 10 jaar”. Daarover om uitleg verzocht, liet de gemachtigde het volgende weten:

“Omdat in de praktijk de tienjarige data- of marktexclusiviteit in vele gevallen nog met 1 jaar verlengd kan worden, is ervoor gekozen de beperking tot de eerste 10 jaar voor de toepassing van de aftrek voor innovatie-inkomsten eveneens met 1 jaar op te trekken tot een totaal van 11 jaar. Het spreekt voor zich dat voor de gevallen waarin de maximumtermijn voor data- of marktexclusiviteit korter is dan deze termijn van 11 jaar, deze kortere termijn zal gelden.”

De memorie van toelichting zal op dit punt aangepast moeten worden.

Artikel 7

7. Artikel 7 van het ontwerp strekt tot het aanvullen van de overgangsregeling vervat in artikel 543, eerste lid, van het WIB 92 met een nieuwe voorwaarde. Gelet daarop zouden belastingplichtigen die vóór de inwerkingtreding van deze aanpassing van artikel 543 reeds de aftrek voor innovatie-inkomsten hebben toegepast voor een octrooi, geen gebruik

Des observations plus spécifiques relatives à la rétroactivité des éléments précités du projet sont formulées, le cas échéant, dans le commentaire des articles.

EXAMEN DU TEXTE

OBSERVATION PRÉLIMINAIRE

4. Eu égard au nombre restreint d'articles du projet, une division en titres n'apporte aucune valeur ajoutée. Il vaudrait mieux renoncer à cette division. Le titre 1er doit dès lors être transformé en un chapitre 1er et les chapitres suivants doivent être renumérotés.

CHAPITRE 1ER

Modifications en matière d'impôts sur les revenus

Section 1re

Crowdfunding

5. Cette section n'appelle aucune observation.

Section 2

Déduction pour revenus d'innovation

Article 4

6. La modification que l'article 4, 2°, de la loi en projet apporte à l'article 205/1, § 2, 1°, d, du CIR 92, contient une limitation “aux 11 premières années”, alors que l'exposé des motifs mentionne une limitation “aux 10 premières années”. Invité à fournir des explications à ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit:

“Omdat in de praktijk de tienjarige data- of marktexclusiviteit in vele gevallen nog met 1 jaar verlengd kan worden, is ervoor gekozen de beperking tot de eerste 10 jaar voor de toepassing van de aftrek voor innovatie-inkomsten eveneens met 1 jaar op te trekken tot een totaal van 11 jaar. Het spreekt voor zich dat voor de gevallen waarin de maximumtermijn voor data- of marktexclusiviteit korter is dan deze termijn van 11 jaar, deze kortere termijn zal gelden.”

L'exposé des motifs devra être adapté sur ce point.

Article 7

7. L'article 7 du projet vise à compléter par une nouvelle condition le régime transitoire prévu à l'article 543, alinéa 1er, du CIR 92. En conséquence, les contribuables qui ont déjà appliqué la déduction pour revenus d'innovation pour un brevet, avant l'entrée en vigueur de cette adaptation de l'article 543, ne pourraient plus faire usage du régime transitoire.

meer kunnen maken van het overgangsregime. Volgens de uitleg in de memorie van toelichting is de keuze onherroepelijk.

Op de vraag of de belastingplichtige hierdoor niet voor een voldongen feit wordt geplaatst en wat de verantwoording daarvoor is, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Bij het opstellen van het wetsontwerp houdende de invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten was al de bedoeling aanwezig om de keuze (indien mogelijk) voor ofwel het overgangsregime, ofwel de nieuwe aftrek voor innovatie-inkomsten, in beide gevallen onherroepelijk te maken. Omdat de situatie waarin een vennootschap ervoor opteert het overgangsregime toe te passen voor één of meerdere jaren tot wanneer zij geen of nauwelijks nog kosten maakt voor het betreffende octrooi en vervolgens (in een belastbaar tijdperk dat afsluit vóór 1 juli 2021) kiest om de overstap te maken naar de nieuwe aftrek voor innovatie-inkomsten (die in hoofde van de vennootschap door de afwezigheid of beperkte aanwezigheid van te recupereren kosten fiscaal interessanter is geworden dan de verdere toepassing van het overgangsregime) niet onwaarschijnlijk leek, werd in artikel 205/4, § 4, WIB 92, een bepaling opgenomen om die overstap in een belastbaar tijdperk dat afsluit vóór 1 juli 2021 niet toe te staan. Zo vermeldde ook de memorie van toelichting bij artikel 9 van het wetsontwerp houdende de invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten reeds dat de keuze voor de overgangsbepaling “onherroepelijk” is (*Parl.St. Kamer 2016-17 nr. 54-2235/001, 24*).

De omgekeerde situatie, waarbij een vennootschap met een voor de toepassing van de nieuwe aftrek voor innovatie-inkomsten opteert om in latere belastbare tijdperken alsnog tijdelijk gebruik te maken van het overgangsregime, leek vooral een theoretische hypothese en een verbod op een dergelijke vroegtijdige overstap werd daarom niet *expressis verbis* opgenomen in het wetsontwerp. Nu zal een dergelijke situatie in de praktijk ook uiterst zeldzaam zijn of helemaal niet voorvallen, maar toch valt ze niet uit te sluiten in het geval een vennootschap geen of onvoldoende positief resultaat heeft na DBI-aftrek en wegens de mogelijkheid tot onbeperkte overdracht de toepassing van de aftrek voor innovatie-inkomsten verkiest, om in een later belastbaar tijdperk waarin ze wel voldoende positief resultaat heeft alsnog gebruik te maken van het overgangsregime. Om ook de onherroepelijkheid van de keuze in dat geval te verzekeren, past dit ontwerp de bepaling van art. 543 WIB 92 aan.

In het uitzonderlijke geval dat een vennootschap al gekozen heeft voor de nieuwe aftrek voor innovatie-inkomsten, maar dat enkel heeft gedaan omdat zij ervan uitging dat ze in een later belastbaar tijdperk alsnog tijdelijk de overstap zou kunnen maken naar het overgangsregime, heeft de vennootschap altijd nog de mogelijkheid contact op te nemen met haar belastingkantoor om de aangifte te corrigeren. Ons inziens is er dus op geen enkel mogelijke manier sprake van terugwerkende kracht.”

Selon les explications données dans l'exposé des motifs, le choix est irrévocabile.

À la question de savoir si le contribuable ne se trouve pas ainsi mis devant un fait accompli et quelle en est la justification, le délégué a répondu ce qui suit:

“Bij het opstellen van het wetsontwerp houdende de invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten was al de bedoeling aanwezig om de keuze (indien mogelijk) voor ofwel het overgangsregime, ofwel de nieuwe aftrek voor innovatie-inkomsten, in beide gevallen onherroepelijk te maken. Omdat de situatie waarin een vennootschap ervoor opteert het overgangsregime toe te passen voor één of meerdere jaren tot wanneer zij geen of nauwelijks nog kosten maakt voor het betreffende octrooi en vervolgens (in een belastbaar tijdperk dat afsluit vóór 1 juli 2021) kiest om de overstap te maken naar de nieuwe aftrek voor innovatie-inkomsten (die in hoofde van de vennootschap door de afwezigheid of beperkte aanwezigheid van te recupereren kosten fiscaal interessanter is geworden dan de verdere toepassing van het overgangsregime) niet onwaarschijnlijk leek, werd in artikel 205/4, § 4, WIB 92, een bepaling opgenomen om die overstap in een belastbaar tijdperk dat afsluit vóór 1 juli 2021 niet toe te staan. Zo vermeldde ook de memorie van toelichting bij artikel 9 van het wetsontwerp houdende de invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten reeds dat de keuze voor de overgangsbepaling “onherroepelijk” is (*Parl.St. Kamer 2016-17 nr. 54-2235/001, 24*).

De omgekeerde situatie, waarbij een vennootschap meteen voor de toepassing van de nieuwe aftrek voor innovatie-inkomsten opteert om in latere belastbare tijdperken alsnog tijdelijk gebruik te maken van het overgangsregime, leek vooral een theoretische hypothese en een verbod op een dergelijke vroegtijdige overstap werd daarom niet *expressis verbis* opgenomen in het wetsontwerp. Nu zal een dergelijke situatie in de praktijk ook uiterst zeldzaam zijn of helemaal niet voorvallen, maar toch valt ze niet uit te sluiten in het geval een vennootschap geen of onvoldoende positief resultaat heeft na DBI-aftrek en wegens de mogelijkheid tot onbeperkte overdracht de toepassing van de aftrek voor innovatie-inkomsten verkiest, om in een later belastbaar tijdperk waarin ze wel voldoende positief resultaat heeft alsnog gebruik te maken van het overgangsregime. Om ook de onherroepelijkheid van de keuze in dat geval te verzekeren, past dit ontwerp de bepaling van art. 543 WIB 92 aan.

In het uitzonderlijke geval dat een vennootschap al gekozen heeft voor de nieuwe aftrek voor innovatie-inkomsten, maar dat enkel heeft gedaan omdat zij ervan uitging dat ze in een later belastbaar tijdperk alsnog tijdelijk de overstap zou kunnen maken naar het overgangsregime, heeft de vennootschap altijd nog de mogelijkheid contact op te nemen met haar belastingkantoor om de aangifte te corrigeren. Ons inziens is er dus op geen enkel mogelijke manier sprake van terugwerkende kracht”.

Artikel 8

8. Artikel 8 van het ontwerp bepaalt dat de artikelen 4, 1° en 4°, en 5 uitwerking hebben met ingang van 1 juli 2016.

In de memorie van toelichting wordt de terugwerkende kracht als volgt verantwoord:

“De artikelen 4, 1°, 4° en 5 hebben uitwerking vanaf 1 juli 2016, de datum waarop de artikelen ingevoerd bij de wet van 9 februari 2017 tot invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten hun uitwerking hadden.

Aangezien de wijzigingen die via voornoemde artikelen worden aangebracht enkel de interpretatie zoals ze blijkt uit de betrokken wet en het door de wetgever nagestreefde doel, zoals geformuleerd in de bijhorende memorie van toelichting, verduidelijken, worden deze artikelen geacht uitwerking te hebben vanaf dezelfde datum als dat het geval is voor de artikelen ingevoerd bij de voormelde wet.”

De stellers van het ontwerp lijken de artikelen 4, 1° en 4°, en 5 van het ontwerp te beschouwen als interpretatieve bepalingen.

Luidens artikel 84 van de Grondwet kan alleen de wet een authentieke uitlegging van de wetten geven. Een wetsbepaling is interpretatief wanneer ze aan een bepaling de betekenis geeft die de wetgever bij de aanneming ervan heeft willen geven en die zij redelijkerwijze kon krijgen.⁵ Het behoort dus tot het wezen van een dergelijke wetsbepaling dat zij terugwerkert tot op de datum van inwerkingtreding van de bepalingen die zij interpreert. De waarborg van de niet-retroactiviteit van de wetten zou echter niet kunnen worden omzeild door het enkele feit dat een wetsbepaling met terugwerkende kracht als een interpretatieve bepaling zou worden voorgesteld.⁶

Zo het effectief gaat om een interpretatieve wet, ligt de verantwoording van het retroactieve effect dat ze heeft – doordat de geïnterpreteerde wet moet worden geacht steeds de draagwijdte te hebben gehad zoals omschreven in de interpretatieve wet – in het interpretatieve karakter zelf van de betrokken wet.⁷ Zo niet, dan dient aan de voorwaarden te zijn voldaan op grond waarvan kan worden afgeweken van het beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten.⁸

Er dient dus te worden onderzocht of het werkelijk om interpretatieve bepalingen gaat.

In de eerste plaats moet worden vastgesteld dat de betrokken bepalingen niet als interpretatieve bepalingen zijn

Article 8

8. L'article 8 du projet dispose que les articles 4, 1° et 4°, et 5 produisent leurs effets le 1er juillet 2016.

L'exposé des motifs justifie la rétroactivité de la manière suivante:

“Les articles 4, 1°, 4°, et 5 produisent leurs effets le 1er juillet 2016, la date où les articles insérés par la loi du 9 février 2017 portant introduction d'une déduction pour revenus d'innovation ont produit leurs effets.

Vu que les modifications apportées par les articles précités ne clarifient que l'interprétation découlant de l'énoncé de la loi concernée et du but poursuivi par le législateur, tel qu'énoncé dans l'exposé des motifs y afférant, ces articles sont censés produire leurs effets à la même date que celle prévue pour les articles introduits par la loi précédente”.

Les auteurs du projet semblent considérer les articles 4, 1° et 4°, et 5 du projet comme des dispositions interprétatives.

Aux termes de l'article 84 de la Constitution, l'interprétation des lois par voie d'autorité n'appartient qu'à la loi. Une disposition législative interprétative est celle qui confère à une disposition le sens que, dès son adoption, le législateur a voulu lui donner et qu'elle pouvait raisonnablement recevoir⁵. C'est donc le propre d'une telle disposition législative de sortir ses effets à la date d'entrée en vigueur des dispositions qu'elle interprète. Toutefois, la garantie de la non-rétroactivité des lois ne pourrait être étudiée par le seul fait qu'une disposition législative ayant un effet rétroactif serait présentée comme une disposition interprétative⁶.

S'il s'agit effectivement d'une loi interprétative, son effet rétroactif – en ce que la loi interprétée doit être considérée comme ayant toujours eu la portée que lui donne la loi interprétative – se justifie précisément par le caractère interprétatif de cette loi⁷. À défaut, il y a lieu de satisfaire aux conditions qui permettent de déroger au principe de la non-rétroactivité des lois⁸.

Il convient donc d'examiner s'il s'agit réellement de dispositions interprétatives.

Force est de constater en premier lieu que les dispositions concernées ne sont pas rédigées comme des dispositions

⁵ Het Hof van Cassatie omschrijft de interpretatieve wet als een wet die, betreffende een punt waar de rechtsregel onzeker of betwist is, een oplossing geeft die door de rechtspraak had kunnen worden aangenomen (Cass. 17 januari 2008, F.07 0057.N; Cass. 19 mei 2017, C.13 0310.N). Ook zonder tussenkomst van de wetgever zou een rechter derhalve tot die interpretatie van de wetsbepaling moeten kunnen komen.

⁶ Zie o.m. GwH 16 februari 2017, nr. 23/2017, B.3.

⁷ Zie o.m. GwH 16 februari 2017, nr. 23/2017, B.7.

⁸ Zie o.m. GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.7.

⁵ La Cour de cassation définit la loi interprétative comme étant une loi qui, sur un point où la règle de droit est incertaine ou controversée, vient consacrer une solution qui aurait pu être adoptée par la jurisprudence (Cass., 17 janvier 2008, F.07 0057.N; Cass., 19 mai 2017, C.13 0310.N). Un juge devrait dès lors pouvoir arriver à cette interprétation de la disposition législative même sans l'intervention du législateur.

⁶ Voir, notamment, C.C., 16 février 2017, n° 23/2017, B.3.

⁷ Voir, notamment, C.C., 16 février 2017, n° 23/2017, B.7.

⁸ Voir, notamment, C.C., 15 décembre 2011, n° 188/2011, B.7.

geredigeerd.⁹ Bovendien wordt de retroactieve uitwerking ervan explicet geregeld, terwijl dat voor interpretatieve bepalingen niet hoeft.

Wat artikel 4, 1°, van het ontwerp betreft, wordt in de memorie van toelichting uiteengezet dat het om de expliciete bevestiging gaat van een regel die reeds werd verduidelijkt in de memorie van toelichting bij de wet van 9 februari 2017 “tot invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten”. In die laatste memorie van toelichting wordt weliswaar opgemerkt dat de aftrek voor innovatie-inkomsten in vergelijking met de opgeheven aftrek voor octrooi-inkomsten op een aantal gebieden gevoelig is uitgebreid,¹⁰ maar geen bepaling van de wet van 9 februari 2017 lijkt te kunnen worden geïnterpreteerd in de zin dat zij dezelfde beperking inhoudt als die welke in de wettelijke regeling inzake de aftrek voor octrooi-inkomsten voorkwam.¹¹ Het gaat derhalve niet om een interpretatieve bepaling.

Ook artikel 4, 4°, van het ontwerp ontbeert het karakter van een interpretatieve bepaling. Door het woord “bedragen” te vervangen door het woord “vergoedingen” beoogt men ook vergoedingen in natura in aanmerking te laten komen, maar dat is niet de betekenis die de term “bedragen” kan krijgen.

Ook de wijzigingen die het voorwerp zijn van artikel 5 van het ontwerp, lijken niet als interpretatieve bepalingen te kunnen worden beschouwd. Het gaat immers telkens om een aanvulling met nieuwe regels die bezwaarlijk geacht kunnen worden reeds in de oorspronkelijke tekst begrepen te zijn, zij het op onduidelijke wijze.

Aangezien het niet om interpretatieve bepalingen gaat, gelden de regels voor terugwerkende kracht van wetten (zie opmerking 3).

⁹ Zie over de wijze van redigeren van interpretatieve bepalingen: *Beginselen van de wetgevingstechniek – Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, formule F 4-1-7, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

¹⁰ Dat is onder meer het geval wat de in aanmerking komende intellectuele eigendomsrechten betreft: “Naast octrooien en aanvullende beschermingscertificaten (...), waarvan de inkomsten reeds recht gaven op de aftrek voor octrooi-inkomsten, kunnen ook [nieuwe categorieën] intellectuele eigendomsrechten inkomsten voor[t]brengen waarvoor de aftrek voor innovatie-inkomsten kan worden toegepast (...).” (Parl.St. Kamer, 2016-17, nr. 54-2235/001, 8-9).

¹¹ Vgl. artikel 93 van de programmawet van 27 april 2007 (“De artikelen 86 tot 92 zijn van toepassing vanaf aanslagjaar 2008 op de octrooi-inkomsten bedoeld in artikel 205² van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, die betrekking hebben op octrooien in de zin van artikel 205², § 2, van hetzelfde Wetboek, die niet door de vennootschap, een licentienemer of verbonden ondernemingen zijn gebruikt voor de verkoop van goederen of diensten aan onafhankelijke derden vóór 1 januari 2007.”) met het huidige artikel 205/1, § 2, 1°, a), van het WIB 92, ingevoegd bij de wet van 9 februari 2017: “§ 2. Voor de toepassing van deze onderafdeling wordt verstaan onder: 1° intellectueel eigendomsrecht: de hieronder bedoelde rechten, waarvan de vennootschap volle eigenaar, mede-eigenaar, vruchtgebruiker, licentienemer of rechtenhouder is: a) een octrooi of aanvullend beschermingscertificaat”, waaruit geen beperking in de tijd blijkt.

interprétatives⁹. En outre, leur effet rétroactif est explicitement réglé, alors que de telles dispositions ne le requièrent pas.

En ce qui concerne l'article 4, 1°, du projet, l'exposé des motifs indique qu'il s'agit de la confirmation explicite d'une règle qui a déjà été précisée dans l'exposé des motifs de la loi du 9 février 2017 “portant introduction d'une déduction pour revenus d'innovation”. Si ce dernier exposé des motifs relève que la déduction pour revenus d'innovation a été sensiblement étendue¹⁰ par rapport à la déduction pour revenus de brevets abrogée dans certains domaines, aucune disposition de la loi du 9 février 2017 ne paraît toutefois pas pouvoir être interprétée en ce sens qu'elle prévoit la même restriction que celle qui figurait dans le régime légal relatif à la déduction pour revenus de brevets¹¹. Il ne s'agit dès lors pas d'une disposition interprétative.

L'article 4, 4°, du projet ne présente pas non plus le caractère d'une disposition interprétative. En remplaçant le mot “sommes” par le mot “rémunérations”, on envisage de prendre également en considération les rémunérations en nature, mais telle n'est pas la signification que le mot “sommes” peut recevoir.

Les modifications qui font l'objet de l'article 5 du projet ne paraissent pas non plus pouvoir être considérées comme des dispositions interprétatives. En effet, il s'agit chaque fois d'un ajout de nouvelles règles qui peuvent difficilement être réputées être déjà contenues dans le texte initial, fût-ce de manière imprécise.

Dès lors qu'il ne s'agit pas de dispositions interprétatives, les règles relatives à la rétroactivité des lois s'appliquent (voir l'observation 3).

⁹ Voir, pour la rédaction de dispositions interprétatives: *Principes de technique législative – Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, formule F 4-1-7, à consulter sur le site internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be).

¹⁰ Ainsi en va-t-il notamment en ce qui concerne les droits de propriété intellectuelle qui sont pris en considération: “Aux côtés des brevets et des certificats complémentaires de protection (...), dont les revenus donnaient déjà droit à la déduction pour revenus de brevets, [de nouvelles catégories] de droits de propriété intellectuelle (...) peuvent aussi produire des revenus pour lesquels la déduction pour revenus d'innovation peut s'appliquer (...).” (Doc. parl., Chambre, 2016-17, n° 54-2235/001, pp. 8-9).

¹¹ Comparer l'article 93 de la loi-programme du 27 avril 2007 (“Les articles 86 à 92 sont applicables à partir de l'exercice d'imposition 2008 aux revenus de brevets visés à l'article 205² du Code des impôts sur les revenus 1992, et relatifs aux brevets au sens de l'article 205², § 2 du même Code, qui n'ont pas été utilisés par la société, un preneur de licence ou des entreprises liées pour la vente de biens ou de services à des tiers indépendants avant le 1er janvier 2007.”) avec l'article 205/1, § 2, 1°, a), actuel, du CIR 92, inséré par la loi du 9 février 2017: “§ 2. Pour l'application de la présente sous-section, on entend par: 1° droit de propriété intellectuelle: les droits visés ci-dessous dont la société est pleine propriétaire, copropriétaire, usufruitière ou titulaire de licences ou de droits: a) un brevet ou certificat complémentaire de protection”, dont il ne ressort aucune limite dans le temps.

In de geciteerde passage van de memorie van toelichting wordt de terugwerkende kracht louter verantwoord door te verwijzen naar de datum waarop de wet van 9 februari 2017 uitwerking heeft gekregen, namelijk 1 juli 2016. Aangezien het echter niet om interpretatieve bepalingen gaat, is een meer uitgewerkte verantwoording noodzakelijk.

Die verantwoording van de terugwerkende kracht wordt het best opgenomen in de memorie van toelichting.

Afdeling 3

VASTGOEDBEVAKS, GVV en GVBF

Artikelen 9 en 10

9. Artikel 9 van de aan te nemen wet treedt luidens artikel 10 ervan in werking op de dag waarop de wet wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en is van toepassing op de verrichtingen gedaan vanaf de dag waarop de wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt, behalve “bij de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten als sociale gereglementeerde vastgoedvennootschap” in welk geval artikel 9 van toepassing is “op de verrichtingen gedaan vanaf de datum van inwerkingtreding van artikel [41] van de wet van .... houdende diverse financiële bepalingen”.

Met dat “artikel [41] van de wet van .... houdende diverse financiële bepalingen” wordt allicht verwezen naar artikel 41 van het wetsontwerp “tot wijziging van de wet van 12 mei 2014 betreffende de gereglementeerde vastgoedvennootschappen”, dat in behandeling is bij de Kamer van volksvertegenwoordigers en dat ertoe strekt een nieuw onderdeel in de wet van 12 mei 2014 “betreffende de gereglementeerde vastgoedvennootschappen” in te voegen dat handelt over het statuut van de sociale gereglementeerde vastgoedvennootschappen.¹² Dat artikel 41 zal in werking treden tien dagen na de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Het is niet duidelijk waarom, wat de sociale gereglementeerde vastgoedvennootschappen betreft, de aan te nemen nieuwe paragraaf 5 van artikel 210 van het WIB 92 niet van toepassing wordt gemaakt op de verrichtingen gedaan vanaf de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA). Door te bepalen dat de nieuwe paragraaf van toepassing zal zijn op de verrichtingen gedaan vanaf de inwerkingtreding van het statuut van de sociale gereglementeerde vastgoedvennootschappen, lijkt aan de regeling terugwerkende kracht te worden verleend. Een erkenning als sociale gereglementeerde vastgoedvennootschap kan door de FSMA immers pas worden verleend nadat de wet houdende het statuut van die vennootschapsvorm in werking is getreden, terwijl artikel 10, eerste streepje, van het ontwerp ertoe lijkt te strekken die nieuwe paragraaf ook al van toepassing te maken vooraleer de erkenning is verleend.

Dans le passage cité de l'exposé des motifs, la rétroactivité est simplement justifiée par une référence à la date à laquelle la loi du 9 février 2017 a produit ses effets, à savoir le 1er juillet 2016. Or, comme il ne s'agit pas de dispositions interprétatives, une justification plus élaborée est nécessaire.

Mieux vaudrait justifier cet effet rétroactif dans l'exposé des motifs.

Section 3

SICAFI, SIR et FIIS

Articles 9 et 10

9. Aux termes de l'article 10 de la loi à adopter, son article 9 entre en vigueur le jour de la publication de la loi au *Moniteur belge* et est applicable aux opérations effectuées à partir de la date de publication de celle-ci au *Moniteur belge*, sauf “en cas d'agrément de sociétés immobilières réglementées à but social par l'Autorité des services et marchés financiers”, auquel cas l'article 9 est applicable “aux opérations effectuées à partir de la date d'entrée en vigueur de l'article [41] de la loi du .... portant des dispositions financières diverses”.

Cet “article [41] de la loi du .... portant des dispositions financières diverses” vise probablement l'article 41 du projet de loi “modifiant la loi du 12 mai 2014 relative aux sociétés immobilières réglementées”, qui est actuellement à l'examen à la Chambre des représentants et qui a pour objet d'insérer dans la loi du 12 mai 2014 “relative aux sociétés immobilières réglementées” un nouveau dispositif régissant le statut des sociétés immobilières réglementées à but social¹². Cet article 41 entrera en vigueur le dixième jour suivant la publication de la loi au *Moniteur belge*.

On n'aperçoit pas pourquoi, en ce qui concerne les sociétés immobilières réglementées à but social, le nouveau paragraphe 5, à adopter, de l'article 210 du CIR 92 n'est pas rendu applicable aux opérations effectuées à partir de l'agrément par l'Autorité des services et marchés financiers (FSMA). En prévoyant que le nouveau paragraphe s'appliquera aux opérations effectuées à partir de l'entrée en vigueur du statut des sociétés immobilières réglementées à but social, un effet rétroactif semble être conféré au régime. En effet, la FSMA ne peut accorder un agrément à une société immobilière réglementée à but social qu'après l'entrée en vigueur de la loi portant le statut de cette forme de société, tandis que l'article 10, premier tiret, du projet vise semble-t-il, à rendre ce nouveau paragraphe applicable avant même l'octroi de l'agrément.

¹² Parl.St. Kamer 2016-17, nr. 54-2532/001, 105-111.

¹² Doc. Parl., Chambre, 2016-17, n° 54-2532/001, pp. 105-111.

Voor zover het effectief om retroactiviteit zou gaan, dient hiervoor een verantwoording te kunnen worden geboden (zie opmerking 3).

HOOFDSTUK 2

**Technische wijzigingen aan de wet van
16 december 2015 tot regeling van de mededeling van
inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de
Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën,
in het kader van een automatische uitwisseling
van inlichtingen op internationaal niveau en voor
belastingdoeleinden**

10. Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

HOOFDSTUK 3

**Technische wijzigingen aan de bepalingen van
titel IV, hoofdstuk 5, van de programmawet van
25 december 2016, betreffende het stelsel dat voorziet
in de terugvordering van staatssteun die betrekking
heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b,
van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992
bedoelde overwinst**

Artikelen 14 tot 21

11. De artikelen 14 tot 20 van het ontwerp houden “technische” wijzigingen in van titel 4, hoofdstuk 5, van de programmawet van 25 december 2016, dat wil zeggen van het “Stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 bedoelde overwinst”.

De huidige regeling maakt het mogelijk staatssteun terug te vorderen verbonden met het aanslagjaar 2015 of eraan voorafgaande aanslagjaren. De ontworpen wijzigingen houden onder meer een uitbreiding van de mogelijkheid tot terugvordering in voor de aanslagjaren 2016 en volgende.¹³

12. Bij besluit van de Europese Commissie van 11 januari 2016 “betreffende de staatssteunregeling inzake vrijstelling van overwinst” (“SA.37667 (2015/C) (ex 2015/NN)”)

¹³ In advies 60.482/1-2-3-4 merkte de afdeling Wetgeving op dat de beperking tot en met het aanslagjaar 2015 geschrapt moet worden (adv.RvS 60.482/1-2-3-4 van 23 november 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de programmawet van 25 december 2016, Parl.St. Kamer 2016-17, nr. 54-2208/001, 164). De Regering achtte het niet nodig het advies op dit punt te volgen; in de memorie van toelichting werd daarover het volgende vooropgesteld: “Het wetsontwerp strekt er inderdaad toe om de terugvordering te regelen van de steun die reeds werd toegekend ingevolge de belasting van de overwinstwinst bedoeld in artikel 185, § 2, b, WIB 92 en de bijhorende interessen. Voor de aanslagjaren 2016 en volgende, wordt geen steun meer verleend waardoor deze niet onderworpen is aan de verplichting tot terugvordering ervan. Een uitbreiding van de draagwijdte van de huidige bepalingen tot aanslagjaar 2016 en volgende is dus zonder voorwerp.” (Parl.St. Kamer 2016-17, nr. 54-2208/001, 53).

Dans la mesure où il serait effectivement question de rétroactivité, il conviendrait de pouvoir la justifier (voir l’observation 3).

CHAPITRE 2

**Modifications techniques à la loi du 16 décembre 2015
réglant la communication des renseignements relatifs
aux comptes financiers, par les institutions financières
belges et le SPF Finances, dans le cadre d’un
échange automatique de renseignements au niveau
international et à des fins fiscales**

10. Ce chapitre n’appelle aucune observation.

CHAPITRE 3

**Modifications techniques aux dispositions du titre IV,
chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016,
concernant le régime de récupération des aides d’État
relatives à l’imposition des bénéfices excédentaires
visés à l’article 185, § 2, b, du Code des impôts sur les
revenus 1992**

Articles 14 à 21

11. Les articles 14 à 20 du projet apportent des modifications “techniques” au titre 4, chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, à savoir au “Régime de récupération des aides d’État relatives à l’imposition des bénéfices excédentaires visés à l’article 185, § 2, b, du Code des impôts sur les revenus 1992”.

Le régime actuel permet de récupérer des aides d’État relatives à l’exercice d’imposition 2015 ou à des exercices d’imposition antérieurs. Les modifications en projet prévoient notamment d’étendre cette possibilité de récupération aux exercices d’imposition 2016 et suivants¹³.

12. La décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016 “relative au régime d’aides d’État concernant l’exonération des bénéfices excédentaires” (“SA.37667

¹³ Dans l’avis 60.482/1-2-3-4, la section de législation a observé qu’il fallait supprimer la limitation à l’exercice d’imposition 2015 (avis C.E. 60.482/1-2-3-4 du 23 novembre 2016 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 25 décembre 2016, Doc. Parl., Chambre, 2016-17, n° 54-2208/001, p. 164). Le Gouvernement n’a pas jugé nécessaire de suivre l’avis sur ce point; à cet égard l’exposé des motifs a indiqué ce qui suit: “En effet, le projet de loi vise à organiser la récupération des aides qui ont déjà été octroyées en raison de l’imposition de bénéfices excédentaires visée à l’article 185, § 2, b, CIR 92 et des intérêts y afférents. Pour les exercices d’imposition 2016 et suivants, aucune aide n’est plus accordée et n’est donc soumise à l’obligation de récupération. Étendre la portée des présentes dispositions aux exercices d’imposition 2016 et suivants est donc sans objet”. (Doc. Parl., Chambre, 2016-17, n° 54-2208/001, p. 53).

zijn bepaalde belastingvoordelen (de zogenaamde *excess profit rulings*) als staatssteun aangemerkt.¹⁴ In artikel 1 van het besluit stelt de Commissie vast dat de “regeling inzake vrijstelling van overwinst die is gebaseerd op artikel 185, paragraaf (...) 2, onder b), van het Belgische Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, waarbij België fiscale rulings heeft afgegeven aan Belgische entiteiten van multinationale vennootschapsgroepen waardoor die entiteiten toestemming kregen om een deel van hun winst vrij te stellen van vennootschapsbelasting, (...) steun [vormt] in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag die onverenigbaar is met de interne markt en die in strijd met artikel 108, lid 3, van het Verdrag op onwettige wijze door België ten uitvoer is gelegd”.

Dat ondanks het besluit van de Europese Commissie van 11 januari 2016 een aantal verkrijgers van de illegale staatssteun aanspraak blijven maken op de vrijstelling van hun winst op basis van een voorafgaande beslissing van vóór die datum en die ook betrekking heeft op de aanslagjaren 2016 en volgende, is op zich geen geldig motief voor de Belgische Staat om die staatssteun toe te kennen. Artikel 2, lid 5, van het besluit van de Europese Commissie bepaalt immers: “België zet de in artikel 1 bedoelde steun stop en annuleert vanaf de datum van vaststelling van dit besluit alle uitstaande betalingen van die steun.” Artikel 3 van dat besluit verduidelijkt daarenboven dat de terugvordering “onverwijd in daadwerkelijk” (lid 1) moet gebeuren en dat het besluit “binnen vier maanden vanaf de datum van kennisgeving ervan volledig ten uitvoer is gelegd” (lid 2). Het is dus niet mogelijk om ervan uit te gaan dat België na 11 januari 2016 nog vrijstelling van winst op basis van een voorafgaande beslissing zou kunnen toekennen.

België vordert de nietigverklaring van het besluit van de Europese Commissie.¹⁵ Een beroep tot nietigverklaring bij het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft geen opschorrende werking, maar een partij – hetzij de lidstaat, hetzij de begünstigde van de steun – kan het Gerecht verzoeken om de uitvoering van het terugvorderingsbesluit op te schorten, mits de spoedeisendheid en de dreigende schade te bewijzen en een onregelmatigheid aan te tonen.¹⁶ In dit geval is het verzoek van de Belgische overheid tot opschorting van het besluit van Europese Commissie afgewezen.¹⁷

Het is dus ongerijmd ervan uit te gaan dat België na 11 januari 2016 nog vrijstelling van winst op basis van voordien verleende *excess profit rulings* zou mogen toekennen. Indien dat in de praktijk toch nog zou gebeuren zolang de lopende procedures voor het Hof van Justitie van de Europese Unie niet definitief zijn afgesloten, schendt België zijn Europeesrechtelijke verplichtingen. De stellers van de ontworpen regeling lijken er echter van uit te gaan dat

(2015/C) (ex 2015/NN)” a considéré certains avantages fiscaux (dits *excess profit rulings*) comme des aides d’État¹⁴. Dans l’article 1er de la décision, la Commission constate que “le régime d’exonération des bénéfices excédentaires, qui se fonde sur l’article 185, paragraphe 2, point b), du Code des impôts sur les revenus de 1992, en vertu duquel la Belgique a émis des décisions anticipées en faveur d’entités belges de groupes d’entreprises multinationaux, par lesquelles elle accorde auxdites entités le bénéfice d’une exonération de l’impôt sur les sociétés pour une partie du bénéfice qu’elles réalisent, constitue une aide au sens de l’article 107, paragraphe 1er, du TFUE qui est incompatible avec le marché intérieur et a été mise illégalement à exécution par la Belgique en violation de l’article 108, paragraphe 3, du TFUE”.

La circonstance que, malgré la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016, un certain nombre de bénéficiaires de l’aide d’État illégale continuent de revendiquer l’exonération de leurs bénéfices sur la base d’une décision anticipée antérieure à cette date et qui porte également sur les exercices d’imposition 2016 et suivants, ne constitue pas en soi un motif valable permettant à l’État belge d’octroyer cette aide d’État. En effet, l’article 2, paragraphe 5, de la décision de la Commission européenne dispose: “La Belgique met fin à l’aide visée à l’article 1er et annule tous les paiements non encore effectués au titre de ladite aide à compter de la date d’adoption de la présente décision”. L’article 3 de cette décision précise en outre que la récupération doit être “immédiate et effective” (paragraphe 1) et que la décision “[est] pleinement exécutée dans un délai de quatre mois à compter de sa notification” (paragraphe 2). On ne peut donc pas considérer que la Belgique puisse encore accorder une exonération des bénéfices après le 11 janvier 2016 sur la base d’une décision anticipée.

La Belgique demande l’annulation de la décision de la Commission européenne¹⁵. Un recours en annulation devant la Cour de justice de l’Union européenne n’a pas d’effet suspensif, mais une partie – soit l’État membre, soit le bénéficiaire de l’aide – peut demander au Tribunal de suspendre l’exécution de la décision de récupération, à condition d’établir l’urgence et la menace de préjudice et de démontrer une irrégularité¹⁶. En l’espèce, la demande de l’autorité belge de suspendre la décision de la Commission européenne a été rejetée¹⁷.

Il est dès lors absurde de considérer que la Belgique puisse encore accorder après le 11 janvier 2016 une exonération des bénéfices sur la base d’*excess profit rulings* octroyés antérieurement. Si tel devait néanmoins être le cas dans la pratique tant que les procédures pendantes devant la Cour de justice de l’Union européenne ne sont pas définitivement clôturées, la Belgique violerait ses obligations de droit européen. Les auteurs du régime en projet semblent cependant considérer

¹⁴ Zie http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/256735/256735_1748546_184_9.pdf.

¹⁵ Zie: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A62016TN0131>.

¹⁶ T. Bruyninckx, *Procedureel EU-Staatssteunrecht*, Larcier, 2016, p. 80, nr. 124.

¹⁷ Gerecht, 19 juli 2016, T-131/16 R, *Koninkrijk België v. Europese Commissie*.

¹⁴ Voir http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/256735/256735_1748546_183_5.pdf.

¹⁵ Voir: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=CELEX%3A62016TN0131>.

¹⁶ T. Bruyninckx, *Procedureel EU-Staatssteunrecht*, Larcier, 2016, p. 80, n° 124.

¹⁷ Tribunal, 19 juillet 2016, T-131/16 R, *Royaume de Belgique c. Commission européenne*.

dergelijke vrijstellingen nog zijn verleend en dat ook die steun teruggevorderd moet worden. Daarover om uitleg verzocht, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Om te beginnen moet er worden op gewezen dat er geen wettelijke regels bestonden waarin de procedure van terugvordering van staatsteun was vastgelegd ongeacht hoe die steun werd toegekend. De Belgische Staat heeft het daarom nodig geacht een dergelijke wettelijke regel uit te werken die bovendien aangepast was aan de bijzondere toestand die werd beoogd door de beslissing van de Europese Commissie van 11-1-2016 om de uitvoering van die beslissing te verzekeren.

De diensten van de Europese Commissie bevoegd voor de terugvordering van staatssteun hebben dat wetgevend proces opgevolgd en waren bijgevolg op de hoogte van de overschrijding van de terugvorderingstermijn van 4 maanden die in die materie is bepaald en die wordt vermeld in de beslissing van de Europese Commissie; de inkohieringen met het oog op de terugvordering van de staatssteun konden dus pas worden uitgevoerd na de stemming over het ontwerp van wet dat de programmawet van 25-12-2016 is geworden.

In een eerste fase heeft de terugvordering van de bedoelde staatssteun betreffende de aanslagjaren 2015 en vorige (met inbegrip van de nalatigheidsinteressen tot aan de effectieve betaling van de terug te betalen bedragen) het voorwerp uitgemaakt van inkohieringen einde december 2016 en begin januari 2017 op grond van de procedure bepaald in de programmawet van 25-12-2016 wat de staatsteun betreft die betrekking had op de belastbare tijdperken verbonden aan aanslagjaar 2015 en vorige.

Nadien stelde zich het probleem van de terugvordering van de eventuele staatssteun met betrekking tot aanslagjaar 2016 en volgende waarvoor een aantal verkrijgers een aangifte hadden ingediend met vraag tot aftrek van de overwinsten op grond van de voorafgaande akkoorden die ook op aanslagjaar 2016 betrekking hadden (en in voorkomend geval op de volgende aanslagjaren omwille van de geldigheid gedurende 5 jaar van dergelijke akkoorden) en dit ondanks de beslissing van 11-1-2016 van de Europese Commissie of de programmawet van 25-12-2016.

Voor aanslagjaar 2016 en volgende kan wel worden gemeld dat geen enkel nieuw voorafgaand akkoord meer is toegestaan.

De aangiften die binnen zijn gekomen en waarvoor ondernemingen hebben gemeend recht te hebben op de vrijstelling, al is het maar om hun rechten te vrijwaren, hebben de normale procedure ondergaan: het is daarbij gebruikelijk dat deze aangiften automatisch worden verwerkt teneinde een eerste verjaringstermijn per 30-06-2017 te vermijden. Om die reden is voor een aantal aangiften een voorlopige aanslag gevestigd op basis van de aangegeven inkomsten. Op dat ogenblik bestond er ook nog geen informaticotool om het geheel van die aangiften te blokkeren. Van zodra de administratie zich bewust was van de problemen, zijn de nog niet ingekohierde aangiften manueel geblokkeerd en is dit aangemeld bij de Commissie. Er wordt opgemerkt dat de

que de telles exonérations ont encore été accordées et que ces aides doivent également être récupérées. Invité à fournir des explications à ce sujet, le délégué a répondu ce qui suit:

“Om te beginnen moet er worden op gewezen dat er geen wettelijke regels bestonden waarin de procedure van terugvordering van staatsteun was vastgelegd ongeacht hoe die steun werd toegekend. De Belgische Staat heeft het daarom nodig geacht een dergelijke wettelijke regel uit te werken die bovendien aangepast was aan de bijzondere toestand die werd beoogd door de beslissing van de Europese Commissie van 11-1-2016 om de uitvoering van die beslissing te verzekeren.

De diensten van de Europese Commissie bevoegd voor de terugvordering van staatssteun hebben dat wetgevend proces opgevolgd en waren bijgevolg op de hoogte van de overschrijding van de terugvorderingstermijn van 4 maanden die in die materie is bepaald en die wordt vermeld in de beslissing van de Europese Commissie; de inkohieringen met het oog op de terugvordering van de staatssteun konden dus pas worden uitgevoerd na de stemming over het ontwerp van wet dat de programmawet van 25-12-2016 is geworden.

In een eerste fase heeft de terugvordering van de bedoelde staatssteun betreffende de aanslagjaren 2015 en vorige (met inbegrip van de nalatigheidsinteressen tot aan de effectieve betaling van de terug te betalen bedragen) het voorwerp uitgemaakt van inkohieringen einde december 2016 en begin januari 2017 op grond van de procedure bepaald in de programmawet van 25-12-2016 wat de staatsteun betreft die betrekking had op de belastbare tijdperken verbonden aan aanslagjaar 2015 en vorige.

Nadien stelde zich het probleem van de terugvordering van de eventuele staatssteun met betrekking tot aanslagjaar 2016 en volgende waarvoor een aantal verkrijgers een aangifte hadden ingediend met vraag tot aftrek van de overwinsten op grond van de voorafgaande akkoorden die ook op aanslagjaar 2016 betrekking hadden (en in voorkomend geval op de volgende aanslagjaren omwille van de geldigheid gedurende 5 jaar van dergelijke akkoorden) en dit ondanks de beslissing van 11-1-2016 van de Europese Commissie of de programmawet van 25-12-2016.

Voor aanslagjaar 2016 en volgende kan wel worden gemeld dat geen enkel nieuw voorafgaand akkoord meer is toegestaan.

De aangiften die binnen zijn gekomen en waarvoor ondernemingen hebben gemeend recht te hebben op de vrijstelling, al is het maar om hun rechten te vrijwaren, hebben de normale procedure ondergaan: het is daarbij gebruikelijk dat deze aangiften automatisch worden verwerkt teneinde een eerste verjaringstermijn per 30-06-2017 te vermijden. Om die reden is voor een aantal aangiften een voorlopige aanslag gevestigd op basis van de aangegeven inkomsten. Op dat ogenblik bestond er ook nog geen informaticotool om het geheel van die aangiften te blokkeren. Van zodra de administratie zich bewust was van de problemen, zijn de nog niet ingekohierde aangiften manueel geblokkeerd en is dit aangemeld bij de Commissie. Er wordt opgemerkt dat de

manueel ingevoerde filters inmiddels terug zijn verwijderd voor de nog niet ingekohierde dossiers om te vermijden dat de aangegeven inkomsten op 30-6-2017 zouden zijn verjaard.

De administratie had daarna de keuze tussen een gebruikte rechtzetting op grond van de toepassing van artikel 346, WIB 92 of een rechtzetting op grond van een uitbreiding van de programlawet van 25-12-2016. Om er zeker van te zijn dat er onmiddellijk en effectief kon worden ingevorderd, is voor die laatste optie gekozen waarmee de Europese Commissie zich akkoord heeft verklaard.

Het voorgelegde wetsontwerp moet dus voorzien in een bijzondere bepaling voor de vestiging van de vennootschapsbelasting betreffende de aanslagjaren 2016 en volgende, wanneer vennootschappen die een voorafgaand akkoord hebben bekomen op grond van artikel 185, § 2, WIB 92 betreffende overwinsten, de toepassing van de bedoelde aftrek blijven eisen ondanks de beslissing van de Europese Commissie, met dien verstande dat die bijzondere procedure en de bijhorende gevolgen (vermeerdering bij gebrek aan voorafbetalingen, aanvang van de termijn voor het berekenen van nalatigheidsinteressen) worden bepaald in functie van de specifieke toestand die verschillend is van deze die gold voor de aanslagjaren 2015 en vorige.

Voor het aanslagjaar 2017 is nu al beslist dat dergelijke aangiften in quarantaine zullen worden gezet en weliswaar nog steeds een eerste aanslag zullen ontvangen maar dan meteen gevolgd door een verbeterende aanslag met inbegrip van de nodige sancties.”

Gelet op de voorrang van het recht van de Europese Unie heeft het besluit van de Europese Commissie van 11 januari 2016 tot gevolg dat de internrechtelijke bepalingen met betrekking tot het recht op de betrokken staatssteun onwettig zijn en derhalve niet meer kunnen worden toegepast.¹⁸ Het is dan ook niet duidelijk waarom er niet zonder meer vanuit is gegaan dat die staatsteun onwettig is en dat de “regeling inzake vrijstelling van overwinst die is gebaseerd op artikel 185, paragraaf (...) 2, onder b), van het Belgische Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, waarbij België fiscale rulings heeft afgegeven aan Belgische entiteiten van multinationale vennootschapsgroepen waardoor die entiteiten toestemming kregen om een deel van hun winst vrij te stellen van vennootschapsbelasting”¹⁹ dus ongedaan moet worden gemaakt.²⁰

De griffier,

Annemie GOOSSENS

De voorzitter,

Jo BAERT

¹⁸ Dat zou slechts anders zijn indien het besluit van de Europese Commissie vernietigd zou zijn door het Hof van Justitie van de Europese Unie.

¹⁹ Zoals de regeling is omschreven in artikel 1 van het besluit van de Europese Commissie van 11 januari 2016.

²⁰ Zo kunnen bijvoorbeeld de fiscale verjaringsregels terugvordering niet in de weg staan. In advies 60.482/1-2-3-4 is er op gewezen dat het aannemen van een internrechtelijke verjaringsregeling een beperking zou inhouden die niet spoort met het recht van de Europese Unie en met het besluit van de Europese Commissie (Parl.St. Kamer 2016-17, nr. 54-2208/001, 165).

manueel ingevoerde filters inmiddels terug zijn verwijderd voor de nog niet ingekohierde dossiers om te vermijden dat de aangegeven inkomsten op 30-6-2017 zouden zijn verjaard.

De administratie had daarna de keuze tussen een gebruikte rechtzetting op grond van de toepassing van artikel 346, WIB 92 of een rechtzetting op grond van een uitbreiding van de programlawet van 25-12-2016. Om er zeker van te zijn dat er onmiddellijk en effectief kon worden ingevorderd, is voor die laatste optie gekozen waarmee de Europese Commissie zich akkoord heeft verklaard.

Het voorgelegde wetsontwerp moet dus voorzien in een bijzondere bepaling voor de vestiging van de vennootschapsbelasting betreffende de aanslagjaren 2016 en volgende, wanneer vennootschappen die een voorafgaand akkoord hebben bekomen op grond van artikel 185, § 2, WIB 92 betreffende overwinsten, de toepassing van de bedoelde aftrek blijven eisen ondanks de beslissing van de Europese Commissie, met dien verstande dat die bijzondere procedure en de bijhorende gevolgen (vermeerdering bij gebrek aan voorafbetalingen, aanvang van de termijn voor het berekenen van nalatigheidsinteressen) worden bepaald in functie van de specifieke toestand die verschillend is van deze die gold voor de aanslagjaren 2015 en vorige.

Voor het aanslagjaar 2017 is nu al beslist dat dergelijke aangiften in quarantaine zullen worden gezet en weliswaar nog steeds een eerste aanslag zullen ontvangen maar dan meteen gevolgd door een verbeterende aanslag met inbegrip van de nodige sancties”.

Compte tenu de la primauté du droit de l’Union européenne, la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016 emporte que les dispositions de droit interne relatives au droit aux aides d’État concernées sont illégales et ne peuvent par conséquent plus être appliquées¹⁸. On n’aperçoit dès lors pas pourquoi on n’a pas simplement considéré que cette aide d’État est illégale et qu’il y a donc lieu de supprimer le “régime d’exonération des bénéfices excédentaires, qui se fonde sur l’article 185, paragraphe 2, point b), du Code des impôts sur les revenus de 1992, en vertu duquel la Belgique a émis des décisions anticipées en faveur d’entités belges de groupes d’entreprises multinationaux, par lesquelles elle accorde auxdites entités le bénéfice d’une exonération de l’impôt sur les sociétés pour une partie du bénéfice qu’elles réalisent”¹⁹⁻²⁰.

Le greffier,

Annemie GOOSSENS

Le président,

Jo BAERT

¹⁸ Il n’en serait autrement que si la décision de la Commission européenne était annulée par la Cour de justice de l’Union européenne.

¹⁹ Tel que le régime est décrit à l’article 1er de la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016.

²⁰ Ainsi, les règles de prescription fiscale, par exemple, ne peuvent pas empêcher la récupération. L’avis 60.482/1-2-3-4 a relevé que l’adoption d’un régime de prescription de droit interne impliquerait une restriction qui ne se concilie ni avec le droit de l’Union européenne ni avec la décision de la Commission européenne (Doc. Parl., Chambre, 2016-17, n° 54-2208/001, p. 165).

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

*Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.*

Op de voordracht van de minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Financiën is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

TITEL 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

TITEL 2

Fiscale bepalingen

HOOFDSTUK 1**Wijzigingen inzake inkomstenbelastingen****Afdeling 1**

Crowdfunding

Art. 2

In artikel 145²⁶ van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, ingevoegd bij de wet van 10 augustus 2015 en gewijzigd bij de wetten van 18 december 2015 en 18 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in paragraaf 2, zevende lid, worden de woorden “in het zevende lid” vervangen door de woorden “in het zesde lid” en wordt, in de Nederlandstalige tekst, het woord “afsluiting” vervangen door het woord “sluiting”;

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

*À tous, présents et à venir,
SALUT.*

Sur la proposition du ministre des Finances,

Nous AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre des Finances est chargé de présenter, en Notre nom, à la Chambre des représentants, le projet de loi dont la teneur suit:

TITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

TITRE 2

Dispositions fiscales

CHAPITRE 1ER**Modifications en matière d’impôts sur les revenus****Section 1re**

Crowdfunding

Art. 2

Dans l’article 145²⁶ du Code des impôts sur les revenus 1992, inséré par la loi du 10 août 2015 et modifié par les lois des 18 décembre 2015 et 18 décembre 2016, les modifications suivantes sont apportées:

a) au paragraphe 2, alinéa 7, les mots “à l’alinéa 7” sont remplacés par les mots “à l’alinéa 6” et dans le texte néerlandais, le mot “afsluiting” est remplacé par le mot “sluiting”;

b) in paragraaf 2, achtste lid, worden de woorden “in het zevende lid” vervangen door de woorden “in het zesde lid”;

c) paragraaf 3, derde lid, 2°, wordt vervangen als volgt:

“2° betalingen voor het verwerven van aandelen, rechtstreeks of via een crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c, in een vennootschap:”;

d) in paragraaf 3, derde lid, 3°, worden de woorden “een financieringsvehikel, een openbaar startersfonds of een private startersprivak,” vervangen door de woorden “een crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c”;

e) in paragraaf 3, derde lid, 4°, worden de woorden “een financieringsvehikel, een openbaar startersfonds of een private startersprivak” vervangen door de woorden “een crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c”;

f) in paragraaf 3, zesde lid, worden de woorden “de in § 1, eerste lid, a, vermelde betalingen voor het verwerven van aandelen van een vennootschap die” vervangen door de woorden “de in § 1, eerste lid, a en b, vermelde betalingen wanneer de vennootschap waarin de belastingplichtige zelf of het financieringsvehikel heeft geïnvesteerd”;

g) in de Nederlandstalige tekst van paragraaf 4, eerste lid, worden de woorden “b, bedoelde” ingevoegd tussen de woorden “eerste lid,” en het woord “beleggingsinstrumenten”;

h) in paragraaf 5, tweede lid, worden de woorden “de betrokken aandelen bedoeld in § 1, eerste lid, a,” vervangen door de woorden “de betrokken aandelen bedoeld in § 1, eerste lid, a en b,” en de woorden “die aandelen of beleggingsinstrumenten” worden vervangen door de woorden “die aandelen of de beleggingsinstrumenten van die aandelen of die beleggingsinstrumenten”.

b) au paragraphe 2, alinéa 8, les mots “à l’alinéa 7” sont remplacés par les mots “à l’alinéa 6”;

c) le paragraphe 3, alinéa 3, 2°, est remplacé par ce qui suit:

“aux sommes affectées à l’acquisition, directement ou par le biais d’une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d’un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d’un fonds starter public ou d’une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c, d’actions ou parts d’une société:”;

d) au paragraphe 3, alinéa 3, 3°, les mots “d’un véhicule de financement, d’un fonds starter public ou d’une pricaf privée starter” sont remplacés par les mots “d’une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d’un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d’un fonds starter public ou d’une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c”;

e) au paragraphe 3, alinéa 3, 4°, les mots “d’un véhicule de financement, d’un fonds starter public ou d’une pricaf privée starter” sont remplacés par les mots “d’une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d’un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d’un fonds starter public ou d’une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c”;

f) au paragraphe 3, alinéa 6, les mots “les sommes visées au § 1er, alinéa 1er, a, affectées à la libération d’actions ou parts d’une société qui,” sont remplacés par les mots “les sommes visées au § 1er, alinéa 1er, a et b, lorsque la société dans laquelle le contribuable lui-même ou le véhicule de financement a investi”;

g) dans le texte néerlandais du paragraphe 4, alinéa 1er, les mots “b, bedoelde” sont insérés entre les mots “eerste lid,” et le mot “beleggingsinstrumenten”;

h) au paragraphe 5, alinéa 2, les mots “les actions ou parts concernées visées au § 1er, alinéa 1er, a,” sont remplacés par les mots “les actions ou parts concernées visées au § 1er, alinéa 1er, a et b,” et les mots “ces actions ou parts ou instruments de placement,” sont remplacés par les mots “ces actions ou parts, ou les instruments de placement de ces actions ou parts, ou ces instruments de placement.”

<p style="text-align: center;">Art. 3</p> <p>De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing vanaf aanslagjaar 2017.</p> <p>Afdeling 2</p> <p><i>Afschaffing van de overwinstregimes</i></p> <p style="text-align: center;">Art. 4</p> <p>In artikel 185, § 2, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 21 juni 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht:</p> <p>1° In de inleidende zin van het eerste lid worden de woorden “Onverminderd het tweede lid,” opgeheven;</p> <p>2° in het eerste lid, b, worden de woorden “die gevestigd is in een Staat waarmee België een overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting heeft gesloten en die in hoofde van die andere vennootschap reeds werd belast” ingevoegd tussen de woorden “andere vennootschap” en de woorden “, en de aldus opgenomen winst”;</p> <p>3° het tweede lid wordt opgeheven.</p> <p>Afdeling 3</p> <p><i>Aftrek voor innovatie-inkomsten</i></p> <p style="text-align: center;">Art. 5</p> <p>In artikel 205/1, § 2, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 9 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:</p> <p>1° de bepaling onder 1°, a, wordt vervangen als volgt:</p> <p>“a) een octrooi of aanvullend beschermingscertificaat dat niet door de vennootschap, een licentienemer of verbonden onderneming is gebruikt voor de verkoop van goederen of diensten aan onafhankelijke derden vóór 1 januari 2007; of”;</p> <p>2° in de inleidende zin van de bepaling onder 1°, d, worden de woorden “, beperkt tot de eerste 11 jaar,” ingevoegd tussen de woorden “data- of marktexclusiviteit” en de woorden “op grond van”;</p> <p>3° in de bepaling onder 1°, d, zesde streepje, worden de woorden “, beperkt tot de eerste 10 jaar van data- of marktexclusiviteit” opgeheven;</p>	<p style="text-align: center;">Art. 3</p> <p>Les dispositions de la présente section sont applicables à partir de l'exercice d'imposition 2017.</p> <p>Section 2</p> <p><i>Abrogation du régime des bénéfices excédentaires</i></p> <p style="text-align: center;">Art. 4</p> <p>À l'article 185, § 2, du même Code, inséré par la loi du 21 juin 2004, les modifications suivantes sont apportées:</p> <p>1° dans la phrase liminaire de l'alinéa 1er, les mots “Sans préjudice de l'alinéa 2,” sont abrogés;</p> <p>2° dans l'alinéa 1er, b, les mots “établissement dans un État avec lequel la Belgique a conclu une convention préventive de la double imposition et qui ont déjà été taxés dans le chef de cette autre société” sont insérés entre les mots “autre société” et les mots “, et que les bénéfices ainsi inclus”;</p> <p>3° l'alinéa 2 est abrogé.</p> <p>Section 3</p> <p><i>Déduction pour revenus d'innovation</i></p> <p style="text-align: center;">Art. 5</p> <p>À l'article 205/1, § 2, du même Code, inséré par la loi du 9 février 2017, les modifications suivantes sont apportées:</p> <p>1° dans le 1°, le a est remplacé par ce qui suit:</p> <p>“a) un brevet ou certificat complémentaire de protection qui n'a pas été utilisé par la société, un preneur de licence ou une entreprise liée pour la vente de biens ou de services à des tiers indépendants avant le 1er janvier 2007; ou”;</p> <p>2° dans la phrase liminaire du 1°, d, les mots “, limitées aux 11 premières années,” sont insérés entre les mots “l'exclusivité commerciale” et les mots “attribuées par”;</p> <p>3° dans le 1°, d, sixième tiret, les mots “, limitées aux 10 premières années de l'exclusivité des données ou de l'exclusivité commerciale” sont abrogés;</p>
--	---

4° in de bepaling onder 2°, vijfde streepje, wordt het woord “bedragen” vervangen door het woord “vergoedingen” en de woorden “, of dat ten laatste in de afgelopen 24 maanden” worden vervangen door de woorden “of, indien het een verworven intellectueel eigendomsrecht betreft, dat minstens 24 maanden voorafgaand aan de vervreemding”.

Art. 6

In artikel 205/2 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 9 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1, eerste lid, wordt aangevuld met de volgende zin: “Wanneer voor een deel van dit belastbaar tijdperk met betrekking tot hetzelfde intellectueel eigendomsrecht ook de aftrek voor octrooi-inkomsten overeenkomstig de artikelen 205/1 tot 205/4, zoals ze bestonden voor ze werden opgeheven door de artikelen 4 tot 7 van de wet van 3 augustus 2016 houdende dringende fiscale bepalingen, is toegepast, worden de innovatie-inkomsten met betrekking tot dat deel van het belastbaar tijdperk niet in aanmerking genomen.”;

2° paragraaf 2, eerste lid, wordt aangevuld met de volgende zin: “Wanneer slechts met betrekking tot een deel van het belastbaar tijdperk de bovenvermelde aftrek voor octrooi-inkomsten is toegepast, worden enkel de kosten gedaan of gedragen in verhouding tot het deel van het belastbaar tijdperk dat de bovenvermelde aftrek voor octrooi-inkomsten is toegepast, niet in mindering gebracht.”.

Art. 7

In artikel 205/4, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 9 februari 2017, in de Franstalige tekst van paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden “n'est pas” ingevoegd tussen de woorden “par droit de propriété intellectuelle” en de woorden “réalisable d'un point de vue pratique”.

Art. 8

Artikel 543, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 augustus 2016, wordt aangevuld met de woorden “en waarvoor de aftrek voor innovatie-inkomsten vermeld in de artikelen 205/1 tot 205/4 nog niet werd toegepast.”.

4° dans le 2°, cinquième tiret, le mot “sommes” est remplacés par le mot “rémunérations” et les mots “, ou est acquis au cours des 24 mois écoulés” sont remplacés par les mots “ou, s'il concerne un droit de propriété intellectuelle acquis, est acquis au moins 24 mois avant l'aliénation”.

Art. 6

A l'article 205/2 du même Code, inséré par la loi du 9 février 2017, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 1er, alinéa 1er, est complété par la phrase suivante: “Lorsque pour une partie de cette période imposable relative à ce droit de propriété intellectuelle, la déduction pour revenus de brevets est aussi appliquée conformément aux articles 205/1 à 205/4, tels qu'ils existaient avant d'être abrogés par les articles 4 à 7 de la loi du 3 août 2016 portant des dispositions fiscales urgentes, les revenus d'innovation relative à cette partie de la période imposable ne sont pas pris en considération.”;

2° le paragraphe 2, alinéa 1er, est complété par la phrase suivante: “Lorsque la déduction pour revenus de brevets visée ci-dessus n'est appliquée qu'à une partie de la période imposable, seuls les frais faits ou supportés relatifs en proportion de la partie de la période imposable pour laquelle la déduction pour revenus de brevets est appliquée, ne sont pas déduits.”.

Art. 7

A l'article 205/4, du même Code, inséré par la loi du 9 février 2017, dans le texte en français du paragraphe 1er, alinéa 2, les mots “n'est pas” sont insérés entre les mots “par droit de propriété intellectuelle” et les mots “réalisable d'un point de vue pratique”.

Art. 8

L'article 543, alinéa 1er, du même Code, inséré par la loi du 3 août 2016, est complété par les mots “et pour lesquels la déduction pour revenus d'innovation n'a pas encore été appliquée.”.

Art. 9

De artikelen 5, 1° en 4°, en 6 hebben uitwerking met ingang van 1 juli 2016.

Afdeling 4**VASTGOEDBEVAKS, GVV en GVBF****Art. 10**

In artikel 210 van hetzelfde Wetboek, laatst gewijzigd bij de programmawet van 3 augustus 2016, wordt een paragraaf 5 ingevoegd, luidende:

“§ 5. Voor de toepassing van artikel 209, bij de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als geregellementeerde vastgoedvennootschap, of bij de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, wordt, overeenkomstig § 1, 5° en 6°, het bedrag van het gestorte kapitaal, in afwijking van de artikelen 184, 184bis en 184ter, § 1, eerste lid, evenals het bedrag van de voorheen gereserveerde winst, verminderd ten belope van het positieve verschil tussen het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden voorafgaand aan de erkenning van deze vennootschap als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als geregellementeerde vastgoedvennootschap of voorafgaand aan de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, en dit in de mate dat de sommen die overeenstemmen met dit verschil teruggevonden worden in het bedrag aan gestort kapitaal en van de voorheen gereserveerde winst.

Voor de toepassing van het eerste lid, in het geval een vereniging zonder winstoogmerk werd omgevormd tot een vennootschap met sociaal oogmerk, voorafgaand aan de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten van deze vennootschap, die al dan niet haar statuten de hoedanigheid als vennootschap met sociaal oogmerk behoudt, als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als geregellementeerde vastgoedvennootschap, of aan de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, wordt het bedrag van het gestorte kapitaal van deze vennootschap, in afwijking van de artikelen 184, 184bis en 184ter, § 1, eerste lid, evenals het bedrag van de voorheen gereserveerde winst, verminderd ten belope van het positieve verschil tussen het bedrag van

Art. 9

Les articles 5, 1° et 4°, et 6 produisent leurs effets le 1er juillet 2016.

Section 4**SICAFI, SIR et FIIS****Art. 10**

Dans l'article 210, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi-programme du 3 août 2016, il est inséré un paragraphe 5 rédigé comme suit:

“§ 5. Pour l'application de l'article 209, en cas d'agrément en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé auprès du SPF Finances, conformément au § 1er, 5° et 6°, le montant du capital libéré est, par dérogation aux articles 184, 184bis et 184ter, § 1er, alinéa 1er, réduit, de même que le montant des bénéfices antérieurement réservés, à concurrence de la différence positive entre le montant des plus-values de réévaluation et le montant des amortissements qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation préalablement à l'agrément de cette société en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée ou préalablement à l'inscription de cette société en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé, et ce dans la mesure où les sommes correspondant à cette différence se retrouvent dans le montant du capital libéré ou des bénéfices antérieurement réservés.

Pour l'application de l'alinéa 1er, dans le cas où une association sans but lucratif a été transformée en société à finalité sociale, préalablement à l'agrément de cette société, qu'elle conserve ou non dans ses statuts le caractère de société à finalité sociale, en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé auprès du SPF Finances, le montant du capital libéré de cette société est, par dérogation aux articles 184, 184bis et 184ter, § 1er, alinéa 1er, également réduit, de même que le montant des bénéfices antérieurement réservés, à concurrence de la différence positive entre le montant des plus-values de réévaluation et le montant des amortissements

de herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden voorafgaand aan de omvorming van deze vereniging zonder winstoogmerk tot vennootschap met sociaal oogmerk, en dit in de mate dat de sommen die overeenstemmen met dit verschil teruggevonden worden in het bedrag aan gestort kapitaal en van de voorheen gereserveerde winst.

Deze paragraaf is niet van toepassing op de vennootschappen die worden erkend als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap, of die worden ingeschreven als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, en die sinds hun oprichting aan de vennootschapsbelasting worden onderworpen.

De toepassing van deze paragraaf heeft geen invloed op de vaststelling van het bedrag aan dividenden dat in hoofde van de vennoten en aandeelhouders wordt vastgesteld.”.

Art. 11

Artikel 10 treedt in werking op de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt en is van toepassing op de verrichtingen gedaan vanaf de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

HOOFDSTUK 2

Technische wijzigingen aan de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

Art. 12

In artikel 12, § 2, van de wet van 16 december 2015, tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden, wordt de tweede zin vervangen als volgt:

“De kopieën van de identificatiegegevens moeten minstens zeven jaar bewaard worden, te rekenen vanaf 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin de rekening wordt afgesloten. De registraties,

qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation préalablement à la transformation de cette association sans but lucratif en société à finalité sociale, et ce dans la mesure où les sommes correspondant à cette différence se retrouvent dans le montant du capital libéré ou des bénéfices antérieurement réservés.

Le présent paragraphe n'est pas applicable aux sociétés qui sont agréées en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, ou qui sont inscrites en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé, et qui sont assujetties à l'impôt des sociétés depuis leur constitution.

L'application du présent paragraphe reste sans incidence sur la détermination du montant des dividendes dans le chef des associés et actionnaires.”.

Art. 11

L'article 10 entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge* et est applicable aux opérations effectuées à partir de la date de publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

CHAPITRE 2

Modifications techniques à la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

Art. 12

Dans l'article 12, § 2, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales, la deuxième phrase est remplacée comme suit:

“Les copies des données d'identification doivent être conservées pendant sept ans au moins à compter du 1er janvier de l'année civile qui suit l'année au cours de laquelle le compte est clôturé. Les enregistrements,

borderellen en documenten van de transacties die op de te rapporteren rekening zijn verricht, moeten minstens zeven jaar bewaard worden, te rekenen vanaf 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het jaar van het uitvoeren van de transactie.”.

Art. 13

In bijlage I.B.10 van dezelfde wet, wordt de eerste zin aangevuld met de woorden “met uitzondering van een passieve NFE waarvan een of meer uiteindelijk belanghebbenden te rapporteren personen zijn”.

Art. 14

In bijlage I.D.6 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de inleidende zin wordt vervangen als volgt:

“6. Onder “deelnemend rechtsgebied” wordt verstaan:”;

2° de bepalingen onder i en ii worden vervangen als volgt:

“i. waarmee een akkoord werd gesloten dat aan een ander rechtsgebied de verplichting oplegt om de in artikel 5, § 2, van deze wet vermelde informatie te verstrekken aan de bevoegde Belgische autoriteit, en

ii. dat voorkomt in een lijst die gepubliceerd werd en genotificeerd werd aan de Europese Commissie;”.

HOOFDSTUK 3

Technische wijzigingen aan de bepalingen van titel IV, hoofdstuk 5, van de programmawet van 25 december 2016, betreffende het stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 bedoelde overwinst

Art. 15

In artikel 101, van de programmawet van 25 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “tot en met het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2015” vervangen door de woorden “tot en met het laatste

bordereaux et documents des opérations effectuées sur le compte déclarable doivent être conservés pendant sept ans au moins à compter du 1er janvier de l’année civile qui suit l’année de l’exécution de l’opération.”.

Art. 13

Dans l’annexe I.B.10 de la même loi, la première phrase est complétée par les mots “à l’exception d’une ENF passive dont les personnes qui en détiennent le contrôle sont des personnes devant faire l’objet d’une déclaration”.

Art. 14

Dans l’annexe I.D.6 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° la phrase liminaire est remplacée par ce qui suit:

“6. L’expression “juridiction partenaire”, désigne:”;

2° les i et ii sont remplacés par ce qui suit:

“i. avec laquelle un accord a été conclu qui prévoit l’obligation pour cette autre juridiction de communiquer à l’autorité compétente belge les renseignements mentionnés à l’article 5, § 2, de la présente loi, et

ii. qui figure dans une liste publiée et notifiée à la Commission Européenne;”.

CHAPITRE 3

Modifications techniques aux dispositions du titre IV, chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, concernant le régime de récupération des aides d’État relatives à l’imposition des bénéfices excédentaires visés à l’article 185, § 2, b, du Code des impôts sur les revenus 1992

Art. 15

A l’article 101 de la loi-programme du 25 décembre 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l’alinéa 1er, les mots “jusqu’à la période imposable qui se rattache à l’exercice d’imposition 2015” sont remplacés par les mots “jusqu’à la dernière

belastbaar tijdperk waarvoor aanspraak wordt gemaakt op de toepassing van artikel 185, § 2, b, van hetzelfde Wetboek en, in voorkomend geval, tot en met het laatste belastbaar tijdperk waarvoor elementen die aftrekbaar zijn van de belastbare winsten overeenkomstig artikel 103, tweede lid, aangepast worden”;

2° in het tweede lid worden de woorden “en toepasbaar zijn” ingevoegd tussen de woorden “zoals deze bepalingen bestonden” en de woorden “voor het aanslagjaar dat verbonden is met het desbetreffende belastbare tijdperk” en worden de woorden “krachtens dit artikel” vervangen door de woorden “krachtens dit artikel en artikel 103, tweede lid”;

3° in het vierde lid worden de woorden “in het derde lid bedoelde berekening” vervangen door de woorden “in het tweede en het derde lid bedoelde berekening voor de aanslagjaren die verbonden zijn met belastbare tijdperken die uiterlijk op 11 januari 2016 werden afgesloten”.

4° het vijfde lid wordt aangevuld met de volgende woorden:

“voor de aanslagjaren die verbonden zijn met belastbare tijdperken die uiterlijk op 11 januari 2016 werden afgesloten”;

5° het artikel wordt aangevuld met een lid, luidende:

“In afwijking van het zesde lid, worden voor de aanslagjaren 2016 en volgende, die verbonden zijn met belastbare tijdperken die vanaf 12 januari 2016 worden afgesloten, de interesses berekend vanaf de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum van verzending van het eerste aanslagbiljet voor het betreffende aanslagjaar.”

Art. 16

In artikel 103, tweede lid, van dezelfde wet, worden de woorden “van het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2016 en de daaropvolgende belastbare tijdperken, de aftrekbare elementen van de overeenkomstig artikel 101 vastgestelde belastbare winst van het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2015 of met een vorig aanslagjaar” vervangen door de woorden “betreffende de belastbare tijdperken die verbonden zijn met de aanslagjaren die volgen op deze waarvoor de in artikel 100, eerste streepje, bedoelde overwinsten werden uitgesloten uit de belastbare winsten, de elementen die aftrekbaar zijn

période imposable pour laquelle l’application de l’article 185, § 2, b, du même Code est revendiquée et, le cas échéant, la dernière période imposable pour laquelle des éléments déductibles des bénéfices imposables sont adaptés en application de l’article 103, alinéa 2”;

2° à l’alinéa 2, les mots “et sont applicables” sont insérés entre les mots “telles que ces dispositions existaient” et les mots “pour l’exercice d’imposition qui se rattache à la période imposable concernée” et les mots “en vertu de présent article” sont remplacés par les mots “en vertu du présent article et de l’article 103, alinéa 2”;

3° à l’alinéa 4, les mots “au calcul visé à l’alinéa 3” sont remplacés par les mots “au calcul visé aux alinéas 2 et 3 pour les exercices d’imposition qui se rattachent aux périodes imposables clôturées au plus tard le 11 janvier 2016”.

4° l’alinéa 5 est complété par les mots suivants:

“pour les exercices d’imposition qui se rattachent aux périodes imposables clôturées au plus tard le 11 janvier 2016”;

5° l’article est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“Par dérogation à l’alinéa 6, pour les exercices d’imposition 2016 et suivants, qui se rattachent à des périodes imposables clôturées à partir du 12 janvier 2016, les intérêts sont calculés à partir du premier jour du deuxième mois qui suit la date d’envoi du premier avertissement extrait de rôle afférent à l’exercice d’imposition concerné.”

Art. 16

Dans l’article 103, alinéa 2, de la même loi, les mots “de la période imposable qui se rattache à l’exercice d’imposition 2016 et des périodes imposables subséquentes, les éléments déductibles des bénéfices imposables de la période imposable qui se rattache à l’exercice d’imposition 2015 ou à un exercice d’imposition antérieur” sont remplacés par les mots “se rapportant aux périodes imposables qui se rattachent aux exercices d’imposition suivant ceux pour lesquels des bénéfices excédentaires visés à l’article 100, premier tiret, ont été exclus des bénéfices imposables, les éléments déductibles des bénéfices imposables des

van de overeenkomstig artikel 101 vastgestelde belastbare winsten van de belastbare tijdperken die verbonden zijn met deze voorgaande aanslagjaren”.

Art. 17

In artikel 104 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “van de in 101, tweede tot vijfde lid, bedoelde bedragen en de interest berekend vanaf de in artikel 101 bedoelde datum waarop de steun werd toegekend tot op de datum van de inkohiering” vervangen door de woorden “van de in 101, eerste tot vijfde lid, bedoelde bedragen en de interest berekend, naargelang het geval, vanaf de in artikel 101, zesde lid, bedoelde datum waarop de steun werd toegekend tot op de datum van de inkohiering, of vanaf de in artikel 101, zevende lid, bedoelde datum waarop de steun werd toegekend, wanneer de terugvordering van de steun het voorwerp uitmaakt van een bijkomende aanslag voor de aanslagjaren 2016 en volgende, tot op de datum van de inkohiering”;

2° het artikel wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Artikel 444 van hetzelfde Wetboek en de bepalingen genomen in uitvoering van dit artikel zijn van toepassing op de bedragen die overeenkomstig het eerste lid worden ingekohierd voor aanslagjaren 2017 en volgende.”.

Art. 18

Artikel 106 van dezelfde wet wordt aangevuld met een derde en een vierde lid, luidende:

“Zolang er geen beslissing van het Gerecht van de Europese Unie in kracht van gewijsde is getreden of zolang door het Hof van Justitie van de Europese Unie geen beslissing werd genomen over de grond van een vernietigingsberoep over de voormelde beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016, kan de adviseur-generaal bevoegd om te beslissen over het bezwaar ingediend tegen de aanslag ter terugvordering van de staatssteun, de beslissing schorsen voor de grief die het bestaan van de staatssteun betwist en, in voorkomend geval, zijn beslissing voorlopig beperken tot de andere grieven.

Niettegenstaande de in het derde lid bedoelde schorsing kan de bezwaarindiener een gerechtelijk verhaal indienen volgens de voorwaarden van artikel 1385^{undecies} van het Gerechtelijk Wetboek. Wanneer

périodes imposables qui se rattachent à ces exercices d’imposition antérieurs”.

Art. 17

A l’article 104 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l’alinéa 1er, les mots “des montants visés à l’article 101, alinéas 2 à 5, et des intérêts calculés à compter de la date d’octroi de l’aide, visée à l’article 101, jusqu’à la date de l’enrôlement” sont remplacés par les mots “des montants visés à l’article 101, alinéas 1er à 5, et des intérêts calculés, selon le cas, à compter de la date d’octroi de l’aide, visée à l’article 101, alinéa 6, jusqu’à la date de l’enrôlement, ou à compter de la date d’octroi de l’aide visée à l’article 101, alinéa 7, lorsque la récupération de l’aide entraîne une cotisation supplémentaire pour les exercices d’imposition 2016 et suivants, jusqu’à la date de l’enrôlement de celle-ci”;

2° l’article est complété avec un alinéa, rédigé comme suit:

“L’article 444 du même Code et les mesures prises par le Roi en exécution de cet article s’appliquent aux montants enrôlés conformément à l’alinéa 1er, pour les exercices d’imposition 2017 et suivants.”.

Art. 18

L’article 106 de la même loi est complété par les alinéas 3 et 4, rédigés comme suit:

“Aussi longtemps qu’aucune décision du Tribunal de l’Union européenne n’est coulée en force de chose jugée ou qu’aucune décision n’a été prise par la Cour de Justice de l’Union européenne statuant au fond sur un recours en annulation de la décision susvisée de la Commission européenne du 11 janvier 2016, le conseiller général compétent pour statuer sur la réclamation dirigée contre la cotisation en récupération de l’aide d’État peut surseoir à statuer sur le grief qui conteste l’existence de l’aide d’État et, le cas échéant, provisoirement limiter sa décision aux autres griefs.

Nonobstant le sursis visé à l’alinéa 3, le réclamant peut introduire un recours judiciaire aux conditions de l’article 1385^{undecies} du Code judiciaire. Lorsqu’une décision de sursis a été prise sur le grief contestant

een beslissing tot schorsing werd genomen over de grief die het bestaan van de staatssteun betwist, blijft de subsidiaire aanslag bedoeld in het artikel 356 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 mogelijk in geval van een vernietiging van de aanslag.”.

Art. 19

In artikel 111, tweede lid, van dezelfde wet, worden de woorden “verondersteld aan de verkrijger van de steun te zijn toegekend” vervangen door de woorden “verondersteld aan de verkrijger van de steun te zijn toegekend overeenkomstig artikel 101, zesde en zevende lid”.

Art. 20

In artikel 112 van dezelfde wet, worden de woorden “In het geval de terugbetaalde steun wordt teruggegeven door de Staat in uitvoering van een uitspraak van het Gerecht of van het Hof van Justitie van de Europese Unie die volledig kracht van gewijsde heeft gekregen” vervangen door de woorden “In het geval de teruggevorderde steun geheel of gedeeltelijk wordt teruggegeven door de Staat in uitvoering van een administratieve beslissing of een uitspraak van een Belgische rechtsmacht ten gevolge van een in toepassing van artikel 106 ingediend verhaal of van een uitspraak van het Gerecht of van het Hof van Justitie van de Europese Unie die volledig kracht van gewijsde heeft gekregen” en de woorden “en berekend op het bedrag dat werd betaald” vervangen door de woorden “en berekend op het reeds betaalde bedrag dat geheel of gedeeltelijk moet worden terugbetaald”.

Art. 21

In artikel 118 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “wordt teruggegeven in uitvoering van een uitspraak van het Gerecht waartegen geen tijdig beroep is ingesteld en die volledig kracht van gewijsde heeft verkregen, of van het Hof van Justitie van de Europese Unie” vervangen door de woorden “wordt geheel of gedeeltelijk teruggegeven in uitvoering van een administratieve beslissing of een uitspraak van een Belgische rechtsmacht ten gevolge van een in toepassing van artikel 106 ingediend verhaal of van een uitspraak van het Gerecht van de Europese Unie waartegen geen tijdig beroep is ingesteld en die volledig kracht van gewijsde heeft verkregen, of van een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie”;

l’existence de l’aide d’État, la cotisation subsidiaire visée à l’article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 reste possible en cas d’annulation de la cotisation.”.

Art. 19

Dans l’article 111, alinéa 2, de la même loi, les mots “considérée comme ayant été octroyée au bénéficiaire de l’aide” sont remplacés par les mots “considérée comme ayant été octroyée au bénéficiaire de l’aide conformément à l’article 101, alinéas 6 et 7”.

Art. 20

Dans l’article 112 de la même loi, les mots “en exécution d’une décision du Tribunal ou de la Cour de Justice de l’Union européenne coulée en force de chose jugée, l’aide remboursée est restituée par l’État” sont remplacés par les mots “en exécution d’une décision administrative ou d’une décision d’une juridiction belge, suite à un recours introduit en application de l’article 106 ou d’une décision du Tribunal ou de la Cour de Justice de l’Union européenne coulée en force de chose jugée, l’aide récupérée est restituée en tout ou en partie par l’État” et les mots “et calculé sur le montant payé” sont remplacés par les mots “et calculé sur le montant déjà payé qui doit être remboursé, en tout ou en partie”.

Art. 21

A l’article 118 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l’alinéa 1er, les mots “est restituée en exécution d’une décision du Tribunal contre laquelle aucun recours n’a été introduit dans les délais prévus à cet effet et coulée en force de chose jugée, ou de la Cour de Justice de l’Union européenne” sont remplacés par les mots “est restituée en tout ou en partie en exécution d’une décision administrative ou d’une décision d’une juridiction belge suite à un recours introduit en application de l’article 106, ou d’une décision du Tribunal de l’Union européenne, contre laquelle aucun recours n’a été introduit dans les délais prévus à cet effet et coulée en force de chose jugée, ou d’une décision de la Cour de Justice de l’Union européenne”;

2° in het tweede lid worden de woorden “binnen 12 maanden na de uitspraak van het vernoemde arrest” vervangen door de woorden “binnen 12 maanden na de uitspraak van de in het eerste lid bedoelde beslissing of uitspraak”;

3° in het vijfde lid worden de woorden “In het geval op basis van dit artikel de ontheffing plaatsvindt” vervangen door de woorden “In het geval op basis van dit artikel de ontheffing geheel of gedeeltelijk plaatsvindt”.

Art. 22

Dit hoofdstuk heeft uitwerking met ingang van 29 december 2016.

Gegeven te Ciergnon, 2 november 2017

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

2° à l’alinéa 2, les mots “dans les 12 mois du prononcé de l’arrêt susvisé” sont remplacés par les mots “dans les 12 mois du prononcé de la décision ou de l’arrêt visé à l’alinéa 1er”;

3° à l’alinéa 5, les mots “En cas de dégrèvement sur la base du présent article” sont remplacés par les mots “En cas de dégrèvement en tout ou en partie sur la base du présent article”.

Art. 22

Le présent chapitre produit ses effets le 29 décembre 2016.

Donné à Ciergnon, le 2 novembre 2017

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

Coördinatie van de artikelen

Basistekst

Basistekst aangepast aan het wetsontwerp

Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen II

TITEL 1 – ALGEMENE BEPALING

TITEL 2 – FISCALE BEPALINGEN

Hoofstuk 1 – Wijzigingen inzake inkomsten belastingen

Afdeling 1 - Crowdfunding

Art. 145²⁶, § 2, zevende lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Onder de in het zevende lid bedoelde "vervreemding van een investering", wordt eveneens bedoeld, de afsluiting van de vereffening van de vennootschap waarin werd geïnvesteerd.

Art. 145²⁶, § 2, achtste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

De in het zevende lid bedoelde verplichting om opnieuw te investeren is niet van toepassing indien de voormelde termijn van zes maanden afloopt na het verstrijken van de termijn van 48 maanden na het einde van het belastbaar tijdperk waarvoor de belastingvermindering wordt toegekend.

Art. 145²⁶, § 3, derde lid, 2°, inleidende zin, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

2° betalingen voor het verwerven van aandelen, rechtstreeks of via een financieringsvehikel, een openbaar startersfonds of een private startersprivak, in een vennootschap:

Art. 145²⁶, § 3, derde lid, 3° van het Wetboek van de inkomstenbelastingen

Art. 145²⁶, § 2, zevende lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Onder de in het zesde lid bedoelde "vervreemding van een investering", wordt eveneens bedoeld, de sluiting van de vereffening van de vennootschap waarin werd geïnvesteerd.

Art. 145²⁶, § 2, achtste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

De in het zesde lid bedoelde verplichting om opnieuw te investeren is niet van toepassing indien de voormelde termijn van zes maanden afloopt na het verstrijken van de termijn van 48 maanden na het einde van het belastbaar tijdperk waarvoor de belastingvermindering wordt toegekend.

Art. 145²⁶, § 3, derde lid, 2°, inleidende zin, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

2° betalingen voor het verwerven van aandelen, rechtstreeks of via een crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c, in een vennootschap:

Art. 145²⁶, § 3, derde lid, 3° van het Wetboek van de inkomstenbelastingen

1992

3° betalingen voor het verwerven van aandelen van een vennootschap, rechtstreeks of via een financieringsvehikel, een openbaar startersfonds of een private startersprivak, met betrekking tot het gedeelte van die aandelen waardoor de belastingplichtige een vertegenwoordiging van meer dan 30 pct. van het maatschappelijk kapitaal van die vennootschap bekomt.

Art. 145²⁶, § 3, derde lid, 3°, 4°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

4° betalingen voor het verwerven van aandelen van een vennootschap, rechtstreeks of via een financieringsvehikel, een openbaar startersfonds of een private startersprivak, onder de vorm van een quasi-inbreng als bedoeld in de artikelen 220, 396, 445 of 657 van het Wetboek van Vennootschappen.

Art. 145²⁶, § 3 zesde lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Het in het vijfde lid vermelde percentage wordt verhoogd tot 45 pct. voor de in § 1, eerste lid, a, vermelde betalingen voor het verwerven van aandelen van een vennootschap die voor het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de kapitaalinbreng wordt gedaan, een microvennootschap is in de zin van artikel 15/1 van het Wetboek van vennootschappen.

Art. 145²⁶, § 4, eerste lid, inleidende zin, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

De betalingen voor in § 1, eerste lid, a, bedoelde aandelen of voor in § 1, eerste lid, beleggingsinstrumenten, komen voor de belastingvermindering in aanmerking op

1992

3° betalingen voor het verwerven van aandelen van een vennootschap, rechtstreeks of via een **crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c**, met betrekking tot het gedeelte van die aandelen waardoor de belastingplichtige een vertegenwoordiging van meer dan 30 pct. van het maatschappelijk kapitaal van die vennootschap bekomt.

Art. 145²⁶, § 3, derde lid, 4°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

4° betalingen voor het verwerven van aandelen van **een crowdfundingplatform zoals bedoeld in § 1, eerste lid, a, via een financieringsvehikel zoals bedoeld in § 1, eerste lid, b, of via een openbaar startersfonds of een private startersprivak zoals bedoeld in § 1, eerste lid, c**, onder de vorm van een quasi-inbreng als bedoeld in de artikelen 220, 396, 445 of 657 van het Wetboek van Vennootschappen.

Art. 145²⁶, § 3 zesde lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Het in het vijfde lid vermelde percentage wordt verhoogd tot 45 pct. voor de in § 1, eerste lid, a en b, vermelde betalingen wanneer de vennootschap waarin de belastingplichtige zelf of het financieringsvehikel heeft geïnvesteerd voor het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de kapitaalinbreng wordt gedaan, een microvennootschap is in de zin van artikel 15/1 van het Wetboek van vennootschappen.

Art. 145²⁶, § 4, eerste lid, inleidende zin, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

De betalingen voor in § 1, eerste lid, a, bedoelde aandelen of voor in § 1, eerste lid, b, bedoelde beleggingsinstrumenten, komen voor de belastingvermindering in

voorwaarde dat de in § 3, eerste lid, bedoelde vennootschap of het in § 1, eerste lid, b, bedoelde financieringsvehikel aan de belastingplichtige tot staving van zijn aangifte in de personenbelasting van het belastbare tijdperk waarin de betaling is gedaan, het bewijs verstrekt waaruit blijkt dat:

Art. 145²⁶, § 5, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Wanneer de betrokken aandelen bedoeld in § 1, eerste lid, a, of de betrokken beleggingsinstrumenten bedoeld in § 1, eerste lid, b, anders dan bij overlijden worden overgedragen binnen de 48 maanden na de aanschaffing ervan, wordt de totale belasting met betrekking tot de inkomsten van het belastbare tijdperk van de vervreemding vermeerderd met een bedrag dat gelijk is aan zoveel maal één achtenveertigste van de overeenkomstig § 1 voor die aandelen of beleggingsinstrumenten werkelijk verkregen belastingvermindering, als er volle maanden overblijven tot het einde van de periode van 48 maanden.

Afdeling 2 – Afschaffing van de overwinstregimes

Art. 185, § 2 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

§ 2. Onverminderd het tweede lid, voor twee vennootschappen die deel uitmaken van een multinationale groep van verbonden vennootschappen en met betrekking tot hun grensoverschrijdende onderlinge relaties:

a) indien tussen de twee vennootschappen in hun handelsbetrekkingen of financiële betrekkingen, voorwaarden worden overeengekomen of opgelegd die afwijken van die welke zouden worden overeengekomen tussen onafhankelijke vennootschappen, mag winst die één van de vennootschappen zonder deze voorwaarden zou hebben behaald, maar ten gevolge van die voorwaarden niet heeft behaald, worden begrepen in de winst van die vennootschap;

b) indien in de winst van een vennootschap winst is opgenomen die eveneens is opgenomen in de winst van een andere vennootschap, en de aldus opgenomen winst

aanmerking op voorwaarde dat de in § 3, eerste lid, bedoelde vennootschap of het in § 1, eerste lid, b, bedoelde financieringsvehikel aan de belastingplichtige tot staving van zijn aangifte in de personenbelasting van het belastbare tijdperk waarin de betaling is gedaan, het bewijs verstrekt waaruit blijkt dat:

Art. 145²⁶, § 5, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Wanneer **de betrokken aandelen bedoeld in § 1, eerste lid, a en b,** of de betrokken beleggingsinstrumenten bedoeld in § 1, eerste lid, b, anders dan bij overlijden worden overgedragen binnen de 48 maanden na de aanschaffing ervan, wordt de totale belasting met betrekking tot de inkomsten van het belastbare tijdperk van de vervreemding vermeerderd met een bedrag dat gelijk is aan zoveel maal één achtenveertigste van de overeenkomstig § 1 voor **die aandelen of de beleggingsinstrumenten van die aandelen of die beleggingsinstrumenten** werkelijk verkregen belastingvermindering, als er volle maanden overblijven tot het einde van de periode van 48 maanden.

Art. 185, § 2 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

§ 2. **Voor** twee vennootschappen die deel uitmaken van een multinationale groep van verbonden vennootschappen en met betrekking tot hun grensoverschrijdende onderlinge relaties:

a) indien tussen de twee vennootschappen in hun handelsbetrekkingen of financiële betrekkingen, voorwaarden worden overeengekomen of opgelegd die afwijken van die welke zouden worden overeengekomen tussen onafhankelijke vennootschappen, mag winst die één van de vennootschappen zonder deze voorwaarden zou hebben behaald, maar ten gevolge van die voorwaarden niet heeft behaald, worden begrepen in de winst van die vennootschap;

b) indien in de winst van een vennootschap winst is opgenomen die eveneens is opgenomen in de winst van een andere vennootschap **die gevestigd is in een Staat**

bestaat uit winst die deze andere vennootschap zou hebben behaald indien tussen de twee vennootschappen zodanige voorwaarden zouden zijn overeengekomen als tussen onafhankelijke vennootschappen zouden zijn overeengekomen, wordt de winst van de eerstbedoelde vennootschap op passende wijze herzien.

Het eerste lid vindt toepassing bij voorafgaande beslissing onvermindert de toepassing van het Verdrag ter afschaffing van dubbele belasting in geval van winstcorrecties tussen verbonden ondernemingen (90/436) van 23 juli 1990 en de internationale overeenkomsten ter voorkoming van dubbele belasting.

Afdeling 3 – Aftrek voor innovatie-inkomsten

Art. 205/1, § 2, 1°, a, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

a) een octrooi of aanvullend beschermingscertificaat; of

Art. 205/1, § 2, 1°, d, inleidende zin, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

d) na 30 juni 2016 van overheidswege toegekende data- of marktexclusiviteit op grond van toepassing van:

Art. 205/1, § 2, 1°, d, zesde streepje, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

- analoge bepalingen van nationaal of internationaal recht, beperkt tot de eerste 10 jaar van data- of marktexclusiviteit; of

Art. 205/1, § 2, 2°, vijfde streepje, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen

waarmee België een overeenkomst heeft gesloten en die in hoofde van die andere vennootschap reeds werd belast, en de aldus opgenomen winst bestaat uit winst die deze andere vennootschap zou hebben behaald indien tussen de twee vennootschappen zodanige voorwaarden zouden zijn overeengekomen als tussen onafhankelijke vennootschappen zouden zijn overeengekomen, wordt de winst van de eerstbedoelde vennootschap op passende wijze herzien.

[...]

Art. 205/1, § 2, 1°, a, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

a) een octrooi of aanvullend beschermingscertificaat dat niet door de vennootschap, een licentienemer of verbonden onderneming is gebruikt voor de verkoop van goederen of diensten aan onafhankelijke derden vóór 1 januari 2007; of;

Art. 205/1, § 2, 1°, d, inleidende zin, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

d) na 30 juni 2016 van overheidswege toegekende data- of marktexclusiviteit, **beperkt tot de eerste 11 jaar**, op grond van toepassing van:

Art. 205/1, § 2, 1°, d, zesde streepje, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

- analoge bepalingen van nationaal of internationaal recht; of

Art. 205/1, § 2, 2°, vijfde streepje, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen

1992

- bedragen verkregen bij de vervreemding van een intellectueel eigendomsrecht dat de aard van vast actief heeft, en dat ten laatste in het vorige belastbaar tijdperk tot stand is gebracht, of dat ten laatste in de afgelopen 24 maanden is aangeschaft;

Art. 205/2, § 1, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

§ 1. Om de aftrek voor innovatie-inkomsten voor een belastbaar tijdperk te bepalen, stemmen de in aanmerking te nemen innovatie-inkomsten overeen met het deel van de netto-inkomsten dat uitsluitend betrekking heeft op een intellectueel eigendomsrecht.

Art. 205/2, § 2, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

§ 2. Voor het belastbaar tijdperk waarvoor de innovatie-inkomsten voor de eerste maal overeenkomstig § 1 afzonderlijk zijn bepaald, wordt dit bedrag verminderd met de in vorige belastbare tijdperken eindigend na 30 juni 2016 in kosten opgenomen globale uitgaven, die niet reeds in mindering zijn gebracht voor het bepalen van de vrijstelling als bedoeld in artikel 194quinquies. Kosten gedaan of gedragen in een belastbaar tijdperk waarin de vennootschap met betrekking tot hetzelf dat intellectueel eigendomsrecht, hetzelf dat type product of dienst, hetzelf die groep van producten of diensten de aftrek voor octrooi-inkomsten overeenkomstig de artikelen 2051 tot 2054, zoals ze bestonden voor ze werden opgeheven door de artikelen 4 tot 7 van de

1992

- **vergoedingen** verkregen bij de vervreemding van een intellectueel eigendomsrecht dat de aard van vast actief heeft, en dat ten laatste in het vorige belastbaar tijdperk tot stand is gebracht **of, indien het een verworven intellectueel eigendomsrecht betreft, dat minstens 24 maanden voorafgaand aan de vervreemding** is aangeschaft;

Art. 205/2, § 1, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

§ 1. Om de aftrek voor innovatie-inkomsten voor een belastbaar tijdperk te bepalen, stemmen de in aanmerking te nemen innovatie-inkomsten overeen met het deel van de netto-inkomsten dat uitsluitend betrekking heeft op een intellectueel eigendomsrecht. **Wanneer voor een deel van dit belastbaar tijdperk met betrekking tot hetzelfde intellectueel eigendomsrecht ook de aftrek voor octrooi-inkomsten overeenkomstig de artikelen 205/1 tot 205/4, zoals ze bestonden voor ze werden opgeheven door de artikelen 4 tot 7 van de wet van 3 augustus 2016 houdende dringende fiscale bepalingen, is toegepast, worden de innovatie-inkomsten met betrekking tot dat deel van het belastbaar tijdperk niet in aanmerking genomen.**

Art. 205/2, § 2, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

§ 2. Voor het belastbaar tijdperk waarvoor de innovatie-inkomsten voor de eerste maal overeenkomstig § 1 afzonderlijk zijn bepaald, wordt dit bedrag verminderd met de in vorige belastbare tijdperken eindigend na 30 juni 2016 in kosten opgenomen globale uitgaven, die niet reeds in mindering zijn gebracht voor het bepalen van de vrijstelling als bedoeld in artikel 194quinquies. Kosten gedaan of gedragen in een belastbaar tijdperk waarin de vennootschap met betrekking tot hetzelf dat intellectueel eigendomsrecht, hetzelf dat type product of dienst, hetzelf die groep van producten of diensten de aftrek voor octrooi-inkomsten overeenkomstig de artikelen 2051 tot 2054, zoals ze bestonden voor ze werden opgeheven door de artikelen 4 tot 7 van de

wet van 3 augustus 2016 houdende dringende fiscale bepalingen, heeft toegepast, moeten niet in mindering worden gebracht.

Art. 543, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

De belastingplichtige kan de toepassing vragen van de overeenkomstig de artikelen 2051 tot 2054 of artikel 236bis, zoals ze bestonden voor ze werden opgeheven door de artikelen 4 tot 8 van de wet van 3 augustus 2016, bepaalde aftrek voor octrooi-inkomsten voor tot en met 30 juni 2021 verkregen octrooi-inkomsten uit in aanmerking komende octrooien waarvan de aanvragen zijn ingediend vóór 1 juli 2016 of, in het geval van verworven octrooien of licentierechten, die zijn verworven vóór 1 juli 2016.

wet van 3 augustus 2016 houdende dringende fiscale bepalingen, heeft toegepast, moeten niet in mindering worden gebracht. **Wanneer slechts met betrekking tot een deel van het belastbaar tijdperk de bovenvermelde aftrek voor octrooi-inkomsten is toegepast, worden enkel de kosten gedaan of gedragen in verhouding tot het deel van het belastbaar tijdperk dat de bovenvermelde aftrek voor octrooi-inkomsten is toegepast, niet in mindering gebracht.**

Art. 543, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

De belastingplichtige kan de toepassing vragen van de overeenkomstig de artikelen 2051 tot 2054 of artikel 236bis, zoals ze bestonden voor ze werden opgeheven door de artikelen 4 tot 8 van de wet van 3 augustus 2016, bepaalde aftrek voor octrooi-inkomsten voor tot en met 30 juni 2021 verkregen octrooi-inkomsten uit in aanmerking komende octrooien waarvan de aanvragen zijn ingediend vóór 1 juli 2016 of, in het geval van verworven octrooien of licentierechten, die zijn verworven vóór 1 juli 2016 en waarvoor de aftrek voor innovatie-inkomsten vermeld in de artikelen 205/1 tot 205/4 nog niet werd toegepast.

Afdeling 4 – VASTGOEDBEVAKS, GVV en GVBF

Art. 210, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

...

Art. 210, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

...

§ 5. Voor de toepassing van artikel 209, bij de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap, of bij de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, wordt, overeenkomstig § 1, 5° en 6°, het bedrag van het gestorte kapitaal, in afwijking van de artikelen 184, 184bis en 184ter, § 1, eerste lid, evenals het bedrag van de voorheen gereserveerde winst, verminderd ten belope van het positieve

verschil tussen het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden voorafgaand aan de erkenning van deze vennootschap als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap of voorafgaand aan de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, en dit in de mate dat de sommen die overeenstemmen met dit verschil teruggevonden worden in het bedrag aan gestort kapitaal en van de voorheen gereserveerde winst.

Voor de toepassing van het eerste lid, in het geval een vereniging zonder winstoogmerk werd omgevormd tot een vennootschap met sociaal oogmerk, voorafgaand aan de erkenning door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten van deze vennootschap, die al dan niet haar statuten de hoedanigheid als vennootschap met sociaal oogmerk behoudt, als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap, of aan de inschrijving van deze vennootschap bij de FOD Financiën als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, wordt het bedrag van het gestorte kapitaal van deze vennootschap, in afwijking van de artikelen 184, 184bis en 184ter, § 1, eerste lid, evenals het bedrag van de voorheen gereserveerde winst, verminderd ten belope van het positieve verschil tussen het bedrag van de herwaarderingsmeerwaarden en het bedrag van de afschrijvingen die reeds werden geboekt op deze herwaarderingsmeerwaarden voorafgaand aan de omvorming van deze vereniging zonder winstoogmerk tot vennootschap met sociaal oogmerk, en dit in de mate dat de sommen die overeenstemmen met dit verschil teruggevonden worden in het bedrag aan gestort kapitaal en van de voorheen gereserveerde winst.

Deze paragraaf is niet van toepassing op de vennootschappen die worden erkend

als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in vastgoed of als gereglementeerde vastgoedvennootschap, of die worden ingeschreven als gespecialiseerd vastgoedbeleggingsfonds, en die sinds hun oprichting aan de vennootschapsbelasting worden onderworpen.

De toepassing van deze paragraaf heeft geen invloed op de vaststelling van het bedrag aan dividenden dat in hoofde van de vennoten en aandeelhouders wordt vastgesteld.

Hoofdstuk 2 – Technische wijzigingen aan de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

Art. 12, § 2, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

§ 2. De rapporterende financiële instellingen verifiëren de identiteit van de rekeninghouder door middel van een bewijskrachtig document, waarvan een kopie wordt genomen op papier of op een elektronische drager. De kopieën van de identificatiegegevens en de registraties, borderellen en documenten van de transacties die op de te rapporteren rekening zijn verricht, moeten minstens zeven jaar bewaard worden, te rekenen vanaf 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin de rekening wordt afgesloten.

Bijlage I.B.10, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau

Art. 12, § 2, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

§ 2. De rapporterende financiële instellingen verifiëren de identiteit van de rekeninghouder door middel van een bewijskrachtig document, waarvan een kopie wordt genomen op papier of op een elektronische drager. De kopieën van de identificatiegegevens moeten minstens zeven jaar bewaard worden, te rekenen vanaf 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin de rekening wordt afgesloten. De registraties, borderellen en documenten van de transacties die op de te rapporteren rekening zijn verricht, moeten minstens zeven jaar bewaard worden, te rekenen vanaf 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het jaar van het uitvoeren van de transactie.

Bijlage I.B.10, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau

en voor belastingdoeleinden

10. Onder "vrijgesteld collectief beleggingsvehikel" wordt verstaan een beleggingsentiteit die gereguleerd is als een collectief beleggingsvehikel, op voorwaarde dat alle deelnemingen in dat vehikel worden aangehouden door of via een of meer entiteiten zoals beschreven in paragraaf 2 van deze sectie B of door natuurlijke personen of entiteiten die geen te rapporteren personen zijn. Onder die uitdrukking wordt ook verstaan de alternatieve collectieve beleggingsvehikels met een veranderlijk aantal rechten van deelneming waarvan de lijst is opgesteld op grond van artikel 3 van het Koninklijk Besluit van 7 december 2007 met betrekking tot institutionele instellingen voor collectieve belegging met een veranderlijk aantal rechten van deelneming die als uitsluitend doel hebben de collectieve belegging in de in artikel 7, eerste lid, 2° van de wet van 20 juli 2004 bedoelde categorie van toegelaten beleggingen.

Bijlage I.D.6, inleidende zin, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

Ten opzichte van een aan rapportering onderworpen rechtsgebied wordt onder "deelnemend rechtsgebied" verstaan :

Bijlage I.D.6, b, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

- b) elk ander rechtsgebied
- i. waarmee het aan rapportering onderworpen

en voor belastingdoeleinden

10. Onder "vrijgesteld collectief beleggingsvehikel" wordt verstaan een beleggingsentiteit die gereguleerd is als een collectief beleggingsvehikel, op voorwaarde dat alle deelnemingen in dat vehikel worden aangehouden door of via een of meer entiteiten zoals beschreven in paragraaf 2 van deze sectie B of door natuurlijke personen of entiteiten die geen te rapporteren personen zijn, **met uitzondering van een passieve NFE waarvan een of meer uiteindelijk belanghebbenden te rapporteren personen zijn**. Onder die uitdrukking wordt ook verstaan de alternatieve collectieve beleggingsvehikels met een veranderlijk aantal rechten van deelneming waarvan de lijst is opgesteld op grond van artikel 3 van het Koninklijk Besluit van 7 december 2007 met betrekking tot institutionele instellingen voor collectieve belegging met een veranderlijk aantal rechten van deelneming die als uitsluitend doel hebben de collectieve belegging in de in artikel 7, eerste lid, 2° van de wet van 20 juli 2004 bedoelde categorie van toegelaten beleggingen.

Bijlage I.D.6, inleidende zin van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

Onder "deelnemend rechtsgebied" wordt verstaan:

Bijlage I.D.6, b, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

- b) elk ander rechtsgebied
- i. **waarmee een akkoord werd gesloten**

rechtsgebied een akkoord gesloten heeft dat aan dat ander rechtsgebied de verplichting oplegt om de in artikel 4, paragraaf 2 van deze wet vermelde informatie te verstrekken en

ii. dat opgenomen is in een lijst die door het aan rapportering onderworpen rechtsgebied gepubliceerd en aan de Europese Commissie toegezonden werd;

Bijlage I.D.6, c, i, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

i. waarmee de Europese Unie een akkoord gesloten heeft dat aan dat ander rechtsgebied de verplichting oplegt om de in artikel 4, paragraaf 2 van deze wet vermelde informatie te verstrekken en

dat aan een ander rechtsgebied de verplichting oplegt om de in artikel 5, § 2, van deze wet vermelde informatie te verstrekken aan de bevoegde Belgische autoriteit, en

ii. dat voorkomt in een lijst die gepubliceerd werd en genotificeerd werd aan de Europese Commissie;".

Bijlage I.D.6, c, i, van de wet van 16 december 2015 tot regeling van de mededeling van inlichtingen betreffende financiële rekeningen, door de Belgische financiële instellingen en de FOD Financiën, in het kader van een automatische uitwisseling van inlichtingen op internationaal niveau en voor belastingdoeleinden

i. waarmee de Europese Unie een akkoord gesloten heeft dat aan dat ander rechtsgebied de verplichting oplegt om de in artikel 5, § 2, van deze wet vermelde informatie te verstrekken en

Hoofdstuk 3 – Technische wijzigingen aan de bepalingen van titel IV, hoofdstuk 5, van de programmawet van 25 december 2016, betreffende het stelsel dat voorziet in de terugvordering van staatssteun die betrekking heeft op de belasting van de in artikel 185, § 2, b, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 bedoelde overwinst

Art. 101 van de programmawet van 25 december 2016 (1)

Het bedrag aan terug te vorderen steun wordt vastgesteld per belastbaar tijdperk en dit voor elk belastbaar tijdperk vanaf het belastbaar tijdperk waarvoor de terug te vorderen steun voor de eerste keer werd toegekend tot en met het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2015.

Art. 101 van de programmawet van 25 december 2016 (1)

Het bedrag aan terug te vorderen steun wordt vastgesteld per belastbaar tijdperk en dit voor elk belastbaar tijdperk vanaf het belastbaar tijdperk waarvoor de terug te vorderen steun voor de eerste keer werd toegekend **tot en met het laatste belastbaar tijdperk waarvoor aanspraak wordt gemaakt op de toepassing van artikel 185, § 2, b, van hetzelfde Wetboek en, in voorkomend geval, tot en met het laatste belastbaar tijdperk waarvoor elementen die aftrekbaar zijn van de belastbare winsten overeenkomstig artikel 103, tweede lid, aangepast worden.**

Voor het bepalen van de steun die overeenstemt met het bedrag aan belasting dat niet werd gestort ten gevolge van het geheel van de op basis van artikel 185, § 2,

Voor het bepalen van de steun die overeenstemt met het bedrag aan belasting dat niet werd gestort ten gevolge van het geheel van de op basis van artikel 185, § 2,

b, van hetzelfde Wetboek, gegeven voorafgaande beslissingen, wordt de berekening van de belasting voor elk betrokken belastbaar tijdperk opnieuw uitgevoerd naar gelang het geval, door toepassing van de bepalingen van titel III, hoofdstukken 2 en 3, of de artikelen 233, 235, 2°, 236 tot 240, 242, 246, en de artikelen 276 tot 296, 304 en 463bis van hetzelfde Wetboek, zoals deze bepalingen bestonden voor het aanslagjaar dat verbonden is met het desbetreffende belastbare tijdperk, waarbij geen rekening wordt gehouden met de voorafgaande beslissingen die overeenkomstig artikel 185, § 2, b, van hetzelfde Wetboek, de belasting van de overwinst hebben toegekend, en waarbij in voorkomend geval enkel rekening wordt gehouden met de vanuit het vorige belastbaar tijdperk overgedragen aftrekbare elementen die voortvloeien uit de **krachtens dit artikel** opnieuw uitgevoerde berekening van de belasting die betrekking heeft op het vorige belastbaar tijdperk.

Voor het bepalen van het verkregen bedrag aan steun kan desgevallend worden rekening gehouden met door de verkrijger van de steun bewezen concrete elementen wat betreft het toevoegen van in België vrijgestelde bedragen aan het belastbaar inkomen op het niveau van andere buitenlandse verbonden vennootschappen in de zin van artikel 11 van het Wetboek van vennootschappen, en andere elementen met betrekking tot buitenlandse belastingheffingen die van aard zijn het daadwerkelijk verkregen netto voordeel te corrigeren, en dit voor zover het in aanmerking nemen van deze elementen geschiedt conform de bedoelde beslissing van 11 januari 2016 van de Europese Commissie.

De vermeerdering ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen bedoeld in de artikelen 218 en 246, eerste lid, 1°, en tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, is niet van toepassing op de in het derde lid bedoelde berekening.

b, van hetzelfde Wetboek, gegeven voorafgaande beslissingen, wordt de berekening van de belasting voor elk betrokken belastbaar tijdperk opnieuw uitgevoerd naar gelang het geval, door toepassing van de bepalingen van titel III, hoofdstukken 2 en 3, of de artikelen 233, 235, 2°, 236 tot 240, 242, 246, en de artikelen 276 tot 296, 304 en 463bis van hetzelfde Wetboek, zoals deze bepalingen bestonden **en toepasbaar zijn** voor het aanslagjaar dat verbonden is met het desbetreffende belastbare tijdperk, waarbij geen rekening wordt gehouden met de voorafgaande beslissingen die overeenkomstig artikel 185, § 2, b, van hetzelfde Wetboek, de belasting van de overwinst hebben toegekend, en waarbij in voorkomend geval enkel rekening wordt gehouden met de vanuit het vorige belastbaar tijdperk overgedragen aftrekbare elementen die voortvloeien uit de **krachtens dit artikel en artikel 103, tweede lid**, opnieuw uitgevoerde berekening van de belasting die betrekking heeft op het vorige belastbaar tijdperk.

Voor het bepalen van het verkregen bedrag aan steun kan desgevallend worden rekening gehouden met door de verkrijger van de steun bewezen concrete elementen wat betreft het toevoegen van in België vrijgestelde bedragen aan het belastbaar inkomen op het niveau van andere buitenlandse verbonden vennootschappen in de zin van artikel 11 van het Wetboek van vennootschappen, en andere elementen met betrekking tot buitenlandse belastingheffingen die van aard zijn het daadwerkelijk verkregen netto voordeel te corrigeren, en dit voor zover het in aanmerking nemen van deze elementen geschiedt conform de bedoelde beslissing van 11 januari 2016 van de Europese Commissie.

De vermeerdering ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen bedoeld in de artikelen 218 en 246, eerste lid, 1°, en tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, is niet van toepassing op de **in het tweede en het derde lid bedoelde berekening voor de aanslagjaren die verbonden zijn met belastbare tijdperken die uiterlijk op 11**

Het bedrag aan niet gestorte belasting voor een belastbaar tijdperk wordt bepaald door het verschil te nemen tussen, enerzijds, het saldo dat resulteert uit de herberekening van de belasting overeenkomstig de voorgaande leden en, anderzijds, de oorspronkelijk verschuldigde belasting, vastgesteld na verrekening van de verrekenbare sommen in toepassing van de artikelen 276 tot 296 en 304 van hetzelfde Wetboek, zonder evenwel rekening te houden met de vermeerdering in geval geen of ontoereikende voorafbetalingen bedoeld in artikelen 218 en 246, eerste lid, 1°, en tweede lid, van hetzelfde Wetboek.

Voor het bepalen van het gedeelte van de terug te vorderen steun dat in toepassing van de artikelen 104 en 111 overeenstemt met het bedrag van de interessen, wordt het deel van de terug te vorderen steun dat overeenstemt met het bedrag aan niet-gestorte belasting dat overeenkomstig de voorgaande leden per belastbaar tijdperk werd vastgesteld, verondersteld te zijn toegekend vanaf 20 december van het jaar vóór dat waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd dat verbonden is met het betreffende belastbaar tijdperk of vanaf de door de Koning bepaalde datum die wordt geacht overeen te stemmen met 20 december in de gevallen bedoeld in artikel 167, tweede lid, van hetzelfde Wetboek.

Art. 103, tweede lid, van de programmawet van 25 december 2016 (1)

In afwijking van de artikelen 199 tot 207, 235, 2°, 236 tot 240bis en 360 tot 364 van hetzelfde Wetboek, worden voor de bepaling

januari 2016 werden afgesloten.

Het bedrag aan niet gestorte belasting voor een belastbaar tijdperk wordt bepaald door het verschil te nemen tussen, enerzijds, het saldo dat resulteert uit de herberekening van de belasting overeenkomstig de voorgaande leden en, anderzijds, de oorspronkelijk verschuldigde belasting, vastgesteld na verrekening van de verrekenbare sommen in toepassing van de artikelen 276 tot 296 en 304 van hetzelfde Wetboek, zonder evenwel rekening te houden met de vermeerdering in geval geen of ontoereikende voorafbetalingen bedoeld in artikelen 218 en 246, eerste lid, 1°, en tweede lid, van hetzelfde Wetboek voor de aanslagjaren die verbonden zijn met belastbare tijdperken die uiterlijk op 11 januari 2016 werden afgesloten.

Voor het bepalen van het gedeelte van de terug te vorderen steun dat in toepassing van de artikelen 104 en 111 overeenstemt met het bedrag van de interessen, wordt het deel van de terug te vorderen steun dat overeenstemt met het bedrag aan niet-gestorte belasting dat overeenkomstig de voorgaande leden per belastbaar tijdperk werd vastgesteld, verondersteld te zijn toegekend vanaf 20 december van het jaar vóór dat waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd dat verbonden is met het betreffende belastbaar tijdperk of vanaf de door de Koning bepaalde datum die wordt geacht overeen te stemmen met 20 december in de gevallen bedoeld in artikel 167, tweede lid, van hetzelfde Wetboek.

In afwijking van het zesde lid, worden voor de aanslagjaren 2016 en volgende, die verbonden zijn met belastbare tijdperken die vanaf 12 januari 2016 worden afgesloten, de interessen berekend vanaf de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum van verzending van het eerste aanslagbiljet voor het betreffende aanslagjaar.

Art. 103, tweede lid, van de programmawet van 25 december 2016 (1)

In afwijking van de artikelen 199 tot 207, 235, 2°, 236 tot 240bis en 360 tot 364 van hetzelfde Wetboek, worden voor de bepaling

van de belastbare winsten van de verkrijger van de steun van het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2016 en de daaropvolgende belastbare tijdperken, de aftrekbare elementen van de overeenkomstig artikel 101 vastgestelde belastbare winst van het belastbaar tijdperk dat verbonden is met het aanslagjaar 2015 of met een vorig aanslagjaar die niet konden worden afgetrokken en die, ten gevolge van de afwezigheid van winsten of het onvoldoende aanwezig zijn ervan worden overgedragen naar een volgende belastbaar tijdperk, aangepast alsof de overwinst nooit zou zijn vrijgesteld geweest in uitvoering van de voorafgaande beslissingen die overeenkomstig artikel 185, § 2, b, van hetzelfde Wetboek aan elke verkrijger werden toegekend.

Art. 104 van de programmawet van 25 december 2016 (1)

De Federale Overheidsdienst Financiën gaat, overeenkomstig de artikelen 298 tot 303 van hetzelfde Wetboek en de ter uitvoering ervan genomen bepalingen, over tot de inkohiering van de in artikel 101, tweede tot vijfde lid, bedoelde bedragen en de interest berekend vanaf de in artikel 101 bedoelde datum waarop de steun werd toegekend tot op de datum van de inkohiering.

In het geval het bedrag aan terug te vorderen steun op een definitieve en onherroepelijke wijze vóór de datum van de inkohiering is betaald in het kader van de uitvoering van een kantonnementovereenkomst gesloten tussen de verkrijger van de steun en de door de Federale Overheidsdienst Financiën met het oog hierop aangestelde ontvanger, wordt het ingekohierde bedrag aan interessen berekend vanaf de in artikel 101 bedoelde datum tot op de datum van deze betaling en

van de belastbare winsten van de verkrijger van de steun **betreffende de belastbare tijdperken die verbonden zijn met de aanslagjaren die volgen op deze waarvoor de in artikel 100, eerste streepje, bedoelde overwinsten werden uitgesloten uit de belastbare winsten, de elementen die aftrekbaar zijn van de overeenkomstig artikel 101 vastgestelde belastbare winsten van de belastbare tijdperken die verbonden zijn met deze voorgaande aanslagjaren** die niet konden worden afgetrokken en die, ten gevolge van de afwezigheid van winsten of het onvoldoende aanwezig zijn ervan worden overgedragen naar een volgende belastbaar tijdperk, aangepast alsof de overwinst nooit zou zijn vrijgesteld geweest in uitvoering van de voorafgaande beslissingen die overeenkomstig artikel 185, § 2, b, van hetzelfde Wetboek aan elke verkrijger werden toegekend.

Art. 104 van de programmawet van 25 december 2016 (1)

De Federale Overheidsdienst Financiën gaat, overeenkomstig de artikelen 298 tot 303 van hetzelfde Wetboek en de ter uitvoering ervan genomen bepalingen, over tot de inkohiering **van de in 101, eerste tot vijfde lid, bedoelde bedragen en de interest berekend, naargelang het geval, vanaf de in artikel 101, zesde lid, bedoelde datum waarop de steun werd toegekend tot op de datum van de inkohiering, of vanaf de in artikel 101, zevende lid, bedoelde datum waarop de steun werd toegekend, wanneer de terugvordering van de steun het voorwerp uitmaakt van een bijkomende aanslag voor de aanslagjaren 2016 en volgende, tot op de datum van de inkohiering.**

In het geval het bedrag aan terug te vorderen steun op een definitieve en onherroepelijke wijze vóór de datum van de inkohiering is betaald in het kader van de uitvoering van een kantonnementovereenkomst gesloten tussen de verkrijger van de steun en de door de Federale Overheidsdienst Financiën met het oog hierop aangestelde ontvanger, wordt het ingekohierde bedrag aan interessen berekend vanaf de in artikel 101 bedoelde datum tot op de datum van deze betaling en

wordt het bedrag dat reeds werd betaald overeenkomstig de voormelde overeenkomst met wederzijds akkoord tussen de partijen verrekend op het ingekohierde bedrag. Een eventueel overschot wordt terugbetaald.

Het toepasselijke interesttarief is het tarief dat van toepassing was op de datum waarop de terug te vorderen steun wordt verondersteld aan de genieter van de steun te zijn toegekend. Dit tarief wordt bepaald overeenkomstig hoofdstuk V van de verordening (EG) nr. 794/2004.

Art. 106 van de programmawet van 25 december 2016 (1)

...

wordt het bedrag dat reeds werd betaald overeenkomstig de voormelde overeenkomst met wederzijds akkoord tussen de partijen verrekend op het ingekohierde bedrag. Een eventueel overschot wordt terugbetaald.

Het toepasselijke interesttarief is het tarief dat van toepassing was op de datum waarop de terug te vorderen steun wordt verondersteld aan de genieter van de steun te zijn toegekend. Dit tarief wordt bepaald overeenkomstig hoofdstuk V van de verordening (EG) nr. 794/2004.

Artikel 444 van hetzelfde Wetboek en de bepalingen genomen in uitvoering van dit artikel zijn van toepassing op de bedragen die overeenkomstig het eerste lid worden ingekohierd voor aanslagjaren 2017 en volgende.

van de programmawet van 25 december 2016 (1)

...

Zolang er geen beslissing van het Gerecht van de Europese Unie in kracht van gewijsde is getreden of zolang door het Hof van Justitie van de Europese Unie geen beslissing werd genomen over de grond van een vernietigingsberoep over de voormelde beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016, kan de adviseur-generaal bevoegd om te beslissen over het bezwaar ingediend tegen de aanslag ter terugvordering van de staatssteun, de beslissing schorsen voor de grief die het bestaan van de staatssteun betwist en, in voorkomend geval, zijn beslissing voorlopig beperken tot de andere grieven.

Niettegenstaande de in het derde lid bedoelde schorsing kan de bezwaardiner een gerechtelijk verhaal indienen volgens de voorwaarden van artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek. Wanneer een beslissing tot schorsing werd genomen over de grief die het bestaan van de staatssteun betwist, blijft de subsidiaire aanslag bedoeld in het artikel 356 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 mogelijk in geval van een vernietiging van de aanslag.

Art. 111, tweede lid, van de programmawet van 25 december 2016 (1)

Het toepasselijke interesttarief is het tarief dat van toepassing was op de datum waarop de terug te vorderen steun wordt verondersteld aan de verkrijger van de steun te zijn toegekend. Dit tarief wordt bepaald overeenkomstig artikel 9 van de verordening (EG) nr. 794/2004.

Art. 112, van de programmawet van 25 december 2016 (1)

In het geval de terugbetaalde steun is teruggegeven door de Staat in uitvoering van een uitspraak van het Gerecht of van het Hof van Justitie van de Europese Unie die volledig kracht van gewijsde heeft verkregen wordt in afwijking van afdeling V van titel VII, hoofdstuk VIII, van hetzelfde Wetboek, een moratoriuminterest toegekend aan hetzelfde tarief als datgene bepaald overeenkomstig hoofdstuk V van verordening (EG) nr. 794/2004, en berekend op het bedrag dat werd betaald, vanaf de datum van de betaling van dit bedrag tot de effectieve terugbetaling ervan.

Art. 118, van de programmawet van 25 december 2016 (1)

De in uitvoering van dit hoofdstuk terug te vorderen steun wordt teruggegeven in uitvoering van een uitspraak van het Gerecht waartegen geen tijdig beroep is ingesteld en die volledig kracht van gewijsde heeft verkregen, of van het Hof van Justitie van de Europese Unie waarop het Gerecht of het Hof zich uitspreekt over een vernietigingsberoep dat betrekking heeft op de beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016 betreffende het stelsel van staatssteun inzake de vrijstelling van overwinst SA.37667

Art. 111, tweede lid, van de programmawet van 25 december 2016 (1)

Het toepasselijke interesttarief is het tarief dat van toepassing was op de datum waarop de terug te vorderen steun wordt verondersteld aan de verkrijger van de steun te zijn toegekend overeenkomstig artikel 101, zesde en zevende lid. Dit tarief wordt bepaald overeenkomstig artikel 9 van de verordening (EG) nr. 794/2004.

Art. 112, van de programmawet van 25 december 2016 (1)

In het geval de teruggevorderde steun geheel of gedeeltelijk wordt teruggegeven door de Staat in uitvoering van een administratieve beslissing of een uitspraak van een Belgische rechtsmacht ten gevolge van een in toepassing van artikel 106 ingediend verhaal of van een uitspraak van het Gerecht of van het Hof van Justitie van de Europese Unie die volledig kracht van gewijsde heeft gekregen” en de woorden “en berekend op het bedrag dat werd betaald” vervangen door de woorden “en berekend op het reeds betaalde bedrag dat geheel of gedeeltelijk moet worden terugbetaald wordt in afwijking van afdeling V van titel VII, hoofdstuk VIII, van hetzelfde Wetboek, een moratoriuminterest toegekend aan hetzelfde tarief als datgene bepaald overeenkomstig hoofdstuk V van verordening (EG) nr. 794/2004, en berekend op het bedrag dat werd betaald, vanaf de datum van de betaling van dit bedrag tot de effectieve terugbetaling ervan.

Art. 118, van de programmawet van 25 december 2016 (1)

De in uitvoering van dit hoofdstuk terug te vorderen steun wordt geheel of gedeeltelijk teruggegeven in uitvoering van een administratieve beslissing of een uitspraak van een Belgische rechtsmacht ten gevolge van een in toepassing van artikel 106 ingediend verhaal of van een uitspraak van het Gerecht van de Europese Unie waartegen geen tijdig beroep is ingesteld en die volledig kracht van gewijsde heeft verkregen, of van een uitspraak van het Hof van Justitie van de

(2015/C) (ex 2015/NN) en de vernietiging hiervan beveelt.

In dit geval maken de in uitvoering van dit hoofdstuk ingekohierde bedragen van de terug te vorderen steun, die worden ingevorderd tussen de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk en de datum van uitspraak van het in het eerste lid bedoelde arrest, het voorwerp uit van een ambtshalve ontheffing, en de bedragen die effectief zijn ingevorderd en betaald op basis van de in uitvoering van dit hoofdstuk ingekohierde bedragen worden integraal terugbetaald binnen 12 maanden na de uitspraak van het vernoemde arrest.

De interessen op de ontheven en terugbetaalde bedragen zijn verschuldigd, zoals bepaald conform artikel 112.

De krachtens dit artikel terugbetaalde bedragen vormen, wat het gedeelte betreft dat betrekking heeft op de belastingen, met uitsluiting van het gedeelte dat betrekking heeft op de in de artikelen 104, 111 en 112 bedoelde interessen, geen belastbare winsten in de vennootschapsbelasting of de belasting van niet-inwoners, in de mate dat sommen die ten laste werden genomen, met het oog op de terugbetaling van de terug te vorderen steun, in uitvoering van dit hoofdstuk niet werden beschouwd als aftrekbare beroepskosten in de vennootschapsbelasting of de belasting van niet-inwoners.

In het geval op basis van dit artikel de ontheffing plaatsvindt, worden de in artikel 103, tweede lid, bedoelde aanpassingen vernietigd, ten belope van de overwinst die in aanmerking werd genomen voor de ontheffing van de belasting.

Europese Unie waarop het Gerecht of het Hof zich uitspreekt over een vernietigingsberoep dat betrekking heeft op de beslissing van de Europese Commissie van 11 januari 2016 betreffende het stelsel van staatssteun inzake de vrijstelling van overwinst SA.37667 (2015/C) (ex 2015/NN) en de vernietiging hiervan beveelt.

In dit geval maken de in uitvoering van dit hoofdstuk ingekohierde bedragen van de terug te vorderen steun, die worden ingevorderd tussen de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk en de datum van uitspraak van het in het eerste lid bedoelde arrest, het voorwerp uit van een ambtshalve ontheffing, en de bedragen die effectief zijn ingevorderd en betaald op basis van de in uitvoering van dit hoofdstuk ingekohierde bedragen worden integraal terugbetaald binnen 12 maanden na de uitspraak van de in het eerste lid bedoelde beslissing of uitspraak.

De interessen op de ontheven en terugbetaalde bedragen zijn verschuldigd, zoals bepaald conform artikel 112.

De krachtens dit artikel terugbetaalde bedragen vormen, wat het gedeelte betreft dat betrekking heeft op de belastingen, met uitsluiting van het gedeelte dat betrekking heeft op de in de artikelen 104, 111 en 112 bedoelde interessen, geen belastbare winsten in de vennootschapsbelasting of de belasting van niet-inwoners, in de mate dat sommen die ten laste werden genomen, met het oog op de terugbetaling van de terug te vorderen steun, in uitvoering van dit hoofdstuk niet werden beschouwd als aftrekbare beroepskosten in de vennootschapsbelasting of de belasting van niet-inwoners.

In het geval op basis van dit artikel de ontheffing geheel of gedeeltelijk plaatsvindt, worden de in artikel 103, tweede lid, bedoelde aanpassingen vernietigd, ten belope van de overwinst die in aanmerking werd genomen voor de ontheffing van de belasting.

Coordination des articles

<u>Texte de base</u>	<u>Texte de base adapté au projet</u>
Projet de loi portant des dispositions fiscales et diverses II	

TITRE 1er – DISPOSITION GENERALE

TITRE 2 – DISPOSITIONS FISCALES

Chapitre 1er – Modifications en matière d'impôts sur les revenus

Section première – Crowdfunding

Article 145²⁶, § 2, alinéa 7, du Code des impôts sur les revenus 1992

Sous "aliénation d'un investissement", visée à l'alinéa 7, on entend également la clôture de la liquidation de la société dans laquelle il a été investi.

Article 145²⁶, § 2, alinéa 8, du Code des impôts sur les revenus 1992

L'obligation de réinvestissement visée à l'alinéa 7 n'est pas applicable au cas où le délai de six mois susmentionné prend fin après l'écoulement d'un délai de 48 mois après la fin de la période imposable pour laquelle la réduction d'impôt est accordée.

Article 145²⁶, § 3, alinéa 3, 2°, phrase liminaire, du Code des impôts sur les revenus 1992

2° aux sommes affectées à l'acquisition, directement ou par le biais d'un véhicule de financement, d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter, d'actions ou parts d'une société :

Article 145²⁶, § 3, alinéa 3, 3°, du Code des impôts sur les revenus 1992

3° aux sommes affectées à l'acquisition, directement ou par le biais d'un véhicule de financement, d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter, d'actions ou parts d'une société en ce qui concerne la partie de ces actions ou parts par laquelle le

Article 145²⁶, § 2, alinéa 7, du Code des impôts sur les revenus 1992

Sous "aliénation d'un investissement", visée à l'**alinéa 6**, on entend également la clôture de la liquidation de la société dans laquelle il a été investi.

Article 145²⁶, § 2, alinéa 8, du Code des impôts sur les revenus 1992

L'obligation de réinvestissement visée à l'**alinéa 6** n'est pas applicable au cas où le délai de six mois susmentionné prend fin après l'écoulement d'un délai de 48 mois après la fin de la période imposable pour laquelle la réduction d'impôt est accordée.

Article 145²⁶, § 3, alinéa 3, 2°, phrase liminaire, du Code des impôts sur les revenus 1992

2° aux sommes affectées à l'acquisition, directement ou par le biais d'une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d'un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c, d'actions ou parts d'une société :

Article 145²⁶, § 3, alinéa 3, 3°, du Code des impôts sur les revenus 1992

3° aux sommes affectées à l'acquisition, directement ou par le biais d'une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d'un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d'un fonds starter

contribuable obtient une représentation de plus de 30 p.c. dans le capital social de cette société ;

Article 145²⁶, § 3, alinéa 3, 4°, du Code des impôts sur les revenus 1992

4° aux sommes affectées à l'acquisition, directement ou par le biais d'un véhicule de financement, d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter, d'actions ou parts d'une société, sous forme d'un quasi-apport visé aux articles 220, 396, 445 ou 657 du Code des sociétés.

Article 145²⁶, § 3, alinéa 6, du Code des impôts sur les revenus 1992

Le pourcentage visé à l'alinéa 5 est porté à 45 p.c. pour les sommes visées au § 1er, alinéa 1er, a, affectées à la libération d'actions ou parts d'une société qui, pour l'exercice d'imposition afférent à la période imposable au cours de laquelle l'apport en capital a lieu, est une microsociété au sens de l'article 15/1 du Code des sociétés.

Article 145²⁶, § 5, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992

Lorsque les actions ou parts concernées visées au § 1er, alinéa 1er, a, ou les instruments de placement concernés visés au § 1er, alinéa 1er, b, font l'objet d'une cession, autre qu'à l'occasion d'une mutation par décès, au cours des 48 mois suivant leur acquisition, l'impôt total afférent aux revenus de la période imposable de la cession, est majoré d'un montant correspondant à autant de fois un quarante-huitième de la réduction d'impôt effectivement obtenue conformément au § 1er pour ces actions ou parts ou instruments de placement, qu'il reste de mois entiers jusqu'à l'expiration du délai de 48 mois.

public ou d'une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c, d'actions ou parts d'une société en ce qui concerne la partie de ces actions ou parts par laquelle le contribuable obtient une représentation de plus de 30 p.c. dans le capital social de cette société ;

Article 145²⁶, § 3, alinéa 3, 4°, du Code des impôts sur les revenus 1992

4° aux sommes affectées à l'acquisition, directement ou par le biais d'une plateforme de crowdfunding tel que visé au § 1er, alinéa 1er, a, par le biais d'un véhicule de financement tel que visé au § 1er, alinéa 1er, b, ou par le biais d'un fonds starter public ou d'une pricaf privée starter tel que visé au § 1er, alinéa 1er, c, d'actions ou parts d'une société, sous forme d'un quasi-apport visé aux articles 220, 396, 445 ou 657 du Code des sociétés.

Article 145²⁶, § 3, alinéa 6, du Code des impôts sur les revenus 1992

Le pourcentage visé à l'alinéa 5 est porté à 45 p.c. pour les sommes visées au § 1er, alinéa 1er, a et b, lorsque la société dans laquelle le contribuable lui-même ou le véhicule de financement a investi, pour l'exercice d'imposition afférent à la période imposable au cours de laquelle l'apport en capital a lieu, est une microsociété au sens de l'article 15/1 du Code des sociétés.

Article 145²⁶, § 5, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992

Lorsque les actions ou parts concernées visées au § 1er, alinéa 1er, a et b, ou les instruments de placement concernés visés au § 1er, alinéa 1er, b, font l'objet d'une cession, autre qu'à l'occasion d'une mutation par décès, au cours des 48 mois suivant leur acquisition, l'impôt total afférent aux revenus de la période imposable de la cession, est majoré d'un montant correspondant à autant de fois un quarante-huitième de la réduction d'impôt effectivement obtenue conformément au § 1er pour ces actions ou parts, ou les instruments de placement de ces actions ou parts, ou ces instruments de placement, qu'il reste de mois entiers jusqu'à l'expiration du délai de 48 mois.

Section 2 – Abrogation du régime des bénéfices excédentaires

Article 185, § 2 du Code des impôts sur les revenus 1992

§ 2. Sans préjudice de l'alinéa 2, pour deux sociétés faisant partie d'un groupe multinational de sociétés liées et en ce qui concerne leurs relations transfrontalières réciproques :

a) lorsque les deux sociétés sont, dans leurs relations commerciales ou financières, liées par des conditions convenues ou imposées qui diffèrent de celles qui seraient convenues entre des sociétés indépendantes, les bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été réalisés par l'une des sociétés, mais n'ont pu l'être à cause de ces conditions, peuvent être inclus dans les bénéfices de cette société ;

b) lorsque, dans les bénéfices d'une société sont repris des bénéfices qui sont également repris dans les bénéfices d'une autre société, et que les bénéfices ainsi inclus sont des bénéfices qui auraient été réalisés par cette autre société si les conditions convenues entre les deux sociétés avaient été celles qui auraient été convenues entre des sociétés indépendantes, les bénéfices de la première société sont ajustés d'une manière appropriée.

L'alinéa 1er s'applique par décision anticipée sans préjudice de l'application de la Convention relative à l'élimination des doubles impositions en cas de corrections des bénéfices des entreprises associées (90/436) du 23 juillet 1990 et des conventions internationales préventives de la double imposition.

Article 185, § 2 du Code des impôts sur les revenus 1992

§ 2. **Pour** deux sociétés faisant partie d'un groupe multinational de sociétés liées et en ce qui concerne leurs relations transfrontalières réciproques :

a) lorsque les deux sociétés sont, dans leurs relations commerciales ou financières, liées par des conditions convenues ou imposées qui diffèrent de celles qui seraient convenues entre des sociétés indépendantes, les bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été réalisés par l'une des sociétés, mais n'ont pu l'être à cause de ces conditions, peuvent être inclus dans les bénéfices de cette société ;

b) lorsque, dans les bénéfices d'une société sont repris des bénéfices qui sont également repris dans les bénéfices d'une autre société établie dans un Etat avec lequel la Belgique a conclu une convention préventive de la double imposition et qui ont déjà été taxés dans le chef de cette autre société, et que les bénéfices ainsi inclus sont des bénéfices qui auraient été réalisés par cette autre société si les conditions convenues entre les deux sociétés avaient été celles qui auraient été convenues entre des sociétés indépendantes, les bénéfices de la première société sont ajustés d'une manière appropriée.

[...]

Section 3 – Déduction pour revenus d'innovation

Article 205/1, § 2, 1°, a, du Code des

Article 205/1, § 2, 1°, a, du Code des

impôts sur les revenus 1992

a) un brevet ou certificat complémentaire de protection; ou

Article 205/1, § 2, 1°, d, phrase liminaire, du Code des impôts sur les revenus 1992

d) l'exclusivité des données ou l'exclusivité commerciale attribuées par les pouvoirs publics après le 30 juin 2016 en application :

Article 205/1, § 2, 1°, d, sixième tiret, du Code des impôts sur les revenus 1992

- des dispositions analogues de droit national ou international, limitées aux 10 premières années de l'exclusivité des données ou de l'exclusivité commerciale; ou

Article 205/1, § 2, 2°, cinquième tiret, du Code des impôts sur les revenus 1992

- des sommes obtenues à l'occasion d'une aliénation d'un droit de propriété intellectuelle qui a la nature d'une immobilisation et est constitué au plus tard lors de la période imposable précédente, ou est acquis au cours des 24 mois écoulés;

Article 205/2, § 1er, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992

§ 1er. Pour déterminer la déduction pour revenus d'innovation pour une période imposable, les revenus d'innovation à prendre en considération correspondent à la partie des revenus nets qui se rattache exclusivement à un droit de propriété intellectuelle.

impôts sur les revenus 1992

a) un brevet ou certificat complémentaire de protection qui n'a pas été utilisé par la société, un preneur de licence ou une entreprise liée pour la vente de biens ou de services à des tiers indépendants avant le 1er janvier 2007 ; ou

Article 205/1, § 2, 1°, d, phrase liminaire, du Code des impôts sur les revenus 1992

d) l'exclusivité des données ou l'exclusivité commerciale, limitées aux 11 premières années, attribuées par les pouvoirs publics après le 30 juin 2016 en application :

Article 205/1, § 2, 1°, d, sixième tiret, du Code des impôts sur les revenus 1992

- des dispositions analogues de droit national ou international; ou

Article 205/1, § 2, 2°, cinquième tiret, du Code des impôts sur les revenus 1992

- des rémunérations obtenues à l'occasion d'une aliénation d'un droit de propriété intellectuelle qui a la nature d'une immobilisation et est constitué au plus tard lors de la période imposable précédente ou, s'il concerne un droit de propriété intellectuelle acquis, est acquis au moins 24 mois avant l'aliénation;

Article 205/2, § 1er, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992

§ 1er. Pour déterminer la déduction pour revenus d'innovation pour une période imposable, les revenus d'innovation à prendre en considération correspondent à la partie des revenus nets qui se rattache exclusivement à un droit de propriété intellectuelle. Lorsque pour une partie de cette période imposable relative à ce droit de propriété intellectuelle, la déduction pour revenus de brevets est aussi appliquée conformément aux articles 205/1 à 205/4, tels qu'ils existaient avant d'être abrogés par les articles 4 à 7 de la loi du 3 août 2016 portant des dispositions

Article 205/2, § 2, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992

§ 2. Pour la période imposable pour laquelle les revenus d'innovation sont déterminés distinctement conformément au § 1er pour la première fois, ce montant est diminué des dépenses globales reprises en frais, dans des périodes imposables antérieures se terminant après le 30 juin 2016 et qui ne sont pas déjà déduites pour la détermination de l'exonération visée à l'article 194quinquies. Des frais faits ou supportés au cours d'une période imposable durant laquelle la société a appliqué la déduction pour revenus de brevets conformément aux articles 205¹ à 205⁴, tels qu'ils existaient avant d'être abrogés par les articles 4 à 7 de la loi du 3 août 2016 portant des dispositions fiscales urgentes, relative soit à ce droit de propriété intellectuelle, soit ce type de produit ou service, soit ce groupe de produits ou services, ne doivent pas être déduits.

fiscales urgentes, les revenus d'innovation relative à cette partie de la période imposable ne sont pas pris en considération.

Article 205/2, § 2, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992

§ 2. Pour la période imposable pour laquelle les revenus d'innovation sont déterminés distinctement conformément au § 1er pour la première fois, ce montant est diminué des dépenses globales reprises en frais, dans des périodes imposables antérieures se terminant après le 30 juin 2016 et qui ne sont pas déjà déduites pour la détermination de l'exonération visée à l'article 194quinquies. Des frais faits ou supportés au cours d'une période imposable durant laquelle la société a appliqué la déduction pour revenus de brevets conformément aux articles 205¹ à 205⁴, tels qu'ils existaient avant d'être abrogés par les articles 4 à 7 de la loi du 3 août 2016 portant des dispositions fiscales urgentes, relative soit à ce droit de propriété intellectuelle, soit ce type de produit ou service, soit ce groupe de produits ou services, ne doivent pas être déduits. **Lorsque la déduction pour revenus de brevets visée ci-dessus n'est appliquée qu'à une partie de la période imposable, seuls les frais faits ou supportés relatifs en proportion de la partie de la période imposable pour laquelle la déduction pour revenus de brevets est appliquée, ne sont pas déduits.**

Article 205/4, § 1er, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992

Lorsque la société peut démontrer que l'établissement des revenus d'innovation par droit de propriété intellectuelle réalisable d'un point de vue pratique, elle peut établir les revenus d'innovation, soit par type de produit ou service, soit par groupe de produits ou services, qui résultent des droits de propriété intellectuelle.

Article 543, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992

Article 205/4, § 1er, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992

Lorsque la société peut démontrer que l'établissement des revenus d'innovation par droit de propriété intellectuelle **n'est pas** réalisable d'un point de vue pratique, elle peut établir les revenus d'innovation, soit par type de produit ou service, soit par groupe de produits ou services, qui résultent des droits de propriété intellectuelle.

Article 543, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992

Le contribuable peut demander l'application de la déduction pour revenus de brevets conformément aux articles 205¹ à 205⁴ ou à l'article 236bis, tels qu'ils existaient avant leur abrogation par les articles 4 à 8 de la loi du 3 août 2016, pour les revenus de brevets reçus jusqu'au 30 juin 2021 inclus, provenant de brevets éligibles pour lesquels les demandes ont été introduites avant le 1er juillet 2016 ou, dans le cas de brevets ou de droits de licence acquis, qui sont acquis avant le 1er juillet 2016.

Le contribuable peut demander l'application de la déduction pour revenus de brevets conformément aux articles 205¹ à 205⁴ ou à l'article 236bis, tels qu'ils existaient avant leur abrogation par les articles 4 à 8 de la loi du 3 août 2016, pour les revenus de brevets reçus jusqu'au 30 juin 2021 inclus, provenant de brevets éligibles pour lesquels les demandes ont été introduites avant le 1er juillet 2016 ou, dans le cas de brevets ou de droits de licence acquis, qui sont acquis avant le 1er juillet 2016 et pour lesquels la déduction pour revenus d'innovation mentionnée aux articles 205/1 à 205/4 n'a pas encore été appliquée.

Section 4 – SICAFI, SIR et FIIS

Article 210 du Code des impôts sur les revenus 1992

...

Article 210 du Code des impôts sur les revenus 1992

...

§ 5. Pour l'application de l'article 209, en cas d'agrément en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé auprès du SPF Finances, conformément au § 1er, 5° et 6°, le montant du capital libéré est, par dérogation aux articles 184, 184bis et 184ter, § 1er, alinéa 1er, réduit, de même que le montant des bénéfices antérieurement réservés, à concurrence de la différence positive entre le montant des plus-values de réévaluation et le montant des amortissements qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation préalablement à l'agrément de cette société en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée ou préalablement à l'inscription de cette société en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé, et ce dans la mesure où les sommes correspondant à cette différence se retrouvent dans le montant du capital libéré ou des bénéfices antérieurement

réservés.

Pour l'application de l'alinéa 1er, dans le cas où une association sans but lucratif a été transformée en société à finalité sociale, préalablement à l'agrément de cette société, qu'elle conserve ou non dans ses statuts le caractère de société à finalité sociale, en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, par l'Autorité des services et marchés financiers, ou en cas d'inscription en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé auprès du SPF Finances, le montant du capital libéré de cette société est, par dérogation aux articles 184, 184bis et 184ter, § 1er, alinéa 1er, également réduit, de même que le montant des bénéfices antérieurement réservés, à concurrence de la différence positive entre le montant des plus-values de réévaluation et le montant des amortissements qui ont déjà été comptabilisés sur ces plus-values de réévaluation préalablement à la transformation de cette association sans but lucratif en société à finalité sociale, et ce dans la mesure où les sommes correspondant à cette différence se retrouvent dans le montant du capital libéré ou des bénéfices antérieurement réservés.

Le présent paragraphe n'est pas applicable aux sociétés qui sont agréées en tant que société d'investissement à capital fixe en biens immobiliers ou en tant que société immobilière réglementée, ou qui sont inscrites en tant que fonds d'investissement immobilier spécialisé, et qui sont assujetties à l'impôt des sociétés depuis leur constitution.

L'application du présent paragraphe reste sans incidence sur la détermination du montant des dividendes dans le chef des associés et actionnaires.

Chapitre 2 – Modifications techniques à la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

Article 12, § 2, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

§ 2. Les institutions financières déclarantes vérifient l'identité du titulaire de compte, au moyen d'un document probant, dont il est pris copie, sur support papier ou électronique. Les copies des données d'identification et les enregistrements, bordereaux et documents des opérations effectuées sur le compte déclarable doivent être conservés pendant sept ans au moins à compter du 1er janvier de l'année civile qui suit l'année au cours de laquelle le compte est clôturé.

Article 12, § 2, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

§ 2. Les institutions financières déclarantes vérifient l'identité du titulaire de compte, au moyen d'un document probant, dont il est pris copie, sur support papier ou électronique. **Les copies des données d'identification doivent être conservées pendant sept ans au moins à compter du 1er janvier de l'année civile qui suit l'année au cours de laquelle le compte est clôturé. Les enregistrements, bordereaux et documents des opérations effectuées sur le compte déclarable doivent être conservés pendant sept ans au moins à compter du 1er janvier de l'année civile qui suit l'année de l'exécution de l'opération.**

Annexe I.B.10, alinéa 1er, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

10. L'expression "organisme de placement collectif dispensé" désigne une entité d'investissement réglementée en tant qu'organisme de placement collectif, à condition que les participations dans cet organisme soient détenues en totalité par ou via une ou plusieurs entités décrites au paragraphe 2 de la présente section B, ou par des personnes physiques ou des entités qui ne sont pas des personnes devant faire l'objet d'une déclaration. Cette expression désigne également les organismes de placement collectif alternatif à nombre variable de parts institutionnels dont la liste est établie sur base de l'article 3 de l'Arrêté Royal du 7 décembre 2007 relatif aux organismes de placement collectif à nombre variable de parts institutionnels qui ont pour but exclusif le placement collectif dans la

Annexe I.B.10, alinéa 1er, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

10. L'expression "organisme de placement collectif dispensé" désigne une entité d'investissement réglementée en tant qu'organisme de placement collectif, à condition que les participations dans cet organisme soient détenues en totalité par ou via une ou plusieurs entités décrites au paragraphe 2 de la présente section B, ou par des personnes physiques ou des entités qui ne sont pas des personnes devant faire l'objet d'une déclaration, à l'**exception d'une ENF passive dont les personnes qui en détiennent le contrôle sont des personnes devant faire l'objet d'une déclaration**. Cette expression désigne également les organismes de placement collectif alternatif à nombre variable de parts institutionnels dont la liste est établie sur base de l'article 3 de l'Arrêté Royal du 7 décembre 2007 relatif aux

catégorie d'investissements autorisés dans l'article 7, alinéa 1er, 2° de la loi du 20 juillet 2004.

organismes de placement collectif à nombre variable de parts institutionnels qui ont pour but exclusif le placement collectif dans la catégorie d'investissements autorisés dans l'article 7, alinéa 1er, 2° de la loi du 20 juillet 2004.

Annexe I.D.6, b, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

6. L'expression "juridiction partenaire", au regard d'une juridiction soumise à déclaration, désigne :

b) toute autre juridiction

i. avec laquelle la juridiction soumise à déclaration a conclu un accord qui prévoit l'obligation pour cette autre juridiction de communiquer les renseignements mentionnés au paragraphe 2 de l'article 4 de la présente loi, et

ii. qui figure dans une liste publiée par la juridiction soumise à déclaration et notifiée à la Commission Européenne;

Annexe I.D.6, c, i, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

i. avec laquelle l'Union Européenne a conclu un accord qui prévoit l'obligation pour cette autre juridiction de communiquer les renseignements mentionnés au paragraphe 2 de l'article 4 de la présente loi, et

Annexe I.D.6, b, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

6. L'expression "juridiction partenaire", désigne :

b) toute autre juridiction

i. avec laquelle un accord a été conclu qui prévoit l'obligation pour cette autre juridiction de communiquer à l'autorité compétente belge les renseignements mentionnés à l'article 5, § 2, de la présente loi, et

ii. qui figure dans une liste publiée et notifiée à la Commission Européenne ;

Annexe I.D.6, c, i, de la loi du 16 décembre 2015 réglant la communication des renseignements relatifs aux comptes financiers, par les institutions financières belges et le SPF Finances, dans le cadre d'un échange automatique de renseignements au niveau international et à des fins fiscales

i. avec laquelle l'Union Européenne a conclu un accord qui prévoit l'obligation pour cette autre juridiction de communiquer les renseignements mentionnés à l'article 5, § 2, de la présente loi, et

Chapitre 3 – Modifications techniques aux dispositions du titre IV, chapitre 5, de la loi-programme du 25 décembre 2016, concernant le régime de récupération des aides d'Etat relatives à l'imposition des bénéfices excédentaires visés à l'article 185, § 2, b, du Code des impôts sur les revenus 1992

Article 101, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Le montant de l'aide à récupérer est déterminé par période imposable et ce, pour chaque période imposable à partir de la période imposable pour laquelle l'aide à récupérer a été octroyée la première fois jusqu'à la période imposable qui se rattache à l'exercice d'imposition 2015.

Pour déterminer l'aide qui correspond au montant d'impôt non-versé du fait de l'ensemble des décisions anticipées adoptées sur la base de l'article 185, § 2, b, du même Code, le calcul de l'impôt est à nouveau effectué pour chaque période imposable concernée, selon le cas, en application des dispositions du titre III, chapitres 2 et 3, ou des articles 233, 235, 2°, 236 à 240, 242, 246, et des articles 276 à 296, 304 et 463bis du même Code, telles que ces dispositions existaient pour l'exercice d'imposition qui se rattache à la période imposable concernée, sans tenir compte des décisions anticipées concernant l'imposition de bénéfices excédentaires, basées sur l'article 185, § 2, b, du même Code, et le cas échéant, en tenant uniquement compte des éléments déductibles reportés d'une période imposable précédente qui résultent du calcul de l'impôt afférent à la période imposable précédente qui est effectué à nouveau en vertu du présent article.

Pour déterminer le montant obtenu à titre d'aide, il peut le cas échéant être tenu compte des éléments concrets prouvés par le bénéficiaire de l'aide qui concernent la prise en compte de montants exonérés en Belgique en raison de revenus imposables au niveau d'autres sociétés liées étrangères telles que définies à l'article 11 du Code des sociétés, et d'autres éléments concernant des impositions étrangères qui sont de nature à corriger le montant de l'avantage net réellement obtenu, et ceci pour autant que la prise en compte de ces éléments soit

Article 101, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Le montant de l'aide à récupérer est déterminé par période imposable et ce, pour chaque période imposable à partir de la période imposable pour laquelle l'aide à récupérer a été octroyée la première fois **jusqu'à la dernière période imposable pour laquelle l'application de l'article 185, § 2, b, du même Code est revendiquée et, le cas échéant, la dernière période imposable pour laquelle des éléments déductibles des bénéfices imposables sont adaptés en application de l'article 103, alinéa 2.**

Pour déterminer l'aide qui correspond au montant d'impôt non-versé du fait de l'ensemble des décisions anticipées adoptées sur la base de l'article 185, § 2, b, du même Code, le calcul de l'impôt est à nouveau effectué pour chaque période imposable concernée, selon le cas, en application des dispositions du titre III, chapitres 2 et 3, ou des articles 233, 235, 2°, 236 à 240, 242, 246, et des articles 276 à 296, 304 et 463bis du même Code, telles que ces dispositions existaient **et sont applicables** pour l'exercice d'imposition qui se rattache à la période imposable concernée, sans tenir compte des décisions anticipées concernant l'imposition de bénéfices excédentaires, basées sur l'article 185, § 2, b, du même Code, et le cas échéant, en tenant uniquement compte des éléments déductibles reportés d'une période imposable précédente qui résultent du calcul de l'impôt afférent à la période imposable précédente qui est effectué à nouveau **en vertu du présent article et de l'article 103, alinéa 2.**

Pour déterminer le montant obtenu à titre d'aide, il peut le cas échéant être tenu compte des éléments concrets prouvés par le bénéficiaire de l'aide qui concernent la prise en compte de montants exonérés en Belgique en raison de revenus imposables au niveau d'autres sociétés liées étrangères telles que définies à l'article 11 du Code des sociétés, et d'autres éléments concernant des impositions étrangères qui sont de nature à corriger le montant de l'avantage net réellement obtenu, et ceci pour autant que la prise en compte de ces éléments soit

conforme à la décision susvisée de la Commission européenne du 11 janvier 2016.

La majoration en cas d'absence ou d'insuffisance de versements anticipés visée aux articles 218 et 246, alinéa 1er, 1°, et alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, n'est pas applicable au calcul visé à l'alinéa 3.

Le montant de l'impôt non-versé pour une période imposable est constitué de la différence entre, d'une part, le solde qui résulte du calcul de l'impôt effectué à nouveau conformément aux alinéas précédents et, d'autre part, de l'impôt dû initialement, déterminé après imputation des sommes imputables en application des articles 276 à 296 et 304 du même Code, sans tenir compte toutefois de la majoration en cas d'absence ou d'insuffisance de versements anticipés visée aux articles 218 et 246, alinéa 1er, 1°, et alinéa 2, du même Code.

Pour déterminer la partie de l'aide à récupérer qui correspond au montant des intérêts en application des articles 104 et 111, la partie de l'aide à récupérer qui correspond au montant d'impôt non-versé déterminé par période imposable conformément aux alinéas précédents, est considérée comme ayant été octroyée à partir du 20 décembre de l'année précédent celle dont le millésime désigne l'exercice d'imposition qui se rapporte à la période imposable concernée ou à partir de la date, déterminée par le Roi, qui est censée correspondre au 20 décembre dans les cas visés à l'article 167, alinéa 2, du même Code.

conforme à la décision susvisée de la Commission européenne du 11 janvier 2016.

La majoration en cas d'absence ou d'insuffisance de versements anticipés visée aux articles 218 et 246, alinéa 1er, 1°, et alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, n'est pas applicable **au calcul visé aux alinéas 2 et 3 pour les exercices d'imposition qui se rattachent aux périodes imposables clôturées au plus tard le 11 janvier 2016.**

Le montant de l'impôt non-versé pour une période imposable est constitué de la différence entre, d'une part, le solde qui résulte du calcul de l'impôt effectué à nouveau conformément aux alinéas précédents et, d'autre part, de l'impôt dû initialement, déterminé après imputation des sommes imputables en application des articles 276 à 296 et 304 du même Code, sans tenir compte toutefois de la majoration en cas d'absence ou d'insuffisance de versements anticipés visée aux articles 218 et 246, alinéa 1er, 1°, et alinéa 2, du même Code **pour les exercices d'imposition qui se rattachent aux périodes imposables clôturées au plus tard le 11 janvier 2016.**

Pour déterminer la partie de l'aide à récupérer qui correspond au montant des intérêts en application des articles 104 et 111, la partie de l'aide à récupérer qui correspond au montant d'impôt non-versé déterminé par période imposable conformément aux alinéas précédents, est considérée comme ayant été octroyée à partir du 20 décembre de l'année précédent celle dont le millésime désigne l'exercice d'imposition qui se rapporte à la période imposable concernée ou à partir de la date, déterminée par le Roi, qui est censée correspondre au 20 décembre dans les cas visés à l'article 167, alinéa 2, du même Code.

Par dérogation à l'alinéa 6, pour les exercices d'imposition 2016 et suivants, qui se rattachent à des périodes imposables clôturées à partir du 12 janvier 2016, les intérêts sont calculés à partir du premier jour du deuxième mois qui suit la date d'envoi du premier avertissement extrait de rôle afférent à l'exercice d'imposition concerné.

Article 103, alinéa 2, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Par dérogation aux articles 199 à 207, 235, 2°, 236 à 240bis et 360 à 364 du même Code, pour la détermination des bénéfices imposables du bénéficiaire de l'aide de la période imposable qui se rattache à l'exercice d'imposition 2016 et des périodes imposables subséquentes, les éléments déductibles des bénéfices imposables de la période imposable qui se rattache à l'exercice d'imposition 2015 ou à un exercice d'imposition antérieur, déterminés conformément à l'article 101, qui n'ont pu être déduits et qui, en raison de l'absence ou de l'insuffisance de bénéfices, sont reportés à une période imposable suivante, sont adaptés comme si les bénéfices excédentaires n'avaient jamais été exemptés, en exécution des décisions anticipées octroyées à chaque bénéficiaire conformément à l'article 185, § 2, b, du même Code.

Article 103, alinéa 2, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Par dérogation aux articles 199 à 207, 235, 2°, 236 à 240bis et 360 à 364 du même Code, pour la détermination des bénéfices imposables du bénéficiaire de l'aide **se rapportant aux périodes imposables qui se rattachent aux exercices d'imposition suivant ceux pour lesquels des bénéfices excédentaires visés à l'article 100, premier tiret, ont été exclus des bénéfices imposables, les éléments déductibles des bénéfices imposables des périodes imposables qui se rattachent à ces exercices d'imposition antérieurs,** déterminés conformément à l'article 101, qui n'ont pu être déduits et qui, en raison de l'absence ou de l'insuffisance de bénéfices, sont reportés à une période imposable suivante, sont adaptés comme si les bénéfices excédentaires n'avaient jamais été exemptés, en exécution des décisions anticipées octroyées à chaque bénéficiaire conformément à l'article 185, § 2, b, du même Code.

Article 104, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Le Service public fédéral Finances procède à l'enrôlement conformément aux articles 298 à 303 du même Code et aux dispositions prises en exécution de ceux-ci, des montants visés à l'article 101, alinéas 2 à 5, et des intérêts calculés à compter de la date d'octroi de l'aide, visée à l'article 101, jusqu'à la date de l'enrôlement.

Article 104, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Le Service public fédéral Finances procède à l'enrôlement conformément aux articles 298 à 303 du même Code et aux dispositions prises en exécution de ceux-ci, **des montants visés à l'article 101, alinéas 1er à 5, et des intérêts calculés, selon le cas, à compter de la date d'octroi de l'aide, visée à l'article 101, alinéa 6, jusqu'à la date de l'enrôlement, ou à compter de la date d'octroi de l'aide visée à l'article 101, alinéa 7, lorsque la récupération de l'aide entraîne une cotisation supplémentaire pour les exercices d'imposition 2016 et suivants, jusqu'à la date de l'enrôlement de celle-ci.**

Lorsque le montant de l'aide à récupérer est payé de manière définitive et irrévocable avant la date de l'enrôlement en exécution d'une convention de cantonnement conclue entre le bénéficiaire de l'aide et le receveur désigné à cet effet du Service public fédéral

Lorsque le montant de l'aide à récupérer est payé de manière définitive et irrévocable avant la date de l'enrôlement en exécution d'une convention de cantonnement conclue entre le bénéficiaire de l'aide et le receveur désigné à cet effet du Service public fédéral

Page 12/15

Finances, le montant des intérêts enrôlés est calculé à compter de la date d'octroi de l'aide visée à l'article 101, jusqu'à la date de ce paiement et le montant déjà payé conformément à ladite convention est imputé de commun accord entre les parties sur le montant enrôlé. L'excédent éventuel est remboursé.

Le taux d'intérêt applicable est le taux en vigueur à la date à laquelle l'aide à récupérer est considérée comme ayant été octroyée au bénéficiaire de l'aide. Ce taux est déterminé conformément au chapitre V du règlement (CE) n° 794/2004.

Finances, le montant des intérêts enrôlés est calculé à compter de la date d'octroi de l'aide visée à l'article 101, jusqu'à la date de ce paiement et le montant déjà payé conformément à ladite convention est imputé de commun accord entre les parties sur le montant enrôlé. L'excédent éventuel est remboursé.

Le taux d'intérêt applicable est le taux en vigueur à la date à laquelle l'aide à récupérer est considérée comme ayant été octroyée au bénéficiaire de l'aide. Ce taux est déterminé conformément au chapitre V du règlement (CE) n° 794/2004.

L'article 444 du même Code et les mesures prises par le Roi en exécution de cet article s'appliquent aux montants enrôlés conformément à l'alinéa 1er, pour les exercices d'imposition 2017 et suivants.

Article 106, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Les dispositions du titre VII, chapitre VII, à l'exception de l'article 373, du Code des impôts sur les revenus 1992, s'appliquent aux recours introduits contre le montant des aides à récupérer déterminé en application du présent chapitre.

Les articles 355 et 356 du même Code sont également applicables au présent chapitre.

Article 106, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Les dispositions du titre VII, chapitre VII, à l'exception de l'article 373, du Code des impôts sur les revenus 1992, s'appliquent aux recours introduits contre le montant des aides à récupérer déterminé en application du présent chapitre.

Les articles 355 et 356 du même Code sont également applicables au présent chapitre.

Aussi longtemps qu'aucune décision du Tribunal de l'Union européenne n'est coulée en force de chose jugée ou qu'aucune décision n'a été prise par la Cour de Justice de l'Union européenne statuant au fond sur un recours en annulation de la décision susvisée de la Commission européenne du 11 janvier 2016, le conseiller général compétent pour statuer sur la réclamation dirigée contre la cotisation en récupération de l'aide d'Etat peut surseoir à statuer sur le grief qui conteste l'existence de l'aide d'Etat et, le cas échéant, provisoirement limiter sa décision aux autres griefs.

Nonobstant le sursis visé à l'alinéa 3, le

Page 13/15

réclamant peut introduire un recours judiciaire aux conditions de l'article 1385undecies du Code judiciaire. Lorsqu'une décision de sursis a été prise sur le grief contestant l'existence de l'aide d'Etat, la cotisation subsidiaire visée à l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 reste possible en cas d'annulation de la cotisation.

Article 111, alinéa 2, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Le taux d'intérêt applicable est le taux en vigueur à la date à laquelle l'aide à récupérer est considérée comme ayant été octroyée au bénéficiaire de l'aide. Ce taux est déterminé conformément à l'article 9 du règlement (CE) n° 794/2004.

Article 111, alinéa 2, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Le taux d'intérêt applicable est le taux en vigueur à la date à laquelle l'aide à récupérer est considérée comme ayant été octroyée au bénéficiaire de l'aide conformément à l'article 101, alinéas 6 et 7. Ce taux est déterminé conformément à l'article 9 du règlement (CE) n° 794/2004.

Article 112, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Lorsque, en exécution d'une décision du Tribunal ou de la Cour de Justice de l'Union européenne coulée en force de chose jugée, l'aide remboursée est restituée par l'Etat, un intérêt moratoire est alloué, par dérogation à la section V du titre VII, chapitre VIII, du même Code, au même taux que celui déterminé conformément au chapitre V du règlement (CE) n° 794/2004, et calculé sur le montant payé depuis la date du paiement de ce montant jusqu'à son remboursement effectif.

Article 112, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

Lorsque, en exécution d'une décision administrative ou d'une décision d'une juridiction belge, suite à un recours introduit en application de l'article 106 ou d'une décision du Tribunal ou de la Cour de Justice de l'Union européenne coulée en force de chose jugée, l'aide récupérée est restituée en tout ou en partie par l'Etat, un intérêt moratoire est alloué, par dérogation à la section V du titre VII, chapitre VIII, du même Code, au même taux que celui déterminé conformément au chapitre V du règlement (CE) n° 794/2004, et calculé sur le montant déjà payé qui doit être remboursé, en tout ou en partie depuis la date du paiement de ce montant jusqu'à son remboursement effectif.

Article 118, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

L'aide à récupérer en application du présent chapitre est restituée en exécution d'une décision du Tribunal contre laquelle aucun recours n'a été introduit dans les délais prévus à cet effet et coulée en force de chose

Article 118, de la loi-programme du 25 décembre 2016 (1)

L'aide à récupérer en application du présent chapitre est restituée en tout ou en partie en exécution d'une décision administrative ou d'une décision d'une juridiction belge suite à un recours

jugée, ou de la Cour de Justice de l'Union européenne statuant au fond sur un recours en annulation de la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016 relative au régime d'aides d'Etat concernant l'exonération des bénéfices excédentaires SA.37667 (2015/C) (ex 2015/NN) et prononçant l'annulation de celle-ci.

Dans ce cas, les montants enrôlés des aides à récupérer en exécution du présent chapitre entre la date de son entrée en vigueur et la date de l'arrêt visé à l'alinéa 1er, font l'objet d'une décision de dégrèvement d'office et les montants qui ont déjà été effectivement recouvrés et payés sur la base des montants enrôlés en exécution de ce chapitre sont intégralement remboursés dans les 12 mois du prononcé de l'arrêt susvisé.

Les intérêts sur les montants dégrevés et remboursés sont dus conformément à l'article 112.

Les montants remboursés sur la base du présent article ne constituent pas, en ce qui concerne la partie relative aux impôts, à l'exclusion des intérêts visés aux articles 104, 111 et 112, des bénéfices imposables à l'impôt des sociétés et à l'impôt des non-résidents dans la mesure où les sommes prises en charge en raison du remboursement de l'aide à récupérer en exécution du présent chapitre n'ont pas été considérées comme des frais professionnels déductibles en matière d'impôt des sociétés ou d'impôt des non-résidents.

En cas de dégrèvement sur la base du présent article, les adaptations effectuées sur la base de l'article 103, alinéa 2, sont annulées à due concurrence des bénéfices excédentaires qui sont pris en considération pour le dégrèvement d'impôt.

introduit en application de l'article 106, ou d'une décision du Tribunal de l'Union européenne, contre laquelle aucun recours n'a été introduit dans les délais prévus à cet effet et coulée en force de chose jugée, ou d'une décision de la Cour de Justice de l'Union européenne statuant au fond sur un recours en annulation de la décision de la Commission européenne du 11 janvier 2016 relative au régime d'aides d'Etat concernant l'exonération des bénéfices excédentaires SA.37667 (2015/C) (ex 2015/NN) et prononçant l'annulation de celle-ci.

Dans ce cas, les montants enrôlés des aides à récupérer en exécution du présent chapitre entre la date de son entrée en vigueur et la date de l'arrêt visé à l'alinéa 1er, font l'objet d'une décision de dégrèvement d'office et les montants qui ont déjà été effectivement recouvrés et payés sur la base des montants enrôlés en exécution de ce chapitre sont intégralement remboursés **dans les 12 mois du prononcé de la décision ou de l'arrêt visé à l'alinéa 1er.**

Les intérêts sur les montants dégrevés et remboursés sont dus conformément à l'article 112.

Les montants remboursés sur la base du présent article ne constituent pas, en ce qui concerne la partie relative aux impôts, à l'exclusion des intérêts visés aux articles 104, 111 et 112, des bénéfices imposables à l'impôt des sociétés et à l'impôt des non-résidents dans la mesure où les sommes prises en charge en raison du remboursement de l'aide à récupérer en exécution du présent chapitre n'ont pas été considérées comme des frais professionnels déductibles en matière d'impôt des sociétés ou d'impôt des non-résidents.

En cas de dégrèvement en tout ou en partie sur la base du présent article, les adaptations effectuées sur la base de l'article 103, alinéa 2, sont annulées à due concurrence des bénéfices excédentaires qui sont pris en considération pour le dégrèvement d'impôt.